

VYHODNOTENIE MEDZIREZORTNÉHO PRIPOMIENKOVÉHO KONANIA

Návrh integrovaného národného energetického a klimatického plánu na roky 2021 - 2030

Spôsob pripomienkového konania	
Počet vznesených pripomienok, z toho zásadných	321 /210
Počet vyhodnotených pripomienok	321

Počet akceptovaných pripomienok, z toho zásadných	226 /156
Počet čiastočne akceptovaných pripomienok, z toho zásadných	1 /1
Počet neakceptovaných pripomienok, z toho zásadných	94 /53

Rozporové konanie (s kým, kedy, s akým výsledkom)

MŽP SR, 15. novembra 2019, bez rozporu

Cyklokoalícia, 19. novembra 2019, bez rozporu

NVAS, 19. novembra 2019, bez rozporu

Klub 500, PKS, SPPK, ZVVB, 19. novembra 2019, bez rozporu

CEE Bankwatch, 19. novembra 2019, bez rozporu

SZVT, 20. novembra 2019, bez rozporu

SEPS, 20. novembra 2019, bez rozporu

SEAS, 20. novembra 2019, bez rozporu

SAPI, 20. novembra 2019, s rozporom

AZZZ SR, 21. novembra 2019, bez rozporu

RÚZ SR, ZDE, 21. novembra 2019, bez rozporu

eustream, 21. novembra 2019, bez rozporu

CEPA, 21. novembra 2019, bez rozporu

BPB, 22. novembra 2019, bez rozporu

SAPPO, 22. novembra 2019, bez rozporu

Počet odstránených pripomienok 170z

Počet neodstránených pripomienok 6z

Sumarizácia vznesených pripomienok podľa subjektov

Č.	Subjekt	Pripomienky do termínu	Pripomienky po termíne	Nemali pripomienky	Vôbec nezaslali
1.	Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení Slovenskej republiky	24 (3o,21z)	0 (0o,0z)		
2.	Budovy pre budúcnosť	22 (0o,22z)	0 (0o,0z)		
3.	Cyklokoalícia	1 (0o,0z)	0 (0o,0z)		
4.	eustream, a.s.	12 (2o,10z)	0 (0o,0z)		
5.	Klub 500	3 (0o,3z)	0 (0o,0z)		
6.	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	9 (8o,1z)	0 (0o,0z)		
7.	Ministerstvo financií Slovenskej republiky	8 (5o,3z)	0 (0o,0z)		
8.	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky	1 (0o,1z)	0 (0o,0z)		
9.	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky	1 (1o,0z)	0 (0o,0z)		
10.	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky	26 (20o,6z)	0 (0o,0z)		
11.	NAFTA a.s.	2 (2o,0z)	0 (0o,0z)		
12.	Národná banka Slovenska	2 (2o,0z)	0 (0o,0z)		
13.	Národná vodíková asociácia Slovenska	9 (1o,8z)	0 (0o,0z)		
14.	Potravinárska komora Slovenska	3 (0o,3z)	0 (0o,0z)		
15.	Republiková únia zamestnávateľov	51 (7o,44z)	0 (0o,0z)		
16.	Slovenská asociácia fotovoltického priemyslu a OZE (SAPI)	9 (0o,9z)	0 (0o,0z)		

17.	Slovenská asociácia petroléjárskeho priemyslu a obchodu	13 (1o,12z)	0 (0o,0z)		
18.	Slovenské elektrárne, a.s.	22 (1o,21z)	0 (0o,0z)		
19.	Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s.	40 (38o,2z)	0 (0o,0z)		
20.	Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora	3 (0o,3z)	0 (0o,0z)		
21.	Stredoslovenská distribučná, a. s.	2 (2o,0z)	0 (0o,0z)		
22.	Slovenský zväz výrobcov tepla	6 (0o,6z)	0 (0o,0z)		
23.	Štatistický úrad Slovenskej republiky	5 (5o,0z)	0 (0o,0z)		
24.	Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky	3 (3o,0z)	0 (0o,0z)		
25.	Úrad podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu	2 (2o,0z)	0 (0o,0z)		
26.	Úrad pre reguláciu sieťových odvetví	1 (1o,0z)	0 (0o,0z)		
27.	Úrad pre verejné obstarávanie	2 (2o,0z)	0 (0o,0z)		
28.	Verejnosť	35 (3o,31z)	0 (0o,0z)		
29.	Združenie dodávateľov energií	1 (0o,1z)	0 (0o,0z)		
30.	Združenie pre výrobu a využitie biopalív, o.z. (ZVVB)	3 (0o,3z)	0 (0o,0z)		
31.	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
32.	Národný bezpečnostný úrad	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
33.	Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
34.	Ministerstvo obrany Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
35.	Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	

36.	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
37.	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
38.	Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
39.	Generálna prokuratúra Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
40.	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
41.	Protimonopolný úrad Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
42.	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
43.	Úrad vlády Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
44.	Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
45.	Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
46.	Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
47.	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
48.	Najvyšší súd Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
49.	Národná rada Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
50.	Kancelária Ústavného súdu Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
51.	Odbor aproximácie práva sekcie vládnej legislatívy Úradu vlády SR	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
52.	Združenie miest a obcí Slovenska	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
53.	Spplnomocnenec vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
54.	Konfederácia odborových zväzov Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x

55.	Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
56.	Konferencia biskupov Slovenska	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
57.	Asociácia priemyselných zväzov	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
	Spolu	321 (109o,210z)	0 (0o,0z)		

Vyhodnotenie vecných pripomienok je uvedené v tabuľkovej časti.

Vysvetlivky k použitým skratkám v tabuľke:

O – obyčajná

A – akceptovaná

Z – zásadná

N – neakceptovaná

ČA – čiastočne akceptovaná

Subjekt	Pripomienka	Typ	Vyh.	Spôsob vyhodnotenia
AZZZ SR	Časť 1.1, Str. 6, druhý odsek Navrhujeme za poslednú vetu „Prechod na biomasu zo zemného plynu v rodinných domoch je preto problematický z hľadiska kvality ovzdušia, čo by mohlo ohroziť dodržanie legislatívy.“ doplniť nasledovné „Riešením je aj implementácia biometánu a vodíka do existujúcej plynárenskej infraštruktúry.“. Odôvodnenie: Zapojením H2, resp. biometánu do plynárenskej infraštruktúry je možné dekarbonizovať všetky sféry hospodárstva, kde sa využíva plyn – teplo, výroba elektrickej energie, priemysel. Samozrejme predtým je však nevyhnutná diskusia všetkých zainteresovaných strán, ako aj podpora projektov pre testovanie takéhoto systému (zemný plyn s obsahom H2).	Z	A	Text upravený
AZZZ SR	Časť 1.1, Str. 6, druhý odsek Navrhujeme za slová „vrátane výroby bioplynu“ doplniť slová „a biometánu (pochádzajúceho najmä z odpadov z rastlinnej a živočíšnej produkcie, z biologicky rozložiteľnej časti komunálneho odpadu, biologicky rozložiteľných kuchynských a reštauračných odpadov a odpadov z čističiek odpadových vôd)“, Odôvodnenie: Navrhuje sa výpočet druhov OZE doplniť o biometán so zdôraznením, že môže vznikáť z rôznych trvalo udržateľných zdrojov.	O	A	Text upravený
AZZZ SR	Časť 2.1.2, Str. 42, posledný odsek Za druhú vetu končiacu slovami „najmä sektor CZT“ navrhujeme doplniť vetu, ktorá znie: „Systémy CZT sú vhodné pre integráciu OZE aj vo forme biometánu pochádzajúceho najmä z odpadov z rastlinnej a živočíšnej produkcie, z biologicky rozložiteľnej časti komunálneho odpadu, biologicky rozložiteľných kuchynských a reštauračných odpadov a odpadov z čističiek odpadových vôd.“ Odôvodnenie: Okrem geotermálnej energie, ktorá je uvedená v posledných dvoch vetách daného odseku, existuje veľký potenciál najmä v začlenení biometánu do CZT.	Z	A	Text upravený
AZZZ SR	Časť 2.3., Podzemné zásobníky, str. 64 V siedmom odseku navrhujeme za slová „kompresorov stanice Veľké Kapušany“ doplniť slová v zátvorke „(za predpokladu dodržania smeru tranzitu plynu z východu na západ resp. dostatočnej kapacity odpadného tepla na kompresorovej stanici Veľké Kapušany)“. Odôvodnenie: Doplnenie je len vysvetlením aktuálnych technických možností.	Z	A	Text upravený
AZZZ SR	Časť 2.3., Str. 66, Teplárenstvo Navrhujeme nahradiť poslednú vetu nasledovným znením: „Je potrebné využiť infraštruktúru teplární pri integrácii OZE v CZT vo forme výroby elektriny a tepla z biometánu (pochádzajúceho najmä z odpadov z rastlinnej a živočíšnej produkcie, z biologicky rozložiteľnej časti komunálneho odpadu, biologicky rozložiteľných kuchynských a reštauračných odpadov a odpadov z čističiek odpadových vôd), v rámci cirkulárnej ekonomiky a energeticky efektívnych zariadení na OZE, spĺňajúce kritériá udržateľnosti.“ Odôvodnenie: Hierarchia nakladania s odpadmi preferuje maximalizáciu materiálového, resp. nutričného potenciálu v odpadoch (výroba organického kompostu), nielen využívanie energetického potenciálu.	Z	A	Text upravený
AZZZ SR	Časť 3.1.2., predposledný odsek, Str. 95 Navrhujeme za predposledný odsek končiaci slovami „rozvoj systémov CZT 4-tej generácie“ doplniť vetu, ktorá znie: „Systémy CZT sú vhodné pre integráciu OZE vo forme biometánu pochádzajúceho najmä z odpadov z rastlinnej a živočíšnej produkcie, z biologicky	Z	A	Text upravený

	rozložiteľnej časti komunálneho odpadu, biologicky rozložiteľných kuchynských a reštauračných odpadov a odpadov z čističiek odpadových vôd.“ a nasledovnú tabuľku s odhadom potenciálu tvorby biometánu z odpadových zdrojov: Druh odpadu Ročná Množstvo Množstvo produkcia biometánu ktloe v tonách Exkrementy 10,1 mil. ton* 155 mil. m3 – 141 – 187 ktloe hospodárskych 205 mil. m3 zvierat (obsah metánu v bioplyne 55%) Biologicky 1 mil. ton 65 mil. m3 60 ktloe rozložiteľná zložka (50% celkového komunálneho objemu KO*) odpadu (BRKO) Biologicky 0,35 mil. ton 42 mil. m3 38 ktloe rozložiteľná zložka kuchynského a reštauračného odpadu (jedálne, kantíny, hotely, školské jedálne a pod.) Energetický potenciál poľnohospodárskej biomasy = 115,2 PJ (2 750 ktloe) Odpadová zložka (trávnatá senáž a fytomasa slamnatá) predstavuje približne 40% uvedeného objemu (1 100 ktloe)* * SIEA - Národná cestovná mapa pre rozvoj výroby a využívania biometánu na Slovensku“ Odôvodnenie: Navrhne sa doplniť aj biometán s kvantifikáciou rôznych trvalo udržateľných zdrojov.			
AZZZ SR	Časť 3.1.2., Str. 96 bod 6 tabuľky 26 Navrhujeme stručný opis opatrenia 6 nahradiť nasledovným znením: „zvýhodnenie budovania zariadení na výrobu biometánu (pochádzajúceho najmä z odpadov z rastlinnej a živočíšnej produkcie, z biologicky rozložiteľnej časti komunálneho odpadu, biologicky rozložiteľných kuchynských a reštauračných odpadov a odpadov z čističiek odpadových vôd) a odpadového tepla voči fosílnym palivám“ Odôvodnenie: Hierarchia nakladania s odpadmi preferuje maximalizáciu materiálového, resp. nutričného potenciálu v odpadoch (výroba organického kompostu), nielen využívanie energetického potenciálu.	Z	A	Text upravený
AZZZ SR	Časť 5.2.2, Str. 256, Navrhujeme v druhom odseku vetu: „Očakáva sa, že domácnosti skôr nahradia svoje vozidlá so spaľovacím motorom (ICE) buď elektromobilmi alebo vozidlami s palivovým článkom (časť 5.3, Tabuľka 83).“ nahradiť nasledovným znením: „Očakáva sa, že domácnosti postupne nahradia svoje vozidlá so spaľovacím motorom (ICE) za vozidlá s alternatívnym pohonom alebo hybridným pohonom (časť 5.3, Tabuľka 83).“ Odôvodnenie: Vzhľadom na výrazný rozdiel medzi referenčným scenárom a scenárom Dcarb2 v tabuľke 83 navrhujeme technologicky neutrálnejšiu formuláciu.	Z	A	Text upravený
AZZZ SR	Časť Opatrenia finančnej podpory na dosiahnutie cieľov – prevádzková podpora, Str. 100, Opatrenie č. 3 Navrhujeme v druhom odseku nahradiť prvú vetu nasledovným znením: V záujme zvýšenia motivácie pre investorov do technológií výroby elektriny a tepla z OZE bude potrebné modifikovať túto formu podpory tak, aby sa podpora vzťahovala za doterajších podmienok len na zariadenia na kombinovanú výrobu, ktoré budú modernizované, pokiaľ súčasťou modernizácie bude aj inštalácia zariadenia na výrobu tepla z OZE, alebo prevádzkovateľ CZT uzatvorí dlhodobú zmluvu na dodávku biometánu, ktorý využije na kombinovanú výrobu elektrickej energie a tepla. Odôvodnenie: Návrh zohľadňuje, že výroba a spotreba biometánu nemusí prebiehať na jednom mieste, ale biometán môže byť obchodovaný a prevádzkovateľ CZT môže uzatvoriť dlhodobú zmluvu na dodávku biometánu (čl. 15 smernice 2018/2001).	Z	A	Text upravený
AZZZ SR	Časť Opatrenia finančnej podpory na dosiahnutie cieľov – prevádzková podpora, Str. 99 Navrhujeme na koniec doplniť nové Opatrenie 6: „Opatrenie 6: využívanie odpadov a odpadového tepla Opatrením sa podporí integrácia OZE (zvýhodnenie budovania zariadení na výrobu biometánu pochádzajúceho	Z	A	Text upravený

	najmä z odpadov z rastlinnej a živočíšnej produkcie, z biologicky rozložiteľnej časti komunálneho odpadu, biologicky rozložiteľných kuchynských a reštauračných odpadov a odpadov z čističiek odpadových vôd) ako aj zapojenie a využívanie odpadového tepla v systémoch CZT. Odôvodnenie: V návrhu INEKP by malo byť uvedené aj opatrenie zamerané na využívanie odpadov a odpadového tepla v rámci systémov CZT.			
AZZZ SR	Časť Opatrenia v sektore biometánu, Str. 103, tabuľka 28 Navrhujeme doplniť v tabuľke 28 dve nové opatrenia na podporu využívania biometánu: 3. podpora Regulačné / Produkcia výrobcovia 2022 zhodnocovania podpora 250 mil. m3 biometánu odpadov z rastlinnej zhodnocovania (200 ktOE) a živočíšnej odpadov z rastlinnej biometánu výroby a živočíšnej výroby na výrobu biometánu, ktorý bude využitý vo vysokoúčinnnej kombinovanej výrobe elektriny a tepla. 4. podpora Regulačné / Produkcia Spracovatelia 2022 zhodnocovania podpora 55 mil. BRKO odpadov zhodnocovania m3 a kuchynských z biologicky odpadov, (50 ktOE) a reštauračných rozložiteľnej aby sa biometánu odpadov zložky v roku 2030 komunálnych splnil cieľ a kuchynských skládkať len a reštauračných 10% vytvoreného odpadov komunálneho odpadu. Zhodnocovanie odpadov sa využije na výrobu biometánu, ktorý bude využitý vo vysokoúčinnnej kombinovanej výrobe elektriny a tepla. Odôvodnenie: Opatrenia predstavujú doplnenie podpory výroby biometánu a to okrem opatrenia č.2 zameraného na úpravu existujúcich bioplynových staníc na biometán aj výstavbou špecializovaných zariadení na výrobu biometánu biometánu (pochádzajúceho najmä z odpadov z rastlinnej a živočíšnej produkcie, z biologicky rozložiteľnej časti komunálneho odpadu, biologicky rozložiteľných kuchynských a reštauračných odpadov a odpadov z čističiek odpadových vôd). Pre nové zariadenia na výrobu biometánu sa navrhuje neuplatňovať limit inštalovaného výkonu 1MWe, nakoľko ich produkcia sa využije v CZT vo forme vysokoúčinnnej kombinovanej výroby elektrickej energie a tepla, takýmto spôsobom sa optimalizuje veľkosť zariadenia na výrobu biometánu, tak aby bola najefektívnejšia z hľadiska investičných a prevádzkových nákladov.	Z	A	Text upravený
AZZZ SR	Časť Opatrenia v sektore biometánu, Str. 104, predposledný odstavec Navrhujeme za slovo „bioplyn“ doplniť slovo „biometán,“ Odôvodnenie: Navrhujeme doplniť aj biometán ako druh OZE.	O	A	Text upravený
AZZZ SR	Opatrenie Obnova a modernizácia vozidlového parku – dráhová doprava, Str. 295 Navrhujeme v stužnom opise opatrenia nahradiť druhý odsek nasledovným znením: „Princíp opatrenia pozostáva z nákupu nových elektrických alebo CNG/LNG vlakových jednotiek, ktoré budú nasadené v regionálnej doprave, a nahradenia zastaraného vozidlového parku dopravcov zabezpečujúcich dráhovú mestskú hromadnú prepravu vo verejnom záujme. Diesellové vlakové jednotky môžu byť nasadené len ak sa preukáže CBA analýzou nemožnosť nasadenia vlakových jednotiek na alternatívny pohon.“ Odôvodnenie: Navrhujeme podporovať postupný prechod na alternatívne palivá aj v sektore železničnej dopravy.	Z	A	Text upravený
AZZZ SR	Opatrenie Podpora energeticky efektívnej individuálnej dopravy vrátane elektromobility, Str. 302 Navrhujeme upraviť názov opatrenia nasledovne: „Podpora energeticky efektívnej individuálnej	O	A	Text upravený

	dopravy vrátane alternatívnych palív“ Odôvodnenie: Navrhované znenie dodržiava princíp technologickej neutrality.			
AZZZ SR	Opatrenie Podpora verejnej osobnej dopravy, Str. 298 Navrhujeme v stručnom opise opatrenia za druhý odsek doplniť nový odsek v nasledovnom znení: „Obnova vozového parku verejnej dopravy. Náklady na nákup jedného autobusu s alternatívnym pohonom by boli preplácané formou doplatku a vykrytia rozdielu medzi naftovým a alternatívnym pohonom vo výške max. 50 tis. EUR na jeden kus autobusu s alternatívnym pohonom. Pri uvažovanom počte 2 000 kusov autobusov obnovených počas 10 rokov (v priemere 200 ks autobusov ročne), by celkové náklady činili 100 mil. EUR.“ Zároveň navrhujem navýšiť Celkovú predpokladanú výšku finančných prostriedkov (2021-2030) o uvedenú sumu 100 mil. EUR na hodnotu 303 mil. €. Odôvodnenie: Navrhuje sa podporovať postupný prechod na alternatívne palivá aj v sektore verejnej osobnej dopravy.	Z	A	Text upravený
AZZZ SR	Str. 191, Plánované opatrenia v sektore teplárstva Navrhujeme doplniť štvrtú odrážku v zozname Plánovaných opatrení v sektore teplárstva nasledovne: • Ukončenie podpory kombinovanej výroby elektrickej energie a tepla z uhlia najneskôr od roku 2026 Odôvodnenie: V dokumente absentuje záväzok ukončenie podpory spaľovania uhlia v kombinovanej výrobe elektrickej energie a tepla.	Z	N	Bolo vysvetlené, že pre staršie projekty, ktoré majú podporu stanovenú v zmysle zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a zmene a doplnení niektorých zákonov táto platí 15 rokov. Preto nemožno v NECP deklarovať skoršie ukončenie ich podpory. Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR stiahla pripomienku. Rozpor bol odstránený.
AZZZ SR	Str. 252, Opis scenára WAM Navrhujeme poslednú vetu odseku “Predpokladá sa, že na dosiahnutie vyššie uvedených cieľov budú naďalej existujúce spaľovne kontinuálne zvyšovať svoju prevádzku na plnú kapacitu t. j. 285 kt/rok (spaľovňa Košice 70-80 kt/rok a spaľovňa Bratislava 135 kt/rok). Tiež je potrebné zabezpečiť vznik ďalších spaľovní, a kapacitu pre mechanicko-biologickú úpravu odpadu vo výške 560 kt/rok.“ Nahradit’ vetou: „Predpokladá sa, že na dosiahnutie vyššie uvedených cieľov budú naďalej existujúce spaľovne kontinuálne zvyšovať svoju prevádzku na plnú kapacitu t. j. 285 kt/rok (spaľovňa Košice 70-80 kt/rok a spaľovňa Bratislava 135 kt/rok). Tiež je potrebné zabezpečiť vznik	Z	N	Ide o text, ktorý popisuje ako bol vytvorený model WAM. Pre lepšiu zrozumiteľnosť bude v texte zmenený prítomný čas na minulý. Asociácia

	d'alších zariadení na výrobu biometánu (spracovávajúcich najmä z odpady z rastlinnej a živočíšnej produkcie, z biologicky rozložiteľnej časti komunálneho odpadu, biologicky rozložiteľných kuchynských a reštauračných odpadov a odpadov z čističiek odpadových vôd) a kapacitu pre mechanicko-biologickú úpravu odpadu vo výške 560 kt/rok.“ Odôvodnenie: Hierarchia nakladania s odpadmi preferuje maximalizáciu materiálového, resp. nutričného potenciálu v odpadoch (výroba organického kompostu), nielen využívanie energetického potenciálu.			zamestnávateľských zväzov a združení SR stiahla pripomienku. Rozpor bol odstránený.
AZZZ SR	V bode 4. na strane 101 „Prevádzková podpora pre zachovanie kombinovanej výroby elektriny a tepla z biomasy“ doplniť, že prevádzková podpora na kombinovanú výrobu elektriny a tepla z biomasy bude poskytnutá len v prípade, ak nahradením pôvodného zdroja tepla novým zdrojom na biomasu nedôjde k zvýšeniu emisií tuhých znečisťujúcich látok do ovzdušia. Odôvodnenie: Štúdia EEA zaraďuje Slovensko medzi štyri krajiny s najvyššími ročnými hodnotami tuhých prachových častíc PM10. SR tiež nespĺnila záväzok, aby priemer trojročnej expozície jemným prachovým časticiam PM2,5 v rokoch 2015 – 2017 neprekročil úroveň 20 ug/m3. SR reálne hrozí pre zľú kvalitu ovzdušia žaloba pred Súdnym dvorom EÚ. Akékoľvek nové opatrenia v energetike preto nesmú zvyšovať produkciu tuhých znečisťujúcich látok do ovzdušia.	Z	A	Text upravený
AZZZ SR	V časti 1. Prevádzková podpora výroby tepla z OZE (str. 100), v druhej vete prvého odseku doplniť za slovo „bioplynu“ slovo „biometánu“. V časti vi. Posúdenie potreby vybudovať novú infraštruktúru na diaľkové vykurovanie a chladenie využívajúce obnoviteľné zdroje (str. 105) v prvej vete prvého odseku doplniť za slovo „bioplyn“ slovo „biometán“. Odôvodnenie: Spaľovanie bioplynu priamo v bioplynových staniciach sa spája s neefektívnym využitím tepla z kombinovanej výroby, v tom lepšom prípade len v rámci samotnej bioplynovej stanice alebo príľahlých budov. V prípade výroby biometánu je možné biometán distribuovať v rámci distribučnej siete zemného plynu a spáliť v rámci existujúcich systémov CZT (je možné získať prevádzkovú podporu na vyrobenú elektrickú energiu, ak inštalovaný výkon CZT zariadenia je do 125 MW). Domnievame sa preto, že v uvedených častiach dokumentu, týkajúcich sa systémov CZT, by mal byť doplnený aj biometán.	Z	A	Text upravený
AZZZ SR	V časti 2.1.2 Energia z obnoviteľných zdrojov (str. 42), V časti 2.1.2 Energia z obnoviteľných zdrojov (str. 42), zväziť zvyšovanie ambícií celkového podielu obnoviteľných zdrojov energie, nakoľko ich implementácia je v SR najefektívnejšia len v rozsahu náhrady vysokoemisných zdrojov t.j. uhlia (v SR je potenciál celkového podielu OZE v rozsahu kompletnej náhrady uhlia v systémoch CZT a v individuálnom vykurovaní obnoviteľnými zdrojmi energie cca 16%). Odôvodnenie: Ako primárny cieľ integrovaného národného energetického a klimatického plánu je potrebné vnímať znižovanie emisií skleníkových plynov. Zvyšovanie podielu OZE na konečnej spotrebe energie je potrebné vnímať len ako jeden z možných nástrojov znižovania emisií skleníkových plynov, spolu so zvyšovaním energetickej efektívnosti. Každý členský štát musí mať možnosť sa slobodne rozhodnúť, aké nástroje na znižovanie emisií využije a v akých sektoroch bude toto zníženie primárne realizovať a to z dôvodu výberu tých najefektívnejších nástrojov na znižovanie skleníkových emisií pre danú krajinu. Vyššia ambícia, nad potenciál náhrady uhlia v slovenskej energetike obnoviteľnými zdrojmi energie, de facto	Z	A	Text upravený

	<p>prinúti SR znižovať emisie skleníkových plynov v sektore energetiky, pričom opatrenia v iných sektoroch by mohli byť nákladovo omnoho efektívnejšie v duchu princípu Value-for-Money (vyjadrené v € verejných výdavkov na tCO2 zníženia emisií). Náhrada využívania nízkoemisného zemného plynu obnoviteľnými zdrojmi energie je v súčasnosti z pohľadu Value-for-Money neefektívna. Navyše reálne hrozí, že v dôsledku potenciálnej väčšej podpory inštalácií malých OZE zariadení pre domácnosti, dôjde k zredukovaniu počtu zákazníkov pripojených k plynárenskej distribučnej sieti, čo spôsobí zvýšenie cien pre „ostávajúcich“ zákazníkov. V dôsledku zvýšenia cien následne nízkopríjmové domácnosti prejdú späť na vykurovanie tuhými palivami, čo zhorší, už tak zlú, lokálnu kvalitu ovzdušia v SR. So zvýšením ambícií podielu obnoviteľných zdrojov energie na 20% pritom zásadne nesúhlasíme, nakoľko už teraz je energetika SR jedna z najmenej emisných v rámci Európy a po odstavení ENO a 100% náhrade uhlia za OZE v sektore vykurovania, sa SR zaradi medzi prvých 6 najmenej emisných energetík v EÚ. Z pohľadu Value-for-Money je neporovnateľne efektívnejšie znižovať emisie implementovaním obnoviteľných zdrojov energie v krajinách, kde sa ešte aj v súčasnosti vyrába veľká časť energie z uhlia (napr. Poľsko, Česko).</p>			
AZZZ SR	<p>V časti 3.2 Rozmer: energetická efektívnosť, Plán opatrení na roky 2021 až 2030 podľa sektorov pre plnenie cieľa úspor energie u konečného spotrebiteľa (cieľa podľa čl. 7 EED), 1. Budovy súkromného sektora (s výnimkou budov verejného sektora), (str. 111 - 113), doplniť nasledujúce opatrenie:</p> <p>„Zvyšovanie energetickej efektívnosti v sektore budov prednostne výmenou starých neefektívnych a neekologických vykurovacích zariadení na tuhé palivo, v kombinácii so zateplením V SR bude zavedený dotačný program, ktorý bude synergicky a holisticky riešiť nasledujúce emergentné problémy SR: i. zvyšovanie energetickej efektívnosti lokálneho vykurovania, ii. zlepšenie zlej lokálnej kvality ovzdušia, iii. zvyšovanie využívania moderných zariadení (vrátane OZE) pri individuálnej príprave tepla, iv. riešenie problému energetickej chudoby. Budú zlúčené čiastkové dotačné programy (i) Zelená domácnostiam, (ii) Podpora zateplovania rodinných domov a (iii) tzv. Kotlíkové dotácie do jedného systémového veľkého dotačného programu, prostredníctvom ktorého dôjde k náhradám zastaraných spaľovacích zariadení na tuhé palivo v domácnostiach nízkoemisnými/bezemisnými a energeticky účinnejšími zariadeniami, vrátane OZE a to v kombinácii s dotáciou na zateplenie. Týmto dôjde k efektívnemu zníženiu limitných hodnôt pre prachové častice, zvýšeniu lokálnej kvality ovzdušia na Slovensku, k úsporám spotrebovanej energie (vďaka vyššej účinnosti nových zariadení) a tiež k zníženiu energetickej chudoby nízkopríjmových domácností. Cieľom takéhoto opatrenia by bolo zameranie osobitnej pozornosti na riešenie energeticko-environmentálnych problémov v štrukturálne postihnutých regiónoch a nízkopríjmových domácnostiach prostredníctvom náhrady kotlov na tuhé palivo nízkoemisnými/bezemisnými zariadeniami čo by spolu s opatreniami na zvýšenie energetickej hospodárnosti budov (rodinných domov) viedlo k zníženiu spotreby energie na vykurovanie, k zníženiu nákladov na energiu (skutočné riešenie energetickej chudoby) a zároveň by prispelo k zníženiu emisií skleníkových plynov a znečistenia ovzdušia. K ďalšiemu zvýšeniu efektu úspory energie môže dôjsť v prípade kombinácie výmeny zdroja vykurovania so zateplením.“ Odôvodnenie: V súčasnosti podľa</p>	Z	A	Text upravený

	SHMÚ vykuruje v SR až 120 tis. domácností prostredníctvom najstarších najviac emisných kotlov na tuhé palivo starších ako 30 rokov, čo je alarmujúce.			
AZZZ SR	V časti Dimenzia energetickej efektívnosti (str. 8), v druhom odseku na konci vety „Tento fakt je daný najmä štruktúrou priemyslu v SR, kde má veľký podiel priemysel s vysokou energetickou náročnosťou.“, nahradiť bodku čiarkou a doplniť nasledujúce slová: „preto sa budú opatrenia energetickej efektívnosti, vrátane zdrojov ich financovania, primárne zameriavať na priemysel a elektroenergetiku.“. Odôvodnenie: Vzhľadom na vysoký podiel priemyslu na spotrebe energie by malo byť v NECP jasne zadeklarované, že tento sektor, spolu s ním súvisiacim sektorom elektroenergetiky, patrí pri zvyšovaní energetickej efektívnosti medzi prioritné. Súčasne by tomuto sektoru mali byť poskytnuté všetky dostupné zdroje financovania v čo najväčšej možnej miere – EŠIF, Modernizačný fond, výnosy z predaja emisných kvót a iné.	Z	A	Text upravený
AZZZ SR	V Tabuľke 40 Očakávaná spotreba palív v doprave podľa scenára WEM do roku 2040 (str. 161) nahradiť slovo „Bioplyn“ slovami „Bioplyn/Biométán“. Na str. 246 v prvom odseku, vo štvrtej vete nahradiť slovo „bioplynu“ slovami „bioplynu/biométanu“, taktiež v tabuľke č. 75. Odôvodnenie: Spaľovanie biométanu namiesto bioplynu je z technického hľadiska vhodnejšie kvôli nežiadúcim zložkám, ktoré bioplyn obsahuje a môže v dlhodobom horizonte poškodiť motor vozidla. Biométán je zameniteľný za zemný plyn, takže vozidlá jazdiace v súčasnosti na stlačený zemný plyn môžu veľmi jednoducho prejsť na stlačený biométán. Biométán má perspektívu stať sa plnohodnotnou a ekologickou PHM v dlhodobom horizonte. Vozidlá na biométán sú alternatívou e-mobility na zabezpečenie splnenia cieľa znižovania emisií CO ₂ a to najmä v ťažkej nákladnej doprave.	Z	N	Ide o text, ktorý popisuje ako bol v minulosti vytvorený model WEM. Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR stiahla pripomienku. Rozpor bol odstránený.
AZZZ SR	Zásadná všeobecná pripomienka k cieľom energetickej efektívnosti: Z predložených údajov (viď najmä riadok Odhad potreby tepla pre vykurovanie a chladenie (ktoe) v Tabuľke 15 na str. 46 a sčítanie vyčíslených príspevkov opatrení z Prílohy č. 2 Opatrenia na podporu energetickej efektívnosti) vyplýva, že disproporčná resp. neprimerane veľká medziročná úspora energie sa plánuje v sektore vykurovania a chladenia resp. v sektore budov (do 539,3 GWh/r respektíve celkovo mínus 17,9% medzi rokmi 2020 a 2030, ak berieme do úvahy dáta z Tabuľky 15). Ukazovateľ Value-for-Money znižovania spotreby energie resp. emisií CO ₂ v tomto sektore však dosahuje cca 90 €/tCO ₂ , čo predstavuje viac než trojnásobok súčasnej ceny emisných povoleniek. Je viac než pravdepodobné, že existujú omnoho lacnejšie opatrenia v iných sektoroch a to najmä v priemysle. V danej súvislosti si dovoľíme poukázať najmä na opatrenie „Zvyšovanie energetickej efektívnosti a znižovanie emisií v podnikoch súťažnou formou“ (kód opatrenia 5.10, str. 316 Prílohy č. 2 Opatrenia na podporu energetickej efektívnosti), ktoré, pri jeho dobrom nastavení, vygeneruje omnoho lacnejšie opatrenia energetickej efektívnosti. Navrhujeme preto, aby bola odstránená disproporcia medzi nadhodnoteným plánom úspor energie v sektore vykurovania a chladenia resp. v sektore budov (do 539,3 GWh/r respektíve celkovo mínus 17,9% medzi rokmi 2020 a 2030, ak berieme do úvahy dáta z Tabuľky 15 a plánmi úspor v ostatných sektoroch, najmä v priemysle.	Z	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený. Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR stiahla pripomienku. Rozpor bol odstránený.

BPB	Pripomienka k Príloha-2-opatrenia: K textu na strane č. 16: „Prioritne verejný sektor (okresy, obce, VÚC) a štátna správa vrátane organizácií v ich zriaďovateľskej pôsobnosti, Podniky v regióne (prioritne malé a stredné), vrátane logistických podnikov a podnikov zameraných na nákladnú prepravu, Súkromný bytový sektor“ navrhujeme špecifikovať konkrétnejšie formu pomoci pre súkromný bytový sektor.	Z	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený. Rozpor bol odstránený.
BPB	Pripomienka k vlastnému materiálu: K textu na strane č. 110 v Tabuľke 30 pre bod „Zabezpečenie energetických auditov v MSP a implementácia opatrení z energetických auditov“ a pre bod „ŠFRB - Zatepl'ovanie bytovej budovy z prostriedkov EÚ“ Navrhujeme zahrnúť medzi zdroje financovania nielen Operačný program Kvalita životného prostredia, EŠIF 2014-2020, ale aj zdroje po roku 2020.	Z	A	Text upravený
BPB	Pripomienka k vlastnému materiálu: K textu na strane č. 111: „Na Slovensku bolo do konca roka 2018 obnovených celkom 64,7 % bytových domov a 48,9 % rodinných domov vďaka vhodne nastaveným mechanizmom zo strany štátu, ktoré fungujú v oblasti zatepl'ovania na Slovensku už viac ako 25 rokov.“ Žiadame uviesť zdroj a spôsob výpočtu percentuálneho vyjadrenia obnovených bytových a rodinných domov. Rovnako tak navrhujeme doplniť za text vetu: „Informácie o kvalite obnovy najmä rodinných domov sú len minimálne.“ Odôvodnenie: Informácie o percente obnovených rodinných a bytových domov s veľkou pravdepodobnosťou vychádzajú z údajov Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011 na základe ktorých bol vykonaný odborný odhad rozsahu zatepl'ovania pre ďalšie roky. Ide o metodicky stanovený odborný odhad s viacerými premennými údajmi spotreby penového polystyrénu ako spotreby EPS v tonách celkom, odpočet vývozu EPS, odpočet EPS na tvarovky a obaly, rozsah EPS v stavebníctve a z toho rozsah EPS na fasády, podiel odpadu EPS, objemová hmotnosť EPS, priemerná hrúbka EPS v ETICS až po stanovenie rozsahu EPS 70F v m2 a stanovenie celkového rozsahu zhotovovania ETICS. Údaje zo sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011 sú založené na subjektívnom a neodbornom hodnotení vlastníkov domov z ktorého rozhodne nemožno presne určiť podiel obnovených rodinných a bytových domov, ktorý mal určovať „štartovaciu pozíciu“ v dekarbonizácii sektoru budov. Predpokladáme, že z uvedených počtov obnovených budov nemožno vyhodnotiť, že také percento zároveň spĺňa požiadavky na energetickú hospodárnosť budov v energetickej triede B, nie to ešte v triedach A1/A0, ktoré by v celi dekarbonizovať sektor budov mali byť smerodajné. Na základe týchto skutočností považujeme za potrebné uviesť informáciu o spôsobe výpočtu percentuálneho vyjadrenia obnovených bytových a rodinných domov.	Z	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený. Rozpor bol odstránený.
BPB	Pripomienka k vlastnému materiálu: K textu na strane č. 111: „Podiel obnovených rodinných domov na Slovensku je ku koncu roka 2018 je 48,97 % obývaných bytov v rodinných domoch, pričom doterajšie obnovy boli takmer výlučne financované zo súkromných zdrojov vlastníkov, prípadne v kombinácii s využitím úveru zo stavebného sporenia, úveru komerčnej banky.“ Navrhujeme upraviť nasledovne: Podiel obnovených rodinných domov (v rôznej úrovni kvality obnovy) na Slovensku ku koncu roka 2018 je 48,97 % obývaných bytov v rodinných domoch, pričom doterajšie obnovy boli takmer výlučne financované zo súkromných zdrojov vlastníkov, prípadne v kombinácii s využitím úveru zo stavebného sporenia, úveru komerčnej banky. Odôvodnenie: Informácie o percente obnovených rodinných a	Z	A	text upravený

	bytových domov s veľkou pravdepodobnosťou vychádzajú z údajov Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011. Údaje zo sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011 sú založené na subjektívnom a neodbornom hodnotení vlastníkov domov z ktorého rozhodne nemožno presne určiť či bol objekt obnovený v dostatočnom rozsahu a kvalite.			
BPB	Pripomienka k vlastnému materiálu: K textu na strane č. 112: „V Aktualizácii Stratégie obnovy fondu bytových a nebytových budov sa uvádza, že pri súčasnom tempe obnovy budú obnovené všetky obývané rodinné domy do roku 2043.“ a „Z Aktualizácie Stratégie obnovy fondu bytových a nebytových budov z roku 2017 vyplýva, že pri pokračujúcom tempe obnovy budú v SR obnovené všetky bytové domy, u ktorých je obnova možná, už v roku 2030.“ žiadame uviesť zdroj a spôsob určenia informácie o predpokladaných rokoch, v ktorých by mali byť rodinné a bytové domy obnovené. Odôvodnenie: Informácie z Aktualizácie Stratégie obnovy fondu bytových a nebytových vychádzajú z údajov Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011 na základe ktorých bol vykonaný odborný odhad rozsahu zateplovania pre ďalšie roky. Ide o metodicky stanovený odborný odhad s viacerými premennými údajmi založený na spotrebe penového polystyrénu. Odhad rokov v ktorých by mal byť fond rodinných a bytových budov dokončený vychádza z predpokladu, že sa obnova bude prebiehať v rovnakom tempe ako doteraz. Odhad teda predpokladá, že trh obnovy rodinných a bytových budov možno považovať za homogénny, nemá žiadne segmenty, ktoré pristupujú k obnove rôznym spôsobom, nerieši regionálne rozloženie, príjmy vlastníkov, vek vlastníkov, atď. Tento odhad s veľkou pravdepodobnosťou nie je podložený žiadnou podkladovou analýzou a preto nemožno tieto údaje považovať za relevantné.	Z	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený.
BPB	Pripomienka k vlastnému materiálu: K textu na strane č. 113 „Ďalšie dôležité podporné programy sú SlovSEFF a MunSEFF, podpora prípravy projektov cez projekty JESSICA“ navrhujeme doplniť: „a finančné nástroje v správe Slovak Investment Holding“.	Z	A	Text upravený
BPB	Pripomienka k vlastnému materiálu: K textu na strane č. 140: Príspevok na energie (novozavedená zložka príspevku na bývanie) – určený výlučne na úhradu nákladov na energie, vyplácaný priamo dodávateľovi energie formou kreditov. Žiadame odôvodniť a doplniť informáciu, prečo sa takéto opatrenie zavádza. Odôvodnenie: Príspevok na energie môže zhoršovať snahy o zvyšovanie energetickej hospodárnosti budov na všetkých úrovniach.	Z	A	Text upravený
BPB	Pripomienka k vlastnému materiálu: K textu na strane č. 151 „Podiely jednotlivých sektorov na celkových emisiách skleníkových plynov sa v porovnaní s východiskovým rokom 1990 výrazne nezmenili. Avšak zvýšenie emisií v doprave a pokles podielu stacionárnych zdrojov znečistenia v energetike je badateľný. Spaľovanie fosílnych palív, ktoré predstavujú približne 75 % celkových emisií CO ₂ v Slovenskej republike (bez LULUCF), predstavuje najvýznamnejší antropogénny zdroj (Graf 16).“ Navrhujeme rozdeliť podiel energetiky na viac kategórií, aby bolo zrejmé, aký podiel má výroba elektriny, teplárenstvo a spotreba energie na správu budov.	Z	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený.

BPB	Pripomienka k vlastnému materiálu: K textu na strane č. 182 „Na Slovensku je približne 1 milión bytových a rodinných domov (s 1,9 mil. bytov) a vyše 15 tisíc verejných budov, ako sú školy, nemocnice, úrady. Budovy sú zodpovedné za 26 % emisií CO ₂ .“ Žiadame doplniť zdroj údajov „Budovy sú zodpovedné za 26 % emisií CO ₂ .“	Z	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený.
BPB	Pripomienka k vlastnému materiálu: K textu na strane č. 182: “Domácnosti v roku 2017 spotrebovali 88 PJ energie. Spotreba medziročne vzrástla o 3,7 %. Dôvodom zvýšenia spotreby energie je najmä nižšia priemerná vonkajšia teplota, čo spôsobilo vyššiu spotrebu energie na vykurovanie domácností. Na Slovensku je približne 1 milión bytových a rodinných domov (s 1,9 mil. bytov) a vyše 15 tisíc verejných budov, ako sú školy, nemocnice, úrady. Budovy sú zodpovedné za 26 % emisií CO ₂ ” Žiadame uviesť konkrétne údaje, napr. z SHMÚ, ktoré preukážu, že nižšia priemerná vonkajšia teplota, čo spôsobilo vyššiu spotrebu energie na vykurovanie domácností. Odôvodnenie: Domnievame sa, že dôvodom sú ne hospodárne budovy, respektíve nekvalitne vykonané obnovy BD a RD, zvyšovanie spotreby energie na chladenie v letnom období.	Z	A	Text upravený
BPB	Pripomienka k vlastnému materiálu: K textu na strane č. 186 „Tento pokles bol spôsobený zavedením energeticky efektívnych opatrení (hydraulické vyregulovanie vykurovacích sústav a rozvodov teplej vody, izolácie cirkulačných potrubí rozvodov teplej vody, inštalácia termoregulačných ventilov, zateplenie vonkajšej fasády budovy a výmena okien) a v závislosti od počtu dennostupňov, ktoré zohľadňujú klimatické podmienky v jednotlivých rokoch.“ Navrhujeme doplniť vetu: Slovensko bude naďalej podporovať pokračovanie uplatňovania vyššie uvedených opatrení.	Z	A	Text upravený
BPB	Pripomienka k vlastnému materiálu: K textu na strane č. 257: Znížený dopyt po fosílnych palivách zníži dovozné výdavky Slovenska, na druhej strane však z modelovania vyplývajú zhoršujúce sa podmienky obchodu. Zhoršené podmienky obchodu znamenajú, že z makroekonomického hľadiska treba použiť viac faktorových zdrojov pre exportné činnosti na výmenu za dané množstvo dovážaného tovaru. Následne dovoz ďalej klesá, zatiaľ čo vývoz stúpa. Zvýšenie čistého vývozu v súvislosti s podmienkami zhoršenia obchodu „spotrebúva“ zisk HDP pochádzajúci zo zlepšenia produktivity (energetickej efektívnosti) a prispieva k poklesu súkromnej spotreby. Pokiaľ sa Slovensko zameria na investovanie do dekarbonizácie, môže dôjsť k istému vytlačaniu neenergetických investícií. Investície do energetickej efektívnosti a do sektoru energetiky sú významné — od 0,3 do viac ako 2,0 percent HDP vo všetkých rokoch. Zvýšenie cien v dôsledku kompenzácie nákladov firiem na investovanie do energetickej efektívnosti bude viesť k zníženiu konkurencieschopnosti Slovenska a vplývať na ziskovosť firiem. Okrem toho pokles spotreby domácností zníži dopyt, čím sa ziskovosť taktiež zbrzdí. Zníženie ziskovosti odradí zahraničných investorov od investovania do slovenského hospodárstva. Podobne aj investovanie do výroby elektriny vytlačí niektoré neenergetické investície. Žiadame predložiť odbornú analýzu, ktorá toto tvrdenie preukáže. Odôvodnenie: Uvedené neupresnené tvrdenia vyvolávajú nesprávny postoj k problematike riešenia dekarbonizácie hospodárstva, vyvolávajú negatívny postoj a bránia dynamickejšiemu rozvoju v oblasti inovácií.	Z	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený.

BPB	<p>Pripomienka k vlastnému materiálu: K textu na strane č. 38: “Riešenie zmeny klímy ako celosvetového, ale aj národného problému, si vyžaduje implementáciu opatrení na jej zmiernenie a prispôsobenie sa. Zabránenie, či aspoň minimalizovanie rizík a negatívnych dôsledkov zmeny klímy je možné dosiahnuť kombináciou opatrení zameraných na znižovanie emisií skleníkových plynov s opatreniami, ktoré znížia zraniteľnosť a zvýšia adaptívnu schopnosť prírodných a človekom vytvorených systémov voči aktuálnym, alebo očakávaným negatívnym dôsledkom zmeny klímy.” Žiadame doplniť: percentuálny podiel prispievateľov k emisiám CO₂ Odôvodnenie: Informácie o producentoch emisií skleníkových plynov, a množstve produkovaných emisií v danom sektore, sú prínosom pre hľadanie inovatívnych riešení na znižovanie emisií, pôsobia motivačne na ďalšie smerovanie rozvoja hospodárstva.</p>	Z	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený.
BPB	<p>Pripomienka k vlastnému materiálu: K textu na strane č. 51: „Pokiaľ ide o primárnu energetickú spotrebu, bol jej vývoj v období rokov 2012 – 2016 nerovnomerný so striedaním rastu a poklesu. V roku 2017 narástla jej hodnota v porovnaní s rokom 2016, podobne ako pri KES, výrazne. Reálny scenár predpokladá, že v prípade ak ostane trend spotreby primárnej energie nezmenený aj po roku 2020, bude vzhľadom na dosiahnutie cieľa potrebné ročne ušetriť cca 900 GWh. V prípade ambiciózneho scenára je táto hodnota ešte vyššia. To indikuje, podobne ako v prípade konečnej energetickej spotreby, podstatne vyššie nároky na financovanie ako v predchádzajúcom programovom období.“ Žiadame doplniť: Financovanie úspor energie sa bude týkať najmä sektoru bytov a rodinných domov, pričom bude požadovaný postup obnovy – najprv zlepšenie tepelnotechnických vlastností konštrukcií a až potom výmena zdroja tepla, pričom podporované budú obnoviteľné zdroje energie. Odôvodnenie: Uvedená argumentácia poukazuje na to, že doposiaľ realizovaná obnova neprináša dostatočné úspory – je dôležité finančne podporiť hĺbkovú obnovu bytových domov do triedy A0 (na Slovensku máme jediný obnovený bytový dom na úroveň A0, na ul.Pavla Horova v Bratislave, mestská časť Devínska Nová Ves, a to len vďaka projektu EU GUGLE) Odporúčame: vykonávať kontrolu, hľadať podporné mechanizmy pre motivovanie súkromných vlastníkov, realizovať mediálnu kampaň.</p>	Z	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený.
BPB	<p>Pripomienka k vlastnému materiálu: K textu na strane č. 87: “Optimalizácia diaľkového vykurovania - Optimalizácia diaľkového vykurovania sa bude realizovať inštaláciou kogeneračných jednotiek s kombinovanou výrobou elektriny a tepla (KVET) do systémov diaľkového vykurovania. Priemyselné kogeneračné zariadenia vyrábajú priemyselnú paru, ktorá sa dá využiť aj na diaľkové vykurovanie. Zohľadňujú sa aj ďalšie opatrenia (napr. zlepšenie efektívnosti systémov centrálného zásobovania teplom (CZT), inštalácia inovačných technológií pre diaľkové vykurovanie, zlepšenie dodávky tepla z kombinovaných teplární a elektrární).” Žiadame doplniť: Dodávatelia tepla majú povinnosť na svojej webovej stránke uvádzať výpočet faktora primárnej energie, v zmysle Vyhlášky č. 308/2016 Z. z., vyhláška Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovuje postup pri výpočte faktora primárnej energie systému centralizovaného zásobovania teplom, aj so špecifikáciou technických zariadení na výrobu tepla, a uvedením technických parametrov použitých vo výpočte. Odôvodnenie: Faktor primárnej energie má pri financovaní, napríklad s využitím garantovanej energetickej služby, vplyv na návratnosť investície, preto nesprávne vypočítaná hodnota faktora</p>	Z	N	Faktor primárnej energie je uvedený vo vyhláške 364/2012 Z.z.

	primárnej energie môže viesť k nesprávnemu hodnoteniu investičnej náročnosti obnovy budovy pri využívaní GES.			
BPB	Pripomienka k vlastnému materiálu: K textu na strane č. 88: „Pokračovanie zníženia konečnej energetickej spotreby vo všetkých sektoroch - Opatrenie dáva dôraz na politiky podporujúce rýchlejšiu renováciu starých budov v porovnaní s historickými trendmi a energetickú izoláciu obnovených budov. Politiky energetickej efektívnosti zahŕňajú aj prísne normy pre budovy v rámci novej výstavby, podporu rekuperácie tepla, najlepšie dostupné techniky v priemysle (BAT technológie), infraštruktúru ako aj mäkké opatrenia umožňujúce vyššiu efektívnosť v sektore dopravy.“ Žiadame prepracovať nasledovné formulácie: 1. v porovnaní s historickými trendmi – o aké trendy ide, uviesť obdobie, odkaz na legislatívne predpisy, 2. energetická izolácia obnovených budov – čo znamená, aké má parametre, 3. konkretizovať o aké najlepšie dostupné techniky v priemysle sa jedná, 4. konkretizovať o akú infraštruktúru ako aj mäkké opatrenia umožňujúce vyššiu efektívnosť v sektore dopravy sa jedná. Odôvodnenie: Nepresne formulácie bez opory v predpisoch a technických normách znemožnia ich aplikáciu v praxi.	Z	N	Jedná sa o všeobecné opatrenie, ktoré bolo použité v modelovaní Nízkouhlíkovej štúdie, ktorá tvorí podklad tohto materiálu.
BPB	Pripomienka k vlastnému materiálu: K textu na strane č. 9: “Slovenská republika má však napriek tejto skutočnosti siedmu najvyššiu energetickú náročnosť na základe stálych cien v EÚ - 28.”: Žiadame doplniť odôvodnenie, prečo sa Slovensko ocitlo na tejto priečke, uviesť hlavných producentov emisií, sektory. Odôvodnenie: Informácie o producentoch emisií skleníkových plynov, a množstve produkovaných emisií v danom sektore, sú prínosom pre hľadanie inovatívnych riešení na znižovanie emisií, pôsobia motivačne na ďalšie smerovanie rozvoja hospodárstva.	Z	N	Dôvodom však bude štruktúra nášho HDP, kde stále dominuje oproti iným ČS priemysel, ktorý má väčšiu uhlíkovú intenzitu ako je nevýrobný sektor služieb. Čo sa týka podrobnejšieho rozpisania emisií podľa sektorov, jednalo by sa o duplicitu, pretože presné vyčlenenie, ktorý sektor koľko prispieva k emisiám je v kapitole 4.2.1.
BPB	Pripomienka k vlastnému materiálu: K textu na strane č. 95: Existujúca infraštruktúra CZT predstavuje ideálnu základňu pre budovanie inteligentného energetického systému mesta a má všetky predpoklady plniť úlohu integrátora jednotlivých OZE riešení na jeho území. Už dnes systémy CZT zohrávajú v mestách dôležitú úlohu pre udržanie priaznivej kvality ovzdušia keďže tieto systémy dokážu dodávať ekologické teplo spĺňajúce tie najprísnejšie zákonné normy a emisné limity. Individuálne zdroje tepla sú z pohľadu emisií prakticky nekontrolované a nemusia plniť takúto prísne normy, preto pre obyvateľov predstavujú väčšie riziko z pohľadu znečistenia ovzdušia. Žiadame odstrániť formuláciu “Individuálne	Z	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený.

	zdroje tepla sú z pohľadu emisií prakticky nekontrolované a nemusia plniť takéto prísne normy, preto pre obyvateľov predstavujú väčšie riziko z pohľadu znečistenia ovzdušia.” Odôvodnenie: Takáto formulácia generalizuje a nesprávne označuje všetky individuálne zdroje tepla ako znečisťovateľov ovzdušia, takáto obava sa týka biomasy, drevnej štiepky, tuhého paliva. Moderné technológie, ako sú napr. tepelné čerpadlá, takýto problém nespôsobujú.			
BPB	Pripomienka k vlastnému materiálu: K textu na strane č. 95: SR pri naplňaní cieľa OZE pre rok 2030 považuje za kľúčový sektor vykurovania a chladenia. Existujú dve možnosti ako dekarbonizovať dodávku tepla v budovách cez využívanie ekologických a vysoko úsporných zariadení a technológií šetriacich primárnu energiu: · na úrovni každej budovy zvlášť alebo · na úrovni existujúcich systémov centralizovaného zásobovania teplom a chladom zásobujúcich viacero budov naraz. Všetky analýzy porovnávajúce tieto dve alternatívy uprednostňujú druhú, vzhľadom na nižšie náklady a úspory z rozsahu. Žiadame uviesť, za akých podmienok sa budú môcť budovy odpojiť, pričom výpočet strát v rozvodoch by mal byť primárnym kritériom, sekundárnym celková potreba energie na vykurovanie po inštalovaní individuálneho zdroja tepla (podľa dostupných informácií je to na obnovenom bytovom dome na úroveň A0, na ul.Pavla Horova v Bratislave, mestská časť Devínska Nová Ves finančne návratné) Odôvodnenie: Súčasťou podpory dekarbonizácie dodávok tepla musia byť aj jasne definované pravidlá, ktoré neodradia záujemcov.	Z	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený.
BPB	Pripomienka k vlastnému materiálu: K textu na strane č.102: Pokračovanie podpory pre domácnosti po roku 2023 Pre rozvoj zariadení v domácnostiach sa navrhuje pokračovať v podpore prostredníctvom dotácií na kúpu a inštaláciu zariadení využívajúcich OZE. Doterajšie pozitívne skúsenosti vychádzajú z aktuálne nastaveného dotačného programu Zelená domácnostiam II. Ide o Národný projekt Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry (SIEA), v ktorom sa rodinné a bytové domy od roku 2019 môžu uchádzať o podporu formou poukážky na inštaláciu malých zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie. Projekt je financovaný z Operačného programu Kvalita životného prostredia. Podpora je nastavená tak, aby domácnosti boli motivované nakúpiť si kvalitné systémy s primeraným výkonom, s dlhšou životnosťou a vyššou účinnosťou premeny energie a nepodceňovali odbornosť pri inštalácii. Podpora nesmie prekročiť 50 % z oprávnených výdavkov. Žiadame doplniť: Podpora bude zosúladená s programom podpory zateplovania RD, ktorý je v gescii MDVRSR, a to tak, aby žiadatelia, ktorí žiadajú o financovanie podpory na zateplenie dokladovali, že realizácia na základe vypracovaného projektu zateplenia bude vykonaná pred žiadosťou o dotáciu na inštaláciu malých zariadení v prípade tepelných čerpadiel. Odôvodnenie: V súčasnosti je podpora nastavená naopak (proti zvyšovaniu energetickej hospodárnosti budov) – čím viac kW má výkon TČ, tým viac EUR dostane majiteľ, čo je nemotivuje projektantov a stavebníkov k dôslednému uplatňovaniu smernice o EHB.	Z	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený.
BPB	Pripomienka k vlastnému materiálu: K textu na strane č.5: “Jediná alternatíva zvýšenia celkového podielu OZE v roku 2030 z 19,2 % na 20 % je v oblasti výroby tepla. To by znamenalo vyššie využitie biomasy vrátane výroby bioplynu, tepelných čerpadiel, solárnych panelov a geotermálnej energie v CZT. Proti vyššiemu využitiu OZE v sektore tepla pôsobí vysoká úroveň plošnej plynofikácie, pri	Z	A	text upravený

	ktorej má prístup k zemnému plynu viac ako 90% obyvateľov. Prechod na biomasu zo zemného plynu v rodinných domoch je preto problematický z hľadiska kvality ovzdušia, čo by mohlo ohroziť dodržanie legislatívy EÚ.“ Žiadame doplniť: Prechod zo zemného plynu na tepelné čerpadlá nemá negatívny vplyv na kvalitu ovzdušia, preto odporúčame, po obnove budovy s cieľom znížiť jej energetickú náročnosť, a potom nainštalovať vhodný typ a primeraný výkon tepelného čerpadla. Odôvodnenie: Navrhované riešenie je v súlade s implementovanou smernicou o energetickej hospodárnosti budov, ktorá sa premietla do vyhlášky č. 364/2012, ako aj ďalších predpisov a technických noriem.			
BPB	Pripomienka k vlastnému materiálu: Žiadame MH SR, aby oslovilo MDV SR o dopracovanie Dlhodobej stratégie obnovy fondu bytových a nebytových budov v Slovenskej republike, alebo jej časti, ktorá je potrebná pre kompletizáciu NECP podľa článku 4 písm. b) bodu 3 nariadenia (EÚ) 2018/1999, v termíne ktorý bude pre spracovanie NECP akceptovateľný. Odôvodnenie: Podľa článku 2a ods. 8 smernice o energetickej hospodárnosti budov musí byť dlhodobá stratégia obnovy predložená Komisii „ako súčasť“ konečného národného energetického a klimatického plánu každého členského štátu. Dlhodobú stratégiu obnovy je potrebné predložiť ako prílohu k národnému energetickému a klimatickému plánu. Podľa článku 3 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2018/1999 je lehota na predloženie konečného národného energetického a klimatického plánu 31. decembra 2019 a potom každých 10 rokov. Na základe výnimky stanovenej v článku 2a ods. 8 smernice o energetickej hospodárnosti budov je však lehota na predloženie prvej dlhodobej stratégie obnovy najneskôr 10. marca 2020, tri mesiace po lehote na predloženie konečného národného energetického a klimatického plánu. Členským štátom sa ale napriek tomu odporúča usilovať sa dokončiť svoje dlhodobé stratégie obnovy súčasne s konečným národným energetickým a klimatickým plánom, aby bolo možné danú dlhodobú stratégiu obnovy v tomto pláne plne zohľadniť a aby sa tento plán podľa nej riadil. Podľa článku 4 písm. b) bodu 3 nariadenia (EÚ) 2018/1999 členské štáty musia ako súčasť svojho národného energetického a klimatického plánu stanoviť zámery, ciele a príspevky pre všetkých päť rozmerov energetickej únie. Povinné prvky, ktoré majú byť zahrnuté v návrhu národného energetického a klimatického plánu a v jeho konečnej verzii, sú: a) orientačné míľniky ; b) plán s merateľnými ukazovateľmi pokroku na vnútroštátnej úrovni ; c) dôkazmi podložený odhad očakávaných úspor energie a ďalších prínosov a d) príspevky k cieľom Únie v oblasti energetickej efektívnosti podľa smernice o energetickej efektívnosti v súlade s článkom 2a smernice o energetickej hospodárnosti budov. Tieto kľúčové prvky mali byť zahrnuté do návrhu národného energetického a klimatického plánu, ktorý mal byť predložený do konca roka 2018, a musia byť obsiahnuté v konečnej verzii tohto plánu, ktorý sa má predložiť do konca roka 2019. Tieto kľúčové prvky majú ústredný význam z hľadiska zámerov národného energetického a klimatického plánu a podporujú posilnené, plnohodnotné dlhodobé stratégie obnovy.	Z	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený.
Cyklokoalícia	Tvorbu integrovaného národného a klimatického plánu a jeho stanovené ciele hodnotíme pozitívne, avšak obsiahnutie pešej, cyklistickej a verejnej osobnej dopravy považujeme za nedostatočné a nezohľadňujúce už definované ciele strategických dokumentov, ktoré boli prijaté na národnej úrovni. Dokument sa tiež nedostatočne venuje téme dopravy, a to najmä v aplikačnej časti, pričom práve doprava je v rámci EÚ jediným sektorom hospodárstva, ktorý od roku 1990 emisie neznížil, ale naopak		N	Vo všeobecnosti sa iné strategické dokumenty, ktoré sú prijaté a platné a v kompetencii iných rezortov nepopisovali v stratégii

	<p>ich každoročne zvyšuje. Cieľové hodnoty emisií plánované na roky 2030 a 2050 sa bez zásadných a systémových opatrení v tejto oblasti javia ako nedosiahnuteľné. Slovenská republika by preto mala predstaviť výrazne ambicioznejší plán založený na podpore nízkoemisných, bezemisných a dopravných efektívnych systémov, ktoré nebudú postavené takmer výlučne na myšlienke e-mobility. Cyklokoalícia pripravila v tejto súvislosti pripomienky k dôležitému strategickému dokumentu, ktorého význam považuje za mimoriadne dôležitý pre rozvoj cyklistickej, pešej a verejnej osobnej dopravy. Všeobecná pripomienka k dokumentu: Pre východiská aj jednotlivé opatrenia žiadame väčšiu prepojenosť a nadväznosť na strategické dokumenty národného významu, najmä na vládou schválený Strategický plán rozvoja dopravy do roku 2030, ktorý vypracovalo Ministerstvo dopravy a výstavby SR v rámci OP II. Stratégia vychádza zo základných európskych dopravných koncepčných a strategických materiálov zameraných na environmentálny a udržateľný aspekt dopravy. Tieto dva rozmery považuje v rozvoji dopravy za kľúčové. Medzi najzásadnejšie problémy dopravy na Slovensku zaraďuje kontinuálny nárast využívania individuálnej automobilovej dopravy a pokles využívania verejnej osobnej a nemotorovej dopravy. Z pohľadu cestnej dopravy dokument pomenováva problém v intenzite IAD. Pomenováva problémy nemotorovej dopravy a verejnej osobnej dopravy, pričom navrhuje opatrenia, ktoré majú za cieľ zvýšiť ich mieru využívania. Považujeme za potrebné zosúladienie a tiež rešpektovanie jednotlivých už schválených dopravných stratégií a politik na národnej či európskej úrovni. Žiadame preto pri definovaní východísk a opatrení týkajúcich sa dopravy v rámci dokumentu NECP vychádzať vo väčšej miere z už schválených stratégií, pričom Strategický plán rozvoja dopravy do roku 2030 považujeme v tejto súvislosti za kľúčovú stratégiu v sektore dopravy. Pripomienky k jednotlivým bodom dokumentu: K bodu 3.1.1. Emisie skleníkových plynov a odstraňovanie, b) Sektorové politiky a opatrenia v doprave: Žiadame doplniť Národnú stratégiu rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR, Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030. Kapitole chýba vnútorná logika, uvedené politiky sú vybrané selektívne, bez hodnotenia celkových dopadov na zníženie emisií a vplyvu na energetickú efektívnosť. Chýbajú reálne stratégie a strategické dokumenty s celonárodným dopadom. Chýbajú opatrenia podporujúce nemotorovú dopravu a verejnú osobnú dopravu. K bodu 3.1.3. Iné prvky tohto rozmeru, iii. Politiky a opatrenia na dosiahnutie nízkoemisnej mobility (vrátane elektrifikácie dopravy): Žiadame doplniť stratégie a opatrenia podporujúce verejnú osobnú dopravu, ktorá má výrazne väčšiu kapacitu, priestorovú efektívnosť ale tiež emisnú efektívnosť pri preprave osôb ako IAD, ako aj cyklo dopravu a pešiu dopravu ako prirodzene bezemisných foriem dopravy. K bodu Opatrenie 4.4. 1 v dokumente Príloha 2 – Opatrenia: V rámci opatrenia 4. 4. 1 Podpora cyklistickej dopravy žiadame slovné spojenie „opatrenia podporujúce integráciu cyklistov do dopravného priestoru v adekvátnych dopravných situáciách“ nahradiť slovným spojením „opatrenia v podobe dopravného upokojujúceho podporujúce integráciu cyklistov do dopravného priestoru v adekvátnych dopravných situáciách, najmä zriaďovanie Zón 30“. Všetky pripomienky majú charakter zásadnej pripomienky. V prípade, že ministerstvo nevyhovie hromadnej pripomienke, žiadame uskutočnenie rozporového konania, na ktoré budú pozvaní nižšie uvedení zástupcovia verejnosti: Peter Rozsár, peter.rozsar @ cyklokoalicia.sk Dan Kollár, dan @ cyklokoalicia.sk Petra Nečasová, petra @ cyklokoalicia.sk</p>			<p>podrobne. Časť pripomienky bola zohľadnená v dokumente a následne zapracovaná. Rozpor bol odstránený.</p>
--	---	--	--	--

eustream	1) V časti 1.2 prehľad súčasnej politickej situácie prvý odsek Prvý odsek je potrebné aktualizovať. Nariadenie o riadení energetickej únie bolo schválené v decembri 2018.	O	A	Text upravený
eustream	10) Doložka vybraných vplyvov – časť 10. Poznámky – 3. odsek posledná veta znie „Schválenie dokumentu nemá definovateľný vplyv na podnikateľské prostredie ani priame sociálne vplyvy“ Domnievame sa, že uvedené konštatovanie nekorešponduje s obsahom dokumentu, nakoľko navrhované opatrenia, akými sú napríklad harmonizácia daňového režimu prostredníctvom zvýšenia daní zo všetkých palív používaných na vykurovanie a na výrobu teplej vody alebo navýšenie podielu OZE budú mať významný vplyv na podnikateľskú sféru a obyvateľstvo. Z tohto dôvodu je nevyhnutné doplniť očakávaný vplyv na jednotlivé sféry hospodárstva SR a obyvateľstvo, nakoľko sa jedná o významný strategický dokument s podstatným finančným dopadom v dlhodobom časovom horizonte.	Z	A	Text upravený
eustream	2) V časti 1.2. Prehľad súčasnej politickej situácie - Kontext politík na národnej úrovni – časť k) Zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny (str.28) Prezentovaná harmonizácia daňového režimu prostredníctvom zvýšenia daní zo všetkých palív používaných na vykurovanie a na výrobu sa javí ako kontraproduktívna, nakoľko jej výsledkom bude zvýšenie nákladov na vykurovanie, zvýšenie cenovej hladiny a tým zníženie konkurencieschopnosti slovenského hospodárstva. Za situácie, kedy v Slovenskej republike nie je doriešená otázka energetickej chudoby môže dôjsť v mnohých oblastiach, najmä v prípade rodinných domov, k spaľovaniu nežiadúcich látok (odpad, uhlie, drevná hmota, atď.) sprevádzaných produkciou zdraviu škodlivých sprievodných látok, čo bude mať za následok zhoršenie stavu už i tak znečisteného ovzdušia najmä pevnými prachovými časticami (PM10, PM2.5), oxidom uhoľnatým (CO) a oxidom dusíka (NOx) s dopadom na zdravie obyvateľstva a zvýšenie nákladov na zdravotnú starostlivosť. Zrušenie podpory výroby elektrickej energie z uhlia a lignitu a alokácia ušetrených finančných prostriedkov do riešení energeticko-environmentálnych problémov v štrukturálne postihnutých regiónoch a nízkopříjmových domácnostiach prostredníctvom náhrady kotlov na tuhé palivo nízkoemisnými/bezemisnými zariadeniami v kombinácii s opatreniami na zvýšenie energetickej hospodárnosti budov (rodinných domov) by viedlo k zníženiu spotreby energie na vykurovanie, zníženiu nákladov na energie (skutočné riešenie energetickej chudoby) a zároveň, ktoré by prispelo k zníženiu emisií skleníkových plynov a znečistenia ovzdušia, sa javí ako účinné a zmysluplné. Z vyššie uvedených dôvodov zásadne nesúhlasíme s akýmkoľvek navyšovaním daňového zaťaženia palív využívaných na vykurovanie ako aj na výrobu tepla a teplej vody.	Z	N	Text upravený na základe podkladov z MF SR.
eustream	3) V časti 1.2. Prehľad súčasnej politickej situácie iv) Administratívna štruktúra vykonávania vnútroštátnych politík v oblasti energetiky a klímy (str. 33) V treťom odseku sa uvádza, že MH SR posudzuje súlad žiadosti s integrovaným národným energetickým a klimatickým plánom. V súčasnosti však MH SR posudzuje súlad žiadosti pre vydanie osvedčenia na výstavbu energetického zariadenia s energetickou politikou. Navrhujeme predmetnú informáciu primerane upraviť (napr. že v budúcnosti bude MH posudzovať súlad žiadosti s integrovaným národným energetickým a klimatickým plánom, ktorý po schválení nahradí energetickú politiku v plnom rozsahu).	O	A	Text upravený

eustream	4) V časti 2) Analýza interakcií s politikou v oblasti kvality ovzdušia a emisii do ovzdušia – odst.3 (str.30) sa uvádza „Politika zmeny klímy a energetická politika.....zahŕňajú aj potenciálne rizikové oblasti ako aj protichodné ciele (napr. v oblasti podpory využívania biomasy ako obnoviteľného zdroja energie),.....“. Zároveň v mnohých častiach dokumentu zaznieva podpora biomasy (str. 20, 47, 48, 49, 66, 84, 87, 88, 89, 99, 100, 101, 103, 105, 106, 241) bez detailnejšej identifikácie jej zdrojov. Navrhujeme primárne sa sústrediť a podporovať jasne zadané zdroje biomasy a technológie, ktorá nie sú a) zdrojom nežiadúcich zdravotných škodlivých látok, b) na výrobu, ktorej sa nespotrebuje viac energie v porovnaní s energiou, ktorá vznikne pri jej využití c) zamerať sa na určenie limitov pre pestovanie takej biomasy (napr. repka olejná), ktorá zaberá poľnohospodársku pôdu, ktorá môže byť využitá na poľnohospodársku produkciu pre obyvateľstvo a zabezpečenie potravinovej sebestačnosti Slovenskej republiky a d) využitie zdrojov biomasy, ktorá je z dlhodobého hľadiska udržateľná. Z uvedených dôvodov považujeme za nevyhnutné detailne kvalifikovať zdroje biomasy podľa princípov uvedených vyššie, ktoré budú ciele podporované zo strany štátu vrátane kalkulácie finančných dopadov.	Z	N	Zdroje biomasy podporované zo strany štátu v súlade s Envirostratégiou 2030 sú uvedené v iných častiach materiálu. Rozpor bol odstránený.
eustream	4) V časti 2.3 Rozmer: energetická bezpečnosť – Zemný plyn – Diverzifikácie ciest a zdrojov zemného plynu (str.62) – spoločnosť eustream vyčerpala z CEFu 2.246.805 EUR na štúdie. Z CEFu bolo alokovaných ďalších 104 461 144 EUR na realizáciu výstavby Poľsko –slovenského prepojenia, pričom eustream má na výstavbu SK časti alokované finančné prostriedky vo výške 51.952.400 EUR. Požadujeme upraviť finančné čiastky uvedené v dokumente.	Z	A	Text upravený
eustream	5) Opatrenie 4 : Podpora samospotrebitel'ov tepla (str. 98) V prípade podpory samoplatiteľov a komunít vyrábajúcich teplo z OZE je nevyhnutná implementácia legislatívnej úpravy, ktorá bude detailne špecifikovať zdroje OZE, ktoré budú cieľom podpory a zároveň, ktorá bude obsahovať dôsledné kontrolné mechanizmy a represívne nástroje pre zariadenia na výrobu tepla, uskladňovanie energie a predaj nadmernej produkcie tepla, ktoré by v čo najväčšej miere eliminovali možnosť potenciálneho nebezpečenstva úniku zdravotných škodlivých látok do ovzdušia (dioxíny, prach, NOx, pevné a kvapalné odpady) pri využití niektorých technológií. V tejto súvislosti sa javí ako zmysluplná najmä podpora centrálného zásobovania teplom ako udržateľná (hydraulické vyregulovanie vykurovacích sústav a rozvodov teplej vody, efektívne izolácie cirkulačných potrubí rozvodov teplej vody, inštalácia termoregulačných ventilov, jednoduchá možnosť cielennej kontroly atď.) a z hľadiska kontrolných mechanizmov ako zmysluplná alternatíva pre zabezpečenie vykurovania.	Z	N	Text sa nemení, zdroje OZE, ktoré budú cieľom podpory sú uvedené v iných častiach materiálu. Rozpor bol odstránený.
eustream	5) V časti 2.1.2 Energia z obnoviteľných zdrojov (str. 41) OZE predstavujú len jeden z nástrojov pre dosiahnutie základného cieľu, a tým je znižovanie emisií skleníkových plynov. Každý členský štát má mať preto možnosť voľby takých nástrojov, ktoré mu jednak pomôžu dosiahnuť tento základný cieľ a na druhej strane budú najefektívnejším riešením zodpovedajúcim princípu „hodnota za peniaze“. V dokumente sa uvádza, že dosiahnutie 20% podielu OZE bude predstavovať finančné zaťaženie v predpokladanej výške 700 mil. EUR. Tieto náklady sa budú následne socializovať do koncových cien energie, čo v konečnom dôsledku bude znamenať ďalšie dramatické prehĺbenie energetickej chudoby s	Z	A	Text upravený

	predpokladanými negatívnymi synergickými efektmi vo forme už i tak znečisteného ovzdušia (napr. spaľovaním domáceho odpadu, pneumatík atď.) a tým stále sa zvyšujúcich nákladov na zdravotníctvo ako aj zníženie konkurencieschopnosti slovenského hospodárstva. Z týchto dôvodov je potrebné presadzovať celkový podiel OZE max. na úrovni 19,2%.			
eustream	6) V časti 3.2 Rozmer: energetická efektívnosť, Plán opatrení na roky 2021 až 2030 podľa sektorov pre plnenie cieľa úspor energie u konečného spotrebiteľa (cieľa podľa čl. 7 EED), 1. Budovy súkromného sektora (s výnimkou budov verejného sektora), (str. 111 – 112), doplniť nasledujúce opatrenie: „Zvyšovanie energetickej efektívnosti v sektore budov prednostne výmenou starých neefektívnych a neekologických vykurovacích zariadení na tuhé palivo“ V súčasnosti podľa SHMÚ sa vykuruje v SR až 120 tis. domácností prostredníctvom najstarších najviac emisných kotlov na tuhé palivo starších ako 30 rokov, čo je alarmujúce.	Z	N	Znenie pripomienky sa nemení, Opatrenie Podpora zavádzania a zlepšovania technických systémov v budovách je už v Prílohe 2. Rozpor bol odstránený.
eustream	7) Časť 3.3. Rozmer : energetická bezpečnosť ii. Regionálna spolupráca v tejto oblasti – Eastring (str. 133) – druhý odsek sa netýka projektu Eastring, a preto je potrebné túto časť vypustiť.	Z	A	Text upravený
eustream	8) Časť 3.3. Rozmer : energetická bezpečnosť iii. V prípade potreby opatrenia na financovanie v tejto oblasti na vnútroštátnej úrovni vrátane podpory zo zdrojov Únie a využívania fondov Únie – Slovensko – poľské prepojenie – (str. 134) V roku 2019 vstúpil do účinnosti dodatok ku grantovej zmluve na realizáciu výstavby predmetného prepojenia, na základe ktorého grantová dohoda umožnila poľskému aj slovenskému prevádzkovateľovi prepravnej siete získať finančnú podporu z Európskej únie z prostriedkov Nástroja na prepájanie Európy (Connecting Europe Facility (CEF)) v celkovej výške 104 461 144 EUR. Na základe tejto skutočnosti je potrebné upraviť danú čiastku v texte.	Z	A	Text upravený
eustream	9) V tabuľke 64 Kapacity prepojení slovenskej prepravnej siete a okolitých prepravných sietí (str. 209) Navrhujeme aktualizovať vstupnú technickú kapacitu (GWh/deň) na bode Veľké Zlievce (z HU na SK) na hodnotu 50,786.	Z	A	Text upravený
Klub 500	K tabuľke č. 14 – zásadná pripomienka V treťom riadku tabuľky navrhujeme hodnotu pre rok 2030: „35“, upraviť na hodnotu: „17,5“. V piatom riadku tabuľky navrhujeme hodnotu pre rok 2030: „44“, upraviť na hodnotu „22“. V šiestom riadku tabuľky navrhujeme hodnotu pre rok 2030: „5“, upraviť na hodnotu „17“, zároveň navrhujeme cieľové hodnoty pre rok 2030 adekvátne rozvrhnúť aj na predchádzajúce roky nábehovej trajektórie, tak aby boli splnené povinné medzicieľe v rokoch 2022, 2025 a 2027. Odôvodnenie: Momentálne sú v predmetnej tabuľke č. 14 uvedené množstvá 2G biopalív pred dvojitém započítaním ich energie. Ak zoberieme do úvahy, že v r. 2030 bude na trhu 500 ktloe benzínu a 1520 ktloe nafty (informácia z Ministerstva hospodárstva Slovenskej), tak príspevok 2G biopalív do cieľa 14% bude 7%, čiže 2x viac ako je min. požadovaná hodnota 3,5%. Takýto záväzok považujeme za nadštandardný a ťažko dosiahnuteľný, preto navrhujeme zreálniť množstvo 2G biopalív na úroveň 3,5% po uplatnení double countingu, čiže fyzicky 1,75%, čo zodpovedá hodnote 39,5 ktloe (17,5 ktloe 2G bioetanol + 22 ktloe 2G biodiesel). Chýbajúcu energiu v obnoviteľných zdrojoch energie do cieľa 14% (cca 3,6%) navrhujeme doplniť navýšením v týchto technologických možnostiach: 1G	Z	A	Text upravený

	bioetanol 35 ktoe, 1G bionafta 125 ktoe, IXB biopalivá 15 ktoe, fosílna palivá vyrobené z odpadu (RCF - recycled carbon fuels) 17 ktoe. Na základe vyššie uvedeného sa teda domnievame, že z hľadiska pravidiel a mandátov uvedených v Smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov existuje vhodnejší palivový mix, ktorým sa dá dosiahnuť stanovený cieľ OZE 14% v roku 2030 z hľadiska dostupnosti technológií a vynaložených nákladov.			
Klub 500	K tabuľke č. 27 návrhu plánu (opatrenia v sektore dopravy) – zásadná pripomienka: Tabuľku č. 27 (opatrenia v sektore dopravy) navrhujeme doplniť novým posledným riadkom v znení: 3. zvýšenie podielu biopalív v doprave / Vypracovanie analýzy potreby zavedenia vysokobiopalivových zmesí pre účely plnenia cieľov OZE v doprave / Dosiahnutie cieľa 14 % OZE v doprave / dodávatelia palív / 2022. Odôvodnenie: V súčasnosti biopalivá primiešavané do fosílnych palív predstavujú zásadný zdroj úspor emisií skleníkových plynov v doprave. Biopalivá sa primiešavajú do nafty a do benzínu. V prípade benzínu to bude od 1. 1. 2020 9% obj. Vzhľadom na ciele obnoviteľných zdrojov energie v doprave, ktoré musí Slovenská republika splniť (10% v r. 2020 a 14% v r. 2030) je potrebné začať diskusiu o využití biopalív nad úroveň dnes platných technických noriem. Z uvedeného dôvodu je potrebné zároveň vypracovať do konca roku 2022 analýzu akými konkrétnymi a dostupnými technológiami Slovenská republika dosiahne ciele obsahu obnoviteľných zdrojov energie v doprave v r. 2030. V Oznámení Komisie z 24. januára 2013 pod názvom „Ekologická energia pre dopravu: Európska stratégia pre alternatívne palivá“ sú biopalivá (popri iných alternatívnych palivách) zaradené medzi hlavné alternatívne palivá s potenciálom dlhodobej náhrady ropy (a to aj vzhľadom na ich možné súbežné a kombinované použitie prostredníctvom napr. systémov dvojpalivových technológií). Vzhľadom na ciele obnoviteľných zdrojov energie v doprave považujeme za potrebné preskúmať všetky možnosti ako tieto ciele splniť.	Z	A	Text upravený
Klub 500	K tabuľke č. 27, 2. bodu opatrenia (zvýšenie príspevku pokročilých biopalív) – zásadná pripomienka. Navrhujeme ponechať nábehovú trajektóriu členenú na roky. Odôvodnenie: Pre reálnosť dosiahnutia cieľov je podstatné pre štátnu správu aj priemysel poznať každoročné ciele a navrhovať a realizovať opatrenia na ich plnenie počas celého obdobia.	Z	A	Text upravený
MDaVSR	Navrhujeme do pasáží dokumentu týkajúcich sa podpory elektromobility doplniť ustanovenie v zmysle, že navrhované opatrenia budú podporované primerane s ohľadom na komplexný rozvoj dopravného systému ako celku. Odôvodnenie: V prípade elektromobilovej dopravy ide síce o alternatívny bezemisný druh dopravy s nižšími okamžitými prevádzkovými nákladmi, avšak v súčasnosti existuje množstvo nevyriešených otázok spojených s obmedzenou životnosťou lítiových batérií vo vozidlách, ich likvidáciou, vysokou ekologickou stopou v procese ťažby lítia a pod. Okrem toho výmena súčasných vozidiel so spaľovacím motorom v rámci individuálnej automobilovej dopravy za elektromobily nevyrieši problém s dopravnými kongesciami v zázemí veľkých sídiel (prioritou by mala byť podpora koľajovej dopravy a nemotorovej dopravy), je tiež potrebné takéto vozidlá kvôli bezpečnosti ostatných účastníkov cestnej premávky vybaviť zvukovým výstražným upozornením vzhľadom na ich nehučný pohyb. Vzhľadom na uvedené skutočnosti neodporúčame, aspoň v súčasnej	O	N	Pripomienka nie je dostatočne špecifikovaná.

	fáze, vytvárať podmienky na plošné zavádzanie elektromobilov, najmä do individuálnej automobilovej dopravy.			
MDaVSR	Navrhujeme preskúmať možnosti podpory obstarávania elektrobusev, resp. autobusov s hybridným pohonom v rámci verejnej dopravy objednávatelmi dopravných služieb z európskych štrukturálnych a investičných fondov, vzhľadom na prebiehajúcu prípravu nastavenia priorít v rámci jednotlivých operačných programov do nasledujúceho programového obdobia 2021 – 2027. Odôvodnenie: Elektrobuses, resp. autobusy s hybridným pohonom si vyžadujú vysoké investičné náklady (cca trojnásobné oproti „bežnému“ autobusu), preto k stanoveným cieľom v oblasti podpory elektromobility vo verejnej osobnej doprave by bolo potrebné zadovážiť dostupný zdroj financovania, keďže ide o rozsiahle náklady prekračujúce možnosti objednávatelov dopravy (vyšších územných celkov, resp. miest). V opačnom prípade hrozí riziko rušenia spojov na linkách verejnej dopravy, príp. výrazný nárast cien cestovného, čo by malo negatívny dosah na celkový systém verejnej dopravy a jeho pozíciu v dopravnom systéme štátu z hľadiska jeho zastúpenia na celkovej deľbe prepravnej práce na úkor individuálnej automobilovej dopravy (ktorej ďalší rast by bol neudržateľný).	O	A	Text upravený
MDaVSR	V dokumente v časti 3.1.1. Emisie skleníkových plynov a odstraňovanie navrhujeme do textu „Elektrifikácia dopravy – Zvýšenie podielu elektromobilov a vozidiel s palivovými článkami, ktoré budú nahrádzať vozidlá s vnútorným spaľovacím motorom.“ doplniť „zvýšenie podielu elektrických vozidiel vo verejnej osobnej doprave (elektrických vlakov, električiek, trolejbusov) a výstavba infraštruktúry pre tieto vozidlá.“	O	N	Pripomienka nie je dostatočne špecifikovaná.
MDaVSR	V dokumente v časti 3.2 Rozmer: energetická efektívnosť v časti Doprava navrhujeme do textu „Podporu infraštruktúry v doprave zameranú na nabíjanie elektromobilov a na dopĺňanie vodíka do vozidiel“ doplniť textom „ako aj na elektrifikáciu verejnej osobnej dopravy (elektrifikácia železničných tratí, výstavba nových električkových a trolejbusových tratí namiesto autobusovej dopravy).“	O	A	Text upravený
MDaVSR	V dokumente v časti 3.2 Rozmer: energetická efektívnosť v časti Doprava sú navrhované opatrenia nedostatočné. Navrhujeme doplniť ďalšie body zamerané na podporu environmentálne najpriaznivejších foriem verejnej osobnej dopravy, predovšetkým železničnej, električkovej a trolejbusovej dopravy.	O	N	MDaV SR nezašpecifikovalo dostatočne jednotlivé body, ktoré žiadalo doplniť. Rozpor bol odstraný.
MDaVSR	V dokumente v časti 3.2. Rozmer: energetická efektívnosť v časti Zlepšovanie tepelno-technických vlastností verejných budov žiadame vypustiť vetu: „Podľa Plánu relevantných budov pre rok 2019 schváleného vládou SR dňa 19.6.2019 Slovensko plní cieľ obnovy budov podľa čl. 5 smernice EED v rokoch 2014 až 2018, s výhľadom splnenia v roku 2020.“ Odôvodnenie: V Pláne relevantných budov pre rok 2019 sa takáto konštatácia nenachádza, tento materiál nemá ambíciu hodnotiť plnenie cieľa obnovy podľa čl. 5 smernice EED. Vypustením uvedenej vety sa odstráni rozpor s tvrdením v	O	A	Text upravený

	nasledujúcom odseku, že je potrebné robiť opatrenia na zvýšenie obnovy verejných budov aj prostredníctvom nových zdrojov financovania (ako napr. GES).			
MDaVSR	V dokumente v tabuľke č. 2 Kľúčové ciele, politiky a opatrenia, ako aj v časti 3.2 Rozmer: energetická efektívnosť v časti Doprava navrhujeme odstrániť text „...možnosť používania pásiem vyhradených pre verejnú dopravu“ automobilmi s nižšou mernou spotrebou energie a nižšími, resp. nulovými emisiami CO2. Odôvodnenie: Toto opatrenie je kontraproduktívne z hľadiska ochrany životného prostredia, pretože by sa jeho implementáciou kongescie (dopravné zápchy) preniesli aj do pásiem vyhradených pre verejnú dopravu, čím by sa znížila jej rýchlosť, spoľahlivosť, a tým aj konkurencieschopnosť, čo by mohlo viesť k odlevu časti cestujúcich z verejnej dopravy do individuálnej dopravy so všetkými nepriaznivými dôsledkami s tým súvisiacimi. Na zabezpečenie požadovanej kvality verejnej dopravy je potrebné, aby pásma vyhradené pre verejnú dopravu boli naozaj vymedzené len pre verejnú dopravu. Verejná doprava je z hľadiska vplyvov na životné prostredie výhodnejšia ako individuálna automobilová doprava (aj ako individuálna automobilová doprava s alternatívnym pohonom), preto by mala byť vždy preferovaná pred individuálnou automobilovou dopravou.	Z	A	Text upravený
MDaVSR	Zahrnúť do plánu elektrifikáciu železničných tratí zo štátneho rozpočtu.	O	N	Pripomienka je nad rámec vypracovania dokumentu.
MDaVSR	Zpracovať do plánu zvyšovanie počtu vlakov (vlakokilometrov) na elektrifikovaných tratiach zo štátneho rozpočtu.	O	N	Požiadavka ide nad rámec dokumentu NECP.
MFSR	Na strane 116 v časti 3. Verejný sektor navrhujem v poslednom odseku nahradiť vetu „Najväčší prínos garantovaných energetických služieb sa očakáva v Bratislavskom kraji, teda v regióne, v ktorom nie je možné využívať štrukturálne fondy.“ nasledovne: „Oblasť garantovaných energetických služieb má vzhľadom na očakávaný pokles alokácie štrukturálnych fondov pre SR v budúcom programovom období mimoriadny potenciál na celom území SR. Kľúčovým faktorom pre rozvoj tohto sektora bude obmedzenie poskytovania nenávratnej finančnej pomoci zo zdrojov EÚ na zlepšovanie energetickej efektívnosti verejných budov len v kombinácii s návratným financovaním“. Upozorňujem, že vzhľadom na značný záujem o GES zo samospráv a miest vo všetkých regiónoch SR je obmedzovanie prínosu GES na Bratislavu nevhodné. Zároveň je dôležité podotknúť, že využívanie finančných nástrojov v kombinácii s nenávratnou finančnou pomocou v jednej operácii GES predstavuje efektívnejší spôsob využitia EŠIF v budúcom programovom období. Výlučne nenávratné financovanie energetickej efektívnosti zo zdrojov EÚ zamedzuje rozvoju trhu GES a v budúcom programovom období by sa mu malo predchádzať.	Z	A	Text upravený
MFSR	Na strane 117 v časti „Zlepšovanie tepelno-technických vlastností verejných budov“ v prvom odstavci navrhujem preformulovať vetu „Na zabezpečenie kontinuity dosahovania úspor energie prostredníctvom obnovy verejných budov je potrebné pokračovať v existujúcich možnostiach financovania ale najmä nastaviť nové finančné mechanizmy, ktoré by dokázali v dostatočnej miere	O	A	Text upravený

	pokryť finančné nároky na obnovu verejných budov a na plnenie cieľa obnovy verejných budov“ nasledovne: „Na zabezpečenie kontinuity dosahovania úspor energie prostredníctvom obnovy verejných budov je potrebné pokračovať v existujúcich možnostiach financovania ale najmä nastaviť nové finančné mechanizmy v kombinácii s garantovanými energetickými službami, ktoré by dokázali v dostatočnej miere pokryť finančné nároky na obnovu verejných budov a na plnenie cieľa obnovy verejných budov.“ Poznámam, že kombinácia finančných mechanizmov s GES umožní efektívnejšiu obnovu budov vo väčšom rozsahu bez zvyšovania zadlženosti a neefektívneho používania nenávratných prostriedkov na projekty, ktoré sa dajú realizovať aj s podporou návratných prostriedkov (cez GES) v kombinácii s nenávratnými prostriedkami.			
MFSR	Na strane 118 v časti „Modernizácia verejného osvetlenia“ navrhujem na konci odseku doplniť vetu: „Efektívny model pre realizáciu opatrení v tejto oblasti predstavujú už spomínané garantované energetické služby.“ Upozorňujem, že Eurostat umožňuje využívanie GES aj na verejné osvetlenie, pričom pomer investičného nákladu a energetických úspor je v tejto oblasti obzvlášť výhodný. SR by preto mala propagovať využívanie GES aj v rámci modernizácie verejného osvetlenia.	O	A	Text upravený
MFSR	Na strane 124 v časti „Politiky a opatrenia“ navrhujem za posledným odsekom doplniť text nasledovne: „V neposlednom rade bude potrebné v budúcom programovom období zamedziť deformácii trhu garantovaných energetických služieb cez poskytovanie výlučne nenávratnej finančnej pomoci zo zdrojov EÚ subjektom verejnej správy na zlepšovanie energetickej efektívnosti vo verejných budovách a na modernizáciu verejného osvetlenia. Využívanie nenávratnej finančnej pomoci v tejto oblasti má potenciál, je však potrebné aby sa nenávratná finančná pomoc kombinovala s návratnou pomocou z finančných nástrojov v rámci tej istej operácie“. Poskytovanie návratného finančného príspevku pre subjekty verejnej správy v minulosti predstavovalo jednu z najvýraznejších bariér pre rozvoj GES. Pokiaľ subjekty verejnej správy budú návratný finančný príspevok získavať aj v nasledujúcom programovom období, bude to zásadná bariéra pre využívanie GES.	Z	A	Text upravený
MFSR	Na strane 28 v časti k) Zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny“ žiadam vypustiť poslednú vetu prvého odseku „Firemné autá by mali byť tiež efektívnejšie zdanené v rámci dane z príjmu osôb“, pretože z predloženého materiálu nie je zrejmé, akými opatreniami a nástrojmi by sa mala predmetná úloha vykonať.	O	A	Text upravený
MFSR	Na strane 93 v časti „Z piatich prioritných osí sú tri venované zmene klímy a energetike“ navrhujem doplniť samostatný štvrtý bod s nasledovným znením „Slovak Investment Holding (SIH) je národná rozvojová inštitúcia zodpovedná za implementáciu finančných nástrojov zo zdrojov EÚ v súčasnom a predošlom programovom období. Finančné nástroje predstavujú návratné formy financovania zo zdrojov EÚ, pričom tieto sa využívajú aj v oblasti energetickej efektívnosti. SIH, okrem iných oblastí, poskytuje v súčasnom programovom období finančné nástroje na zvyšovanie energetickej efektívnosti v bytových domoch a zároveň pripravuje finančné nástroje pre zvyšovanie energetickej efektívnosti vo verejných budovách a v malých a stredných podnikoch. Predmetné finančné nástroje sú financované z OP KŽP, ako aj z Integrovaného Regionálneho Operačného programu (IROP). Vzhľadom na	O	A	Text upravený

	ekonomickú efektívnosť finančných nástrojov v porovnaní s nenávratnou finančnou pomocou sa očakáva pokračovanie využívania finančných nástrojov cez SIH aj v budúcom programovom období.“ Poznamenávam, že SIH spravuje takmer 200 mil. eur z OP KŽP a z IROP pre oblasti energetickej efektívnosti v bytových domoch, vo verejných budovách a v MSP a z globálneho hľadiska by bolo vhodné doplniť aj tento druh finančnej podpory.			
MFSR	V doložke vybraných vplyvov sa konštatuje, že v súčasnosti nie je možné stanoviť dopad na štátny rozpočet, vplyv na verejné a súkromné financovanie bude možné určiť až pri predkladaní následných konkrétnych čiastkových stratégií a pri inej implementácii cieľov a opatrení stratégie. V následných stratégiách a legislatívnych návrhoch dotknutých rezortov budú podrobnejšie rozpracované opatrenia na základe zhodnotenia aktuálneho stavu v danom časovom období a v danej oblasti udržateľného rozvoja a budú známe aj možnosti financovania. Upozorňujeme, že s materiálom bude možné súhlasiť len s podmienkou, že všetky výdavky predmetného materiálu, ako aj ďalších nadväzujúcich materiálov budú zabezpečené v rámci schváleného rozpočtu subjektov verejnej správy bez zvýšených požiadaviek na rozpočet verejnej správy a z materiálu nevyplynie rozpočtovo nekrytý vplyv, alebo budú samostatne predložené na rokovanie vlády SR s vyčíslenými vplyvmi na rozpočet verejnej správy a uvedením finančného krytia.	Z	A	Text upravený
MFSR	Z vyššie uvedeného dôvodu navrhujem na strane 109 v časti 3.2. „Rozmer: energetická efektívnosť“ doplniť do politických opatrení a finančných mechanizmov nové opatrenie „Finančné nástroje v správe Slovak Investment Holding“, do tabuľky č. 30 na strane 110 doplniť opatrenie „Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej hospodárnosti v bytových domoch, vo verejných budovách, v malých a stredných podnikoch“, vrátane uvedenia zdroja financovania Slovak Investment Holding a do „ďalších opatrení...“ na strane 111 doplniť nové opatrenie „Slovak Investment Holding“.	O	A	Text upravený
MPSVRSR	V časti 3.4.4 žiadame vylúčiť nasledovný text: „Príspevok na bývanie podľa navrhovanej legislatívnej úpravy bude obsahovať dve zložky: - Príspevok na nájom a súvisiace služby – príspevok bude vyplácaný vo výške doterajšieho príspevku na bývanie, určený bude na úhradu nákladov na nájom a súvisiace služby (okrem nákladov na energie) - Príspevok na energie (novozavedená zložka príspevku na bývanie) – určený výlučne na úhradu nákladov na energie, vyplácaný priamo dodávateľovi energie formou kreditov.“ Zároveň žiadame na str. 140 v časti 3.4.4 nahradiť text: „Vo vysokom štádiu rozpracovania je nová legislatívna úprava príspevku na bývanie. V rámci nákladov na bývanie sú premietnuté výdavky na nájomné, na energie, na vodu a na iné služby spojené s bývaním. Zavedenie príspevku na bývanie v rámci novej právnej úpravy bude prispievať nízkopříjmovým domácnostiam na zníženie ich záťaže na bývanie a následne bude mať vplyv na znižovanie rizika chudoby.“ nasledovným textom: „Vo vysokom štádiu rozpracovania je nová legislatívna úprava príspevku na bývanie. V nákladoch na bývanie sú zohľadnené výdavky na nájomné, na energie, na vodu a na iné služby spojené s bývaním. Zavedenie príspevku na bývanie v rámci novej právnej úpravy bude prispievať nízkopříjmovým domácnostiam na zníženie ich záťaže na bývanie a následne bude mať vplyv na znižovanie rizika chudoby.“ Odôvodnenie: Práce na príprave novej legislatívnej úpravy príspevku na	Z	A	Text upravený

	bývanie sú v štádiu rozpracovanosti, z toho dôvodu nám nie je známe, ako prišiel predkladateľ k takémuto konkrétnemu záveru. V rámci nákladov na bývanie, na ktorých čiastočnú úhradu má príspevok na bývanie slúžiť sú zahrnuté aj výdavky na energie. Podľa navrhovanej legislatívnej úpravy sa príspevok na bývanie bude poskytovať ako ucelená štátna sociálna dávka, ktorá sa nebude členiť na žiadne zložky.			
MŠVvaŠSR	Str. 83, 3. odsek : „Informácie o schválených projektoch výskumu a vývoja v jednotlivých oblastiach, ako aj informácie o výške poskytnutej dotácie pre projekty výskumu a vývoja v oblasti energetiky, sú dostupné na: http://www.apvv.sk/grantove-schemy/vseobecne-vyzvy/vv-2017.html?tab=promoted_projects “ – odporúčame uviesť link: https://www.apvv.sk/grantove-schemy/vseobecne-vyzvy/vv-2018.html?tab=promoted_projects Odôvodnenie: Text hovorí o výzvach APVV vyhlásených v roku 2018, preto sa domnievame, že uvedený link na informácie o schválených projektoch výskumu a vývoja by mal odzrkadľovať príslušný rok, t. j. 2018, nie 2017:	O	A	Text upravený
MŽPSR	Celý dokument Žiadame do dokumentu doplniť záverečné posúdenie vybraných vplyvov. Odôvodnenie: Uvedený materiál sa dotýka viacerých závažných oblastí, akými sú napríklad závažné národné ciele v oblasti obnoviteľných zdrojov energie, energetickej efektívnosti a úspor energií, investičné náklady, či nasmerovanie štátnych firiem.	Z	A	Text upravený
MŽPSR	K prílohe č. 2 vlastného materiálu, str. 287: V časti „vykonávajúce orgány verejnej moci, zúčastňujúce sa alebo poverené subjekty a ich zodpovednosť za vykonávanie opatrenia“ žiadame ako zodpovedný orgán uviesť výlučne Úrad pre verejné obstarávanie (ÚVO). Ako výkonný orgán navrhujeme ponechať SIEA a ÚVO a doplniť MŽP SR. Odôvodnenie: MŽP SR v súčasnosti nedisponuje takými technickými a personálnymi kapacitami, na základe ktorých by bolo schopné zaviesť v opatrení navrhovaný systém zberu údajov, na základe ktorých by bolo možné priebežne monitorovať plnenie predmetného opatrenia – energetická úspora prostredníctvom aplikovania zeleného verejného obstarávania. Environmentálne charakteristiky uplatňované pri zelenom verejnom obstarávaní sa vzťahujú na široký okruh tovarov, služieb a stavebných prác, pri ktorých je predpoklad metodiky takéhoto výpočtu značne odlišný (napr. od produktovej skupiny „nábytok“, cez produktovú skupinu „osvetlenie pozemných komunikácií a dopravná signalizácia“ až po produktovú skupinu „splachovacie záchody a pisoáre“) a nejde len o kvázi jednoduché porovnanie energetickej účinnosti jednotlivých konvenčných spaľovacích motorov použitých v motorových vozidlách (produktová skupina „cestná doprava“). V prípade potenciálneho zavádzania navrhovaného typu zberu údajov preto navrhujeme, aby jeho implementácia prebiehala pod záštitou ÚVO a to nielen z toho dôvodu, že problematika verejného obstarávania spadá v zmysle zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov, resp. zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov primárne pod tento ústredný orgán štátnej správy, ale najmä preto, že zavedenie takéhoto zberu by bolo podľa nášho názoru najvhodnejšie realizovať prostredníctvom centralizovaného zberu údajov priamo prostredníctvom elektronických prostriedkov	Z	A	Text upravený

	slúžiacich na komunikáciu vo verejnom obstarávaní, ktoré sú bežne využívané zo strany verejných obstarávateľov a obstarávateľov (akým je napr. systém EVO – elektronické verejné obstarávanie).			
MŽPSR	K vlastnému materiálu v Tabuľkách 11-14 považujeme za problematické, že hodnoty uvedené v nie sú v texte zdôvodnené, teda nie sú známe predpoklady, ktoré boli použité ako vstup pre ich výpočet. Žiadame doplniť.	O	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený. Rozpor bol odstránený.
MŽPSR	K vlastnému materiálu , strana 88 V súlade s Envirostratégiou 2030 žiadame na strane 88 doplniť: „Výroba elektriny a tepla z uhlia bude ukončená najneskôr do roku 2030.“ Odôvodnenie: Envirostratégia 2030 uvádza na strane 5: „Výroba elektriny a tepla z uhlia bude postupne utlmená.“ Ďalej je v nej Opatrenie 9.4: Postupne utlmiť výrobu elektriny z uhlia, ktoré konkrétne hovorí: „Spaľovanie uhlia uvoľňuje emisie tuhých znečisťujúcich látok, oxidov síry, dusíka a uhlíka, ktoré vytvárajú negatívny tlak na lokálnu kvalitu ovzdušia a zdravie obyvateľstva. Postupne sa ukončí výroba elektriny a tepla z domáceho uhlia s pozitívnym trendom znižovania celkového množstva uhlia, čo je jedným zo zásadných cieľov prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo.“	Z	A	Text upravený
MŽPSR	K vlastnému materiálu na str. 117 Za prvú vetu predposledného odseku nachádzajúcu sa na strane 117 „V súčasnosti je hlavným sledovaným ukazovateľom, ktorý je zároveň aj strategickým cieľom stanoveným v NAP GPP III, dosiahnutie 50%-ného podielu zrealizovaných zelených zákaziek orgánmi štátnej správy z celkového objemu nimi uzatvorených zmlúv pre vybrané prioritné skupiny produktov.“ navrhujeme doplniť vetu „Okrem cieľu stanoveného v NAP GPP III stanovuje Envirostratégia 2030 ešte ambicióznejší cieľ, ktorý nebol modelovaný v Nízkouhlíkovej štúdii – Slovensko bude zeleným verejným obstarávaním zabezpečovať aspoň 70 % z celkovej hodnoty verejného obstarávania.“ Odôvodnenie: Okrem odkazu na cieľ NAP GPP III, ktorého časové obdobie uplynie v roku 2020, považujeme za dôležité v súvislosti so zeleným verejným obstarávaním uviesť aj strategický cieľ uvedený v Envirostratégii 2030, ktorý počíta s dlhším časovým horizontom ako NAP GPP III.	O	A	Text upravený
MŽPSR	K vlastnému materiálu na str. 29, bod l) Národné emisné stropy 1. slovo „šest“ nahradiť slovom „päť“ a vypustiť slová „a CH4“. Odôvodnenie: Smernica o národných emisných stropoch (NES) ustanovila záväzné redukčné záväzky len pre 5 znečisťujúcich látok. 2. Vypustiť časť poslednej vety „a problematiky sa týkajú aj niektoré ustanovenia zákona č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia“. Odôvodnenie: Smernica NES nemá priamu nádväznosť na tento zákon a nebola transponovaná do zákona o poplatkoch. str. 86/ bod 3.1.1. písm. a) Emisie skleníkových plynov a odstraňovanie - obyčajná Zmeniť text odseku nasledovne: Významnú úlohu okrem legislatívnych nástrojov o obchodovaní s emisnými kvótami skleníkových plynov zohráva zákon č. 137/2010 Z. z. o ochrane ovzdušia v znení neskorších predpisov, ktorý slúži na kontrolu a reguláciu zdrojov znečisťovania ovzdušia zavedením emisných limitov pre vypúšťanie znečisťujúcich látok. Tento zákon	O	A	Text upravený

	je doplnený zákonom č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia, ktorý slúži ako ekonomický nástroj na znižovanie emisií.			
MŽPSR	K vlastnému materiálu na str. 5, v texte „Hlavnými kvantifikovanými cieľmi NECP v rámci SR do roku 2030 je zníženie emisií skleníkových plynov pre sektory mimo obchodovania s emisiami (non-ETS) o 20 % (podiel bol zvýšený z pôvodne deklarovanej úrovne 12 %).“ - Chýba sumarizácia cieľa pre ETS sektory a 20 % cieľ pre non-ETS sektory by mal byť v porovnaní s rokom 2005. Žiadame doplniť.	O	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený. Rozpor bol odstránený.
MŽPSR	K vlastnému materiálu na str. 7 "Podľa našich prepočtov a odborných odhadov nie je preto ani dosiahnutie cieľa OZE vo výške 24 % v roku 2030, tak ako ho indikuje EK na základe orientačného vzorca z prílohy II nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 2018/1999 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, reálne. Samotné nariadenie počíta s tým, že táto hodnota bude upravená so zohľadnením národných špecifik. " - Žiadame o zverejnenie týchto prepočtov resp. ich doplnenie do dokumentu.	O	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený. Rozpor bol odstránený.
MŽPSR	K vlastnému materiálu na strana 42. text „Ako problematický sa javí prvý kontrolný rok 2022, keď je významné zvýšenie oproti predpokladom pre roky 2020 a 2021. Pre rok 2020 existuje tiež riziko, že záväzný cieľ 14% nebude naplnený. – Žiadame doplniť vysvetlenie, prečo SR ciele nedosahuje a pre rok 2020 nemusí dosiahnuť.	O	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený. Rozpor bol odstránený.
MŽPSR	K vlastnému materiálu na strane 118 poslednú vetu posledného odseku v znení: „Za týmto účelom bude potrebné najmä zaviesť systém vzdelávania verejných obstarávateľov a obstarávateľov zameraný na zohľadňovanie enviromentálnych aspektov predmetu zákazky už vo fáze tvorby súťažných podkladov prostredníctvom využitia tzv. TCO modelu (model, ktorým sa pri kúpe okrem nadobúdacej ceny zohľadňujú aj všetky aspekty majúce vplyv na celkové náklady vlastníctva predmetu zákazky počas jeho životnosti).“ nasledovne: „ (...) už vo fáze tvorby súťažných podkladov prostredníctvom využitia tzv. LCC prístupu (prístup nákladovej efektívnosti, v rámci ktorého sa berú do úvahy všetky postupné fázy výroby, stavby alebo poskytovania služby ako výskum a vývoj, priemyselný vývoj, výroba, oprava, modernizácia, úprava, údržba, logistika, školenie, testovanie, stiahnutie a likvidácia).“, prípadne alternatívne znenie záveru navrhovanej vety môže byť: „ (...) v rámci ktorého sa berú do úvahy všetky postupné fázy výroby, stavby alebo poskytovania služby majúce vplyv na celkové náklady vlastníctva predmetu zákazky počas jeho životnosti.“ Odôvodnenie: TCO (total cost of ownership) navrhujeme nahradiť pojmom LCC (life cycle costing), ktorý je síce technikou určovania TCO, ale z legislatívneho hľadiska ide o vhodnejší pojem, nakoľko ho pozná aj samotný zákon o verejnom obstarávaní (§ 2 ods. 5 písm. k) zákona č. 343/2015 Z. z.). Formálna pripomienka: v slove „enviromentálny“, resp. „enviromentálnych“ v tomto opatrení doplniť písmeno „n“ na „environmentálny“, resp. „environmentálnych“.	O	A	Text upravený
MŽPSR	K vlastnému materiálu na strane 118 poslednú vetu prvého odseku: „Cieľom je prihliadať najmä na aspekty prispievajúce k plneniu energeticko klimatických cieľov, vrátane konečnej a primárnej	O	A	Text upravený

	energetickej spotreby, t. j. nie len k minimálnej nákupnej cene.“ Žiadame upraviť nasledovne: „Jedným z cieľov zeleného verejného obstarávania je aj prihliadať na aspekty (...)“. Odôvodnenie: Prihliadanie na aspekty prispievajúce k plneniu energeticko-klimatických cieľov je len jedným z cieľov zeleného verejného obstarávania.			
MŽPSR	K vlastnému materiálu na strane 118 Žiadame upraviť: úvodnú vetu opatrenia „Podpora zeleného verejného obstarávania“ „Zelené verejné obstarávanie predstavuje osobitnú formu verejného obstarávania“ nasledovne: „Pri aplikácii zeleného verejného obstarávania dochádza k uplatňovaniu požiadaviek, ktoré majú (...)“. Odôvodnenie: Formulácia, že „zelené verejné obstarávanie je osobitnou formou verejného obstarávania“ nie je správna. Zelené verejné obstarávanie predstavuje len jeden z nástrojov environmentálnej politiky, prostredníctvom ktorého sa môže verejné obstarávanie realizovať.	O	A	Text upravený
MŽPSR	K vlastnému materiálu na strane 12 v tabuľke Stratégia environmentálnej politiky SR do roku 2030 Žiadame doplniť cieľ z Envirostratégie 2030: „Do roku 2020 budú vypracované kritériá udržateľného využívania všetkých obnoviteľných zdrojov.“ Odôvodnenie: Nakoľko SR pravdepodobne nesplní ani záväzný cieľ do roku 2020, je žiaduce, aby sme mali prehľad o možnostiach rozvoja OZE v budúcnosti a aby aj ich potenciál bol naplnený, s ohľadom na nákladovú efektívnosť.	Z	A	Text upravený
MŽPSR	K vlastnému materiálu na strane 4, časť 2.3. k textu „SR má vyvážený podiel jadrového paliva a fosílnych palív na hrubej domácej spotrebe.“ – Žiadame vysvetliť čo to znamená „vyvážený podiel jadrového paliva a fosílnych palív.“	O	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený. Rozpor bol odstránený.
MŽPSR	K vlastnému materiálu na strane 42 Nahradiť vetu „ Podpora bude preto musieť byť oveľa intenzívnejšia, aby sa viac motivoval sektor vykurovania, najmä sektor CZT.“. Žiadame preformulovať nasledujúco: „Podpora z verejných zdrojov bude umožnená iba pri projektoch v CZT pri ktorých budú využívané OZE a bude preukázaná nákladová a environmentálna efektívnosť.“ Odôvodnenie: Nesúhlasíme s paušálnou podporou z verejných zdrojov pre CZT. Okrem toho na strane 96 sa uvádza „Cieľom bude zaviesť aj motivačné mechanizmy pre prevádzkovateľov systémov diaľkového vykurovania a chladenia zamerané na zvyšovanie podielu OZE v palivovom mixe (napríklad priaznivejší výpočet primeraného zisku pre prevádzkovateľov využívajúcich OZE v palivovom mixe bez ohľadu na ostatné ekonomicky oprávnené náklady a výšku maximálnej ceny tepla, zvýšenie významu ukazovateľov energetickej účinnosti pri výpočte palivových nákladov, ak sa na výrobu tepla využíva OZE).“ V prípade firiem, ktoré prevádzkujú CZT sa jedná o vysoko ziskové firmy, ktoré dlhodobo vykazujú vysoké straty pri prenose tepla, preto je nutné projekty podpory pre CZT využívajúce OZE zamerať na nákladovú efektívnosť pomoci. Pripomíname, že Envirostratégia 2030 uvádza nasledovné: „V prípade existencie a technickej a ekonomickej dostupnosti účinného systému diaľkového vykurovania, by mala byť prednostne využívaná existujúca teplárenská infraštruktúra.“	Z	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený. Rozpor bol odstránený.

	Stratégia nehovorí o podpore CZT, čo napríklad na báze zemného plynu ani nie je pre Eurofondy možné.			
MŽPSR	K vlastnému materiálu na strane 42 Žiadame do dokumentu doplniť analýzu alebo odkaz na nejakú analýzu, z ktorej vyplývajú uvedené investičné náklady na dosiahnutie cieľov OZE, alebo presnú metodiku výpočtu. Na strane 42 sú uvedené investičné náklady pre dosiahnutie cieľov OZE vo výške 4,3 mld. eur, resp. 5 mld. eur. Odôvodnenie: Nie je uvedené, z akých predpokladov vychádzal ich výpočet, čo pri daných sumách považujeme za potrebné. Možno sa inšpirovať Nízkouhlíkovou štúdiou rozvoja SR, kde sú vyčíslené investičné náklady prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo pre všetky sektory a oblasti jednotne (dostupné tu: https://www.minzp.sk/files/iep/2019_01_low-carbon-study_sk.pdf , Tabuľka 6). Ide o náklady za 5 ročné obdobia pre všetky technológie a sektory, teda napríklad pri Dekarbonizačnom scenári 2 budú v roku 2030 priemerné ročné náklady na pokrytie daných cieľov 2,3 mld. eur, z čoho 2 mld. by boli vynaložené aj v podmienkach základného scenára a len 0,3 mld. predstavujú dodatočné náklady.	Z	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený. Rozpor bol odstránený.
MŽPSR	K vlastnému materiálu na strane 6, 3.4. , Tabuľka 1: Celoeurópske a národné ciele, v časti SR 2030 text: "Nie sú stanovené ciele pre jednotlivé členské štáty" - Žiadame zmeniť, resp. doplniť nasledovne "Podľa vládou schválenej Envirostratégie 2030 má Slovensko cieľ -43% emisií skleníkových plynov pre sektory ETS oproti emisiám z roku 2005."	O	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený. Rozpor bol odstránený.
MŽPSR	K vlastnému materiálu na strane 6, 4.5. v texte: "V sektore výroby elektriny z OZE v návrhu NECP z roku 2018 bol stanovený indikatívny cieľ 25 % pre rok 2030, pre cieľ 19,2 % tomu zodpovedá 27,3 %, čo je na hranici technických možností elektrizačnej sústavy SR.." - Cieľ považujeme za nedostatočný a žiadame bližšie špecifikovať hranicu technických možností.	O	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený. Rozpor bol odstránený.
MŽPSR	K vlastnému materiálu na strane 7: Opatrenia na zabezpečovanie environmentálnej udržateľnosti, v bode: • dôsledne posudzovať výstavbu nových zdrojov na premenu energie vzhľadom na možné negatívne dopady na zníženie efektívnosti; navrhujeme doplniť: • dôsledne posudzovať výstavbu nových zdrojov na premenu energie vzhľadom na možné negatívne dopady na environmentálnu udržateľnosť a na zníženie efektívnosti; Odôvodnenie: všetky opatrenia sa musia posudzovať z hľadiska environmentálnej udržateľnosti, ktorá zahŕňa širší pojem ako je znížená energetická efektívnosť. Určité opatrenia môžu byť energeticky efektívne, ale nie environmentálne udržateľné.	O	A	Text upravený
MŽPSR	K vlastnému materiálu na strane 8, text: "Ambicióznejšie ciele SR pre podiely OZE v energetike do 2030 (nad rozsah náhrady uhlia) budú drahé. Akceptovanie ambicióznejších cieľov pre podiely OZE do 2030 navyše významne znižuje flexibilitu členského štátu znižovať emisie CO2 v iných sektoroch efektívnym spôsobom (z technologického aj ekonomického pohľadu)." - Žiadame text odstrániť. Odôvodnenie: Jedná sa o nepravdivé a ničím nepodložené tvrdenie.	O	A	Text upravený

MŽPSR	K vlastnému materiálu na strane 88 je opatrenie uvedenia dvoch nových blokov JE Mochovce do prevádzky považované za scenár WAM, čo nepovažujeme za správne vzhľadom k tomu, že ich prevádzka bude určite spustená a bola zohľadnená aj v Referenčnom scenári Nízkouhlíkovej štúdie rozvoja SR. Žiadame toto opatrenie odstrániť.	O	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený. Rozpor bol odstránený.
MŽPSR	K vlastnému materiálu strana na str. 91 Program predchádzania vzniku odpadov na roky 2019 – 2025 je v platnosti od februára 2019, nie od roku 2018, žiadame opraviť.	O	A	Text upravený
MŽPSR	K vlastnému materiálu v Tabuľke 29 sú položky uvedené duplicitne s odlišnými hodnotami pre zníženie emisií skleníkových plynov. Žiadame opraviť	O	A	Text upravený
MŽPSR	K Vlastnému materiálu, strana 7 Opatrenia na zabezpečovanie environmentálnej udržateľnosti, v bode: • pripraviť opatrenia, ktoré by umožnili dosahovať ekonomický rast založený na nízkouhlíkovej a energeticky menej náročnej ekonomike; navrhujeme doplniť: • pripraviť opatrenia, ktoré by umožnili dosahovať ekonomický rast založený na nízkouhlíkovej, obehovej a energeticky a materiálovo menej náročnej ekonomike; Odôvodnenie: obehovosť a materiálová efektívnosť ekonomiky sú dôležitou súčasťou zabezpečovania environmentálnej udržateľnosti, čo je zložitejší proces, ktorý zahŕňa viac ako energetickú efektívnosť.	O	A	Text upravený
MŽPSR	Pripomienka k vlastnému materiálu str. 91 časť e) Sektorové politiky a opatrenia v odpadovom hospodárstve Okrem Programu odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2016 – 2020, žiadame doplniť dodatočné ciele. Tieto dodatočné ciele však neboli použité v modeli v Nízkouhlíkovej štúdii: • Jedná sa o tieto ambicióznejšie ciele prijaté v Envirostratégii. Do roku 2030 sa zvýši miera recyklácie komunálneho odpadu, vrátane jeho prípravy na opätovné použitie, na 60 % a do roku 2035 sa zníži miera jeho skládkovania na menej ako 25 %. • Slovensko bude zeleným verejným obstarávaním zabezpečovať aspoň 70 % z celkovej hodnoty verejného obstarávania. • Zvýši sa podpora zelených inovácií, vedy a výskumu. Bude zakázané zneškodňovanie potravinového odpadu pre supermarkety. Odôvodnenie: Ciele vyplývajú z vládou schválenej Envirostratégie, UV č. 87/2019, ktorou sú viazané aj iné rezorty, vrátane MH SR.	O	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený. Rozpor bol odstránený.
MŽPSR	Pripomienka k vlastnému materiálu na str. 106 – tabuľka: V tabuľke sa dvakrát vyskytuje položka Environmentálny dizajn a používanie výrobkov s rôznymi hodnotami, žiadame vysvetliť, resp. opraviť a uviesť odkaz na výpočet mitigačných opatrení.	O	A	Text upravený
NAFTA	Na strane 30 v treťom odseku je spomínaná Nízkouhlíková štúdia, ktorá popisuje scenáre znižovania emisií. Okrem biomasy, veternej a solárnej energie má veľký potenciál aj biometán a vodík. Mali by preto byť zahrnuté ako alternatíva pre ďalšie využívanie existujúcej plynárenskej infraštruktúry.	O	N	Potenciál biometánu a vodíka je zapracovaný v iných častiach materiálu.

NAFTA	♣Na strane 159 navrhujeme vetu "Očakáva sa, že po roku 2020 skončí ťažba ropy v Slovenskej republike." nahradiť vetou "Očakáva sa, že po roku 2025 skončí ťažba ropy v Slovenskej republike."	O	N	Z pripomienky nie je jasné, z čoho daná prognóza vychádza.
NBS	NBS navrhuje, aby bolo v materiáli bližšie vysvetlené, čím sú dané hranice technických možností elektrizačnej sústavy SR, o ktorých sa píše na strane 6.	O	N	Elektrizačná sústava SR je popisovaná v inej časti dokumentu.
NBS	NBS odporúča uviesť, aký vplyv budú mať skutočnosti uvedené v časti Prognóza vývoja zdrojovej základne do roku 2030 (str. 199) na naplnenie cieľného podielu obnoviteľných zdrojov energie (19,2 %, resp. 20 %).	O	N	Z pripomienky nie je jasné, o aké skutočnosti ide.
NVAS	Str. 102, v bodoch s názvom "Programové obdobie na roky 2021 – 2027 sa pri využívaní OZE zameria najmä na:" upraviť znenie druhej odrážky na."• poskytnutie podpory pre zariadenia využívajúce OZE (vrátane výroby vodíka), zariadenia na distribúciu a skladovanie energie (vrátane inteligentných systémov riadenia) s cieľom zvýšiť efektívnosť existujúcich zariadení a inštalácie nových zariadení na využívanie OZE (podnikateľský sektor, verejný sektor a domácnosti)"	Z	N	Na rozporovom konaní bolo vysvetlené, že zariadenia na výrobu vodíka patria medzi zariadenia na skladovania energie, ktoré sú zahrnuté v 2. odrážke. Rozpor bol odstránený.
NVAS	Str. 103, za kategóriu "• zariadenia na výrobu tepla, ktoré pokrývajú potrebu energie v rodinnom alebo bytovom dome" doplniť novú kategóriu. " mikro kogeneračné zariadenia na báze palivových článkov, ktoré pokrývajú potrebu energie v rodinnom alebo bytovom dome"	Z	A	Text upravený
NVAS	Str. 104. za tabuľku 28 doplniť novú tabuľku s názvom" Opatrenia v sektore výroby nízko uhlíkového vodíka (s uhlíkovou stopou nižšou o 60% v porovnaní s výrobou vodíka v procese reformácie zemného plynu). Názov opatrenia: Podpora výroby vodíka z OZE resp. z fosílnych palív so záchyтом alebo využitím C alebo CO2. Druh opatrenia / stručný popis opatrenia: podpora výroby vodíka, ktorý bude využitý v doprave, priemysle alebo vysokoúčinnnej kombinovanej výrobe elektriny a tepla. Očakávaný výsledok: 100% pokrytie spotreby vodíkových čerpacích staníc, Nahradenie 1/4 fosílného vodíka spotrebovaného v petrochemickom priemysle, pri výrobe amoniaku a v oceliarnstve. Cieľová skupina: výrobcovia vodíka. Dátum začiatku a konca opatrenia: 2022-2030	Z	A	Text upravený
NVAS	str. 42, posledný odsek, zmeniť vetu: "Podpora bude preto musieť byť oveľa intenzívnejšia, aby sa viac motivoval sektor vykurovania, najmä sektor CZT." na: "Podpora bude preto musieť byť oveľa intenzívnejšia, aby sa viac motivoval sektor výroby vodíka a vykurovania, najmä sektor CZT."	Z	N	Celý odsek bol vypustený. Rozpor bol odstránený.

NVAS	str. 5, v časti "Priority energetickej politiky SR sú:" zmeniť znenie bodu "• podpora využívania OZE na výrobu elektriny, tepla a chladu." na "• podpora využívania OZE na výrobu elektriny, vodíka, tepla a chladu."	Z	A	Text upravený
NVAS	Str. 6, ods. 2, Zmeniť vetu "Jediná alternatíva zvýšenia celkového podielu OZE v roku 2030 z 19,2 % na 20 % je v oblasti výroby tepla." na vetu: "Jedna z alternatív zvýšenia celkového podielu OZE v roku 2030 z 19,2 % na 20 % je v oblasti výroby tepla." nakoniec odstavca pripojiť vety: "Druhá z alternatív zvýšenia celkového podielu OZE v roku 2030 z 19,2 % na 20 % je v oblasti výroby vodíka. Výroba vodíka z OZE umožní lepšiu flexibilitu a integráciu OZE do distribučnej siete. Vyrobený zelený vodík môže byť efektívne využitý v sektore dopravy ako palivo pre vodíkovú elektromobilitu, v priemysle ako bez uhlíková surovina pri výrobe amoniaku, ocele a petrochemickom priemysle."	Z	N	Alt. 20% sa úplne vypúšťa z materiálu. Rozpor bol odstránený.
NVAS	Str. 6, ods. 4, zmeniť vetu "Aj v prípade určenia cieľa po pripomienkovom konaní na 19,2 % MH SR podnikne všetky dostupné kroky k tomu, aby v priebehu rokov 2021 – 2030 ešte viac akceleroval rozvoj OZE najmä vo výrobe tepla a aby sa v roku 2030 dokázalo priblížiť k podielu 20 % OZE." na "Aj v prípade určenia cieľa po pripomienkovom konaní na 19,2 % MH SR podnikne všetky dostupné kroky k tomu, aby v priebehu rokov 2021 – 2030 ešte viac akceleroval rozvoj OZE vo výrobe tepla a vodíka a aby sa v roku 2030 dokázalo priblížiť k podielu 20 % OZE."	Z	A	Text upravený
NVAS	Str. 84, za odrážku "• vývoj technológií získavania elektrickej energie a tepla z OZE (voda, slnko, vietor, biomasa a geotermálna energia);" doplniť novú odrážku: "• vývoj technológií na uskladnenie energie a premenu energie (POWER to X) za účelom prepájania sektorov."	Z	A	Text upravený
NVAS	V kapitole 3.1.2. "Energia z obnoviteľných zdrojov", podkapitole "Politika vyššieho využívania OZE" je dôraz kladený výhradne na výrobu tepla a chladu v CZT systémoch v mestách. S tým nesúhlasíme. Celá kapitola má výrazne tendenčný podtón. Ak aj pripustíme, že prioritou využívania OZE bude do roku 2030 skôr výroba tepla a chladu, netreba opomínať rurálne oblasti s prevahou individuálneho vykurovania a chladenia. Tu okrem technológií tepelných čerpadiel bude vhodné podporiť aj nové technológie palivových článkov, bez lokálnych emisií a so zníženou uhlíkovou stopou v prípade využívania zemného plynu alebo s nulovou uhlíkovou stopou v prípade využívania biometánu alebo čistého vodíka. Cieľom podpory by nemalo byť zvýšenie podielu CZT na vykurovaní, ale najmä schopnosť jednotlivých zdrojov vyrábať teplo a chlad bez lokálnych emisií a pri nízkej uhlíkovej stope. Je potrebné dbať na vyvážený a nediskriminačný prístup pri podpore využívania OZE.	O	A	Text upravený
PKS	1. K tabuľke č. 14 V treťom riadku tabuľky navrhujeme hodnotu pre rok 2030: „35“, upraviť na hodnotu: „17,5“. V piatom riadku tabuľky navrhujeme hodnotu pre rok 2030: „44“, upraviť na hodnotu „22“. V šiestom riadku tabuľky navrhujeme hodnotu pre rok 2030: „5“, upraviť na hodnotu „17“, zároveň navrhujeme cieľové hodnoty pre rok 2030 adekvátne rozvrhnúť aj na predchádzajúce roky nábehovej trajektórie, tak aby boli splnené povinné medzicieľe v rokoch 2022, 2025 a 2027. Odôvodnenie: Momentálne sú v predmetnej tabuľke č. 14 uvedené množstvá 2G biopalív pred dvojitém započítaním ich energie. Ak zoberieme do úvahy, že v r. 2030 bude na trhu 500 ktOE benzínu a 1520	Z	A	Text upravený

	<p>ktoe nafty (informácia z Ministerstva hospodárstva Slovenskej), tak príspevok 2G biopalív do cieľa 14% bude 7%, čiže 2x viac ako je min. požadovaná hodnota 3,5%. Takýto záväzok považujeme za nadštandardný a ťažko dosiahnuteľný, preto navrhujeme zrealizovať množstvo 2G biopalív na úroveň 3,5% po uplatnení double countingu, čiže fyzicky 1,75%, čo zodpovedá hodnote 39,5 ktoe (17,5 ktoe 2G bioetanol + 22 ktoe 2G biodiesel). Chýbajúcu energiu v obnoviteľných zdrojoch energie do cieľa 14% (cca 3,6%) navrhujeme doplniť navýšením v týchto technologických možnostiach: 1G bioetanol 35 ktoe, 1G bionafta 125 ktoe, IXB biopalivá 15 ktoe, fosílna palivá vyrobené z odpadu (RCF - recycled carbon fuels) 17 ktoe. Na základe vyššie uvedeného sa teda domnievame, že z hľadiska pravidiel a mandátov uvedených v Smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov existuje vhodnejší palivový mix, ktorým sa dá dosiahnuť stanovený cieľ OZE 14% v roku 2030 z hľadiska dostupnosti technológií a vynaložených nákladov.</p>			
PKS	<p>2. K tabuľke č. 27, 2. bodu opatrenia (zvýšenie príspevku pokročilých biopalív) Navrhujeme ponechať nábehovú trajektóriu členenú na roky. Odôvodnenie: Pre reálnosť dosiahnutia cieľov je podstatné pre štátnu správu aj priemysel poznať každoročné ciele a navrhovať a realizovať opatrenia na ich plnenie počas celého obdobia.</p>	Z	A	text upravený
PKS	<p>3. K tabuľke č. 27 návrhu plánu (opatrenia v sektore dopravy) Tabuľku č. 27 (opatrenia v sektore dopravy) navrhujeme doplniť novým posledným riadkom v znení: 3. zvýšenie podielu biopalív v doprave Vypracovanie analýzy potreby zavedenia vysokobiopalivových zmesí pre účely plnenia cieľov OZE v doprave Dosiahnutie cieľa 14 % OZE v doprave dodávateľa palív 2022 Odôvodnenie: V súčasnosti biopalivá primiešavané do fosílnych palív predstavujú zásadný zdroj úspor emisií skleníkových plynov v doprave. Biopalivá sa primiešavajú do nafty a do benzínu. V prípade benzínu to bude od 1. 1. 2020 9% obj. Vzhľadom na ciele obnoviteľných zdrojov energie v doprave, ktoré musí Slovenská republika splniť (10% v r. 2020 a 14% v r. 2030) je potrebné začať diskusiu o využití biopalív nad úroveň dnes platných technických noriem. Z uvedeného dôvodu je potrebné zároveň vypracovať do konca roku 2022 analýzu akými konkrétnymi a dostupnými technológiami Slovenská republika dosiahne ciele obsahu obnoviteľných zdrojov energie v doprave v r. 2030. V Oznámení Komisie z 24. januára 2013 pod názvom „Ekologická energia pre dopravu: Európska stratégia pre alternatívne palivá“ sú biopalivá (popri iných alternatívnych palivách) zaradené medzi hlavné alternatívne palivá s potenciálom dlhodobej náhrady ropy (a to aj vzhľadom na ich možné súbežné a kombinované použitie prostredníctvom napr. systémov dvojpaliivových technológií). Vzhľadom na ciele obnoviteľných zdrojov energie v doprave považujeme za potrebné preskúmať všetky možnosti ako tieto ciele splniť.</p>	Z	A	Text upravený
RÚZSR	<p>17. Pripomienka k časti 2.1.2 Energia z obnoviteľných zdrojov (str. 42) RÚZ navrhuje presadzovať celkový podiel obnoviteľných zdrojov energie čo najbližšie k potenciálu kompletnej náhrady uhlia v systémoch CZT a v individuálnom vykurovaní obnoviteľnými zdrojmi energie t.j. čo najbližšie k hranici 16%. Odôvodnenie: Ako primárny cieľ Integrovaného národného energetického a klimatického plánu je potrebné vnímať znižovanie emisií skleníkových plynov. Zvyšovanie podielu OZE na konečnej</p>	O	A	Text upravený

	<p>spotrebe energie je potrebné vnímať len ako jeden z možných nástrojov znižovania emisií skleníkových plynov, spolu so zvyšovaním energetickej efektívnosti. Každý členský štát musí mať možnosť sa slobodne rozhodnúť, aké nástroje na znižovanie emisií využije a v akých sektoroch bude toto zníženie primárne realizovať a to z dôvodu výberu tých najefektívnejších nástrojov na znižovanie skleníkových emisií pre danú krajinu. Vyššia ambícia, nad potenciál náhrady uhlia v slovenskej energetike obnoviteľnými zdrojmi energie, de facto prinúti SR znižovať emisie skleníkových plynov v sektore energetiky, pričom opatrenia v iných sektoroch by mohli byť nákladovo omnoho efektívnejšie v duchu princípu Value-for-Money (vyjadrené v € verejných výdavkov na tCO₂ zníženia emisií). Náhrada využívania nízkoemisného zemného plynu obnoviteľnými zdrojmi energie je v súčasnosti z pohľadu Value-for-Money neefektívna. Navyše reálne hrozí, že v dôsledku potenciálnej väčšej podpory inštalácií malých OZE zariadení pre domácnosti, dôjde k zredukovaniu počtu zákazníkov pripojených k plynárenskej distribučnej sieti, čo spôsobí zvýšenie cien pre „ostávajúcich“ zákazníkov. V dôsledku zvýšenia cien následne nízkoпрíjmové domácnosti prejdú späť na vykurovanie tuhými palivami, čo zhorší, už tak zlú, lokálnu kvalitu ovzdušia v SR. So zvýšením ambícií podielu obnoviteľných zdrojov energie na 20% pritom zásadne nesúhlasíme, nakoľko už teraz je energetika SR jedna z najmenej emisných v rámci Európy a po odstavení ENO a 100% náhrade uhlia za OZE v sektore vykurovania, sa SR zaradi medzi prvých 6 najmenej emisných energetík v EÚ. Z pohľadu Value-for-Money je neporovnateľne efektívnejšie znižovať emisie implementovaním obnoviteľných zdrojov energie v krajinách, kde sa ešte aj v súčasnosti vyrába veľká časť energie z uhlia (napr. Poľsko, Česko).</p>			
RÚZSR	<p>18. Zásadná pripomienka k časti, 2.1.2.ii., (str. 42, posledný odstavec) RÚZ navrhuje formulovať text nasledovne: „Pre cieľ 20 % sú predpokladané investičné náklady 5 mld. eur (zvýšenie o 0,8 percentuálneho bodu znamená vyššie investičné náklady o 700 mil. eur). Podpora bude preto musieť byť oveľa intenzívnejšia, aby sa viac motivoval sektor vykurovania, najmä sektor CZT.“. V systémoch CZT môže byť využitý aj energetický potenciál geotermálnej energie, biometánu, zdrojom na výrobu ktorého sú odpady alebo energetický potenciál zhodnocovania takého odpadu, ktorý nemožno zhodnotiť ako zdroj pre výrobu biometánu alebo recyklovať, a teda by skončil na skládke“ Odôvodnenie: Navrhujeme doplniť text tak, aby nepreferoval selektívne konkrétnu technológiu.</p>	Z	A	Text upravený
RÚZSR	<p>2. Všeobecná pripomienka k materiálu ako celku V dokumente odporúčame doplniť prílohu obsahujúcu zoznam skratiek a ich vysvetlenie. Zároveň odporúčame používať na vyjadrenie množstva, objemov, energie a pod. SI jednotky. Odôvodnenie: Vysvetliť význam skratiek ako napr. LULUCF, KES, PES, odporúčame z dôvodu, že ide o pomerne rozsiahly text a je problematické v texte hľadať ich jednotlivé významy, keďže nie každý dotknutý sektor používa „familiárne“ všetky použité skratky</p>	O	A	Text upravený
RÚZSR	<p>20. Zásadná pripomienka k časti 2.3.iv.(str. 66) RÚZ navrhuje formulovať text nasledovne: „V sektore teplárstva budú podporované účinné systémy CZT s dodávkou tepla z OZE, odpadového tepla z priemyselných procesov na ekonomicky nákladovom využívaní OZE, najmä lokálne dostupnej biomasy/biometánu a odpadov vrátane podpory viacpalivových systémov, ako aj tepelné čerpadlá (predovšetkým typu voda-voda), ktoré ako forma OZE umožňujú značnú úsporu nákladov na výrobu</p>	Z	A	Text upravený

	tepla.“ Odôvodnenie: Pre zabezpečenie národných cieľov v oblasti teplárstva je nevyhnutné zamerať sa aj na podporu tepelných čerpadiel, ktoré umožňujú značné zníženie nákladov na výrobu tepla, ako aj chladu.			
RÚZSR	23. Pripomienka k časti (str. 88), Zvýšenie podielu jadrovej energie RÚZ navrhuje formulovať text nasledovne: „Stav: odhadované po roku 2025“ Odôvodnenie: Potrebné zosúladiť obdobie v texte (2020 – 2025) s odhadom stavu (2035).	O	A	Text upravený
RÚZSR	34. Zásadná pripomienka k časti 3.1.2, k tabuľke č. 27 , str. 103 Tabuľku č. 27 (opatrenia v sektore dopravy) navrhujeme doplniť novým posledným riadkom v znení: 3. zvýšenie podielu biopalív v doprave Vypracovanie analýzy potreby zavedenia vysokobiopalívových zmesí pre účely plnenia cieľov OZE v doprave Dosiahnutie cieľa 14 % OZE v doprave MH SR 2022 Odôvodnenie: V súčasnosti biopalivá primiešavané do fosílnych palív predstavujú zásadný zdroj úspor emisií skleníkových plynov v doprave. Biopalivá sa primiešavajú do nafty a do benzínu. V prípade benzínu to bude od 1. 1. 2020 9% obj. Vzhľadom na ciele obnoviteľných zdrojov energie v doprave, ktoré musí Slovenská republika splniť (10% v r. 2020 a 14% v r. 2030) je potrebné začať diskusiu o využití biopalív nad úroveň dnes platných technických noriem. Z uvedeného dôvodu je potrebné zároveň vypracovať do konca roku 2022 analýzu akými konkrétnymi a dostupnými technológiami Slovenská republika dosiahne ciele obsahu obnoviteľných zdrojov energie v doprave v r. 2030. V Oznámení Komisie z 24. januára 2013 pod názvom „Ekologická energia pre dopravu: Európska stratégia pre alternatívne palivá“ sú biopalivá (popri iných alternatívnych palivách) zaradené medzi hlavné alternatívne palivá s potenciálom dlhodobej náhrady ropy (a to aj vzhľadom na ich možné súbežné a kombinované použitie prostredníctvom napr. systémov dvojpalívových technológií). Vzhľadom na ciele obnoviteľných zdrojov energie v doprave považujeme za potrebné preskúmať všetky možnosti ako tieto ciele splniť.	Z	A	Text upravený
RÚZSR	1. Zásadná všeobecná pripomienka k cieľom energetickej efektívnosti: Z predložených údajov (viď najmä riadok Odhad potreby tepla pre vykurovanie a chladenie (ktoe) v Tabuľke 15 na str. 46 a sčítanie vyčíslených príspevkov opatrení z Prílohy č. 2 Opatrenia na podporu energetickej efektívnosti) vyplýva, že disproporčná resp. neprimerane veľká medziročná úspora energie sa plánuje v sektore vykurovania a chladenia resp. v sektore budov (do 539,3 GWh/r respektíve celkovo mínus 17,9% medzi rokmi 2020 a 2030, ak berieme do úvahy dáta z Tabuľky 15). Ukazovateľ Value-for-Money znižovania spotreby energie resp. emisií CO2 v tomto sektore však dosahuje cca 90 €/tCO2, čo predstavuje viac než trojnásobok súčasnej ceny emisných povoleniek. Je viac než pravdepodobné, že existujú omnoho lacnejšie opatrenia v iných sektoroch a to najmä v priemysle. V danej súvislosti si dovoľíme poukázať najmä na opatrenie „Zvyšovanie energetickej efektívnosti a znižovanie emisií v podnikoch súťažnou formou“ (kód opatrenia 5.10, str. 316 Prílohy č. 2 Opatrenia na podporu energetickej efektívnosti), ktoré, pri jeho dobrom nastavení, vygeneruje omnoho lacnejšie opatrenia energetickej efektívnosti. Navrhujeme preto, aby bola odstránená disproporcia medzi nadhodnoteným plánom úspor energie v sektore vykurovania a chladenia resp. v sektore budov (do 539,3 GWh/r respektíve celkovo mínus	Z	A	Text upravený

	17,9% medzi rokmi 2020 a 2030, ak berieme do úvahy dáta z Tabuľky 15 a plánmi úspor v ostatných sektoroch, najmä v priemysle.			
RÚZSR	10. Zásadná pripomienka k časti, 1.1.ii. (str. 8) RÚZ navrhuje formulovať text nasledovne: „SR má vzhľadom na vysoký podiel jadrových zdrojov na výrobe elektriny a vysoký podiel zemného plynu v teplárstve jednu z najnižšie emisných energetík v EÚ. Istý priestor na dekarbonizáciu energetiky je už iba v náhrade uhlia nízko-emisným zdrojmi resp. zdrojmi na alternatívne zdroje paliva, v opatreniach energetickej efektívnosti a v dekarbonizácii dopravy.“ Odôvodnenie: Dôležitú úlohu pri dekarbonizácii energetiky v nasledujúcej dekáde zohrajú okrem nízko-emisných zdrojov aj zdroje s alternatívnymi zdrojmi paliva, ktoré by nahradili vysoko-emisné fosílné zdroje.	Z	A	Text upravený
RÚZSR	11. Zásadná pripomienka k časti 1. Prehľad a postup stanovenia plánu, bod 1.1 Zhrnutie, bod ii, časť „Dimenzia dekarbonizácia“, strana 8 Na konci druhého odseku žiadame doplniť tento text: „Zároveň bude SR podporovať také projekty, ktorých realizácia nebude ohrozovať oblasti s vysokým potenciálom zachytu uhlíka prostredníctvom rastlinstva.“. Odôvodnenie: Cieľom dokumentu je aj problematika znižovania emisií skleníkových plynov, pričom okrem technických riešení je potrebné v prvom rade zohľadňovať biologický potenciál	Z	N	Bolo dohodnuté, že predmet pripomienky bude súčasťou Nízkouhlíkovej stratégie rozvoja SR do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 pre vybrané sektory ekonomických činností. Republiková únia zamestnávateľov SR stiahla pripomienku. Rozpor bol odstránený.
RÚZSR	12. Zásadná pripomienka k časti 1. Prehľad a postup stanovenia plánu, bod 1.2 Prehľad súčasnej politickej situácie, bod i., písm. h) Rozhodnutie o spoločnom úsilí (Effort Sharing Decision, ESD), strana 26 V texte pod tabuľkou č. 9, žiadame text: „Celkové agregované emisie skleníkových plynov v doprave sú na rovnakej úrovni ako v základnom roku 1990, napriek tomu, že v ostatných sektoroch emisie klesli. To je spôsobené zvyšujúcou sa intenzitou dopravy a nárastom počtu prejdených kilometrov, ktoré nedokáže vykompenzovať zvýšenie energetickej efektívnosti vozidiel Doprava v súčasnosti prispieva 16,3 % (príspevok sa viac ako zdvojnásobil od roku 1990) k celkovým emisiám skleníkových plynov (v CO2 ekv.). Preto je potrebné venovať zvýšenú pozornosť implementácii účinných a efektívnych politík a opatrení na riadenie a znižovanie emisií z cestnej dopravy na Slovensku.“ upraviť nasledovne: „Celkové agregované emisie skleníkových plynov v doprave sú na rovnakej úrovni ako v základnom roku 1990, napriek tomu, že v ostatných sektoroch emisie klesli. To je spôsobené zvyšujúcou sa intenzitou dopravy a nárastom počtu prejdených kilometrov, ktoré nedokáže vykompenzovať zvýšenie energetickej efektívnosti vozidiel. Doprava v súčasnosti prispieva 16,3 % (príspevok sa viac ako zdvojnásobil od roku 1990) k celkovým emisiám skleníkových plynov (v CO2 ekv.). Tvorba emisií CO2 od roku 2000 poklesla z hodnoty 184 gCO2/km na súčasných 133 gCO2/km a v roku 2020 má poklesnúť na 95 gCO2/km u osobných motorových vozidiel, čo znamená	Z	A	Text upravený

	<p>pokles zhruba na polovicu. Vďaka povinnosti znižovania emisií CO₂ výrobcami motorov nestúpili kumulatívne hodnoty emisií skleníkových plynov a znečisťujúcich látok za ostatných 15 rokov priamo úmerne s nárastom počtu vozidiel o 45%, ale ostali na rovnakej úrovni ako v roku 2000. Z uvedeného vyplýva, že len výrobcovia motorov zvýšili ich prevádzkovú a ekologickú efektívnosť až o 50%. Keďže sektor dopravy predstavuje sektor kde zníženie emisií skleníkových plynov a znečisťujúcich látok predstavuje výzvu, je naďalej potrebné venovať pozornosť implementácii takých efektívnych politík a opatrení, ktoré majú reálny potenciál vedúci k ich zníženiu, a to aj pri zohľadnení ich dopadov na podnikateľské prostredie a sociálnych dopadov.“. Odôvodnenie: Text žiadame upraviť z dôvodu, že v súčasnosti sa pri znižovaní emisií skleníkových plynov významnou mierou podieľajú okrem výrobcov pohonných látok aj výrobcovia spaľovacích motorov. Výrobcovia motorov riešia funkcionality motorových vozidiel aj z pohľadu všetkých súvisiacich smerníc, a to vo väzbe na zmenu klímy a znižovania emisií skleníkových plynov a znečisťujúcich látok vo výfukových plynach – udalosť s meraniami skutočných emisií naftových motorov len prispeje ku ich znižovaniu. Výsledkom ich vývoja motorov je ako znižovanie spotreby pohonných hmôt tak aj znižovanie emisií, a to prijatím regulácie emisií vyjadrených emisnými normami pre vznietové a zážihové motory od Euro 1 po Euro 6. Pre ilustráciu podiel pevných častíc poklesol na jednu tridsatinu, podiel HC+NO_x na jednu šestinu vo vznietových motoroch a hodnota NO_x poklesla o 95%. Tvorba emisií CO₂ od roku 2000 poklesla z hodnoty 184 gCO₂/km na súčasných 133 gCO₂/km a v roku 2020 má poklesnúť na 95 gCO₂/km u osobných motorových vozidiel, čo znamená pokles zhruba na polovicu. Uvedené závery sú uvedené aj v štúdií ACEA – European Automobile Manufacturers Association z mája 2016 „Reducing CO₂ emissions from passenger cars and light commercial vehicles post – 2020“. Vývoj u výrobcov motorov pokračuje, a je možné očakávať ďalšiu ekologizáciu a zefektívnenie prevádzkovania spaľovacích motorov.</p>			
RÚZSR	<p>13. Zásadná pripomienka k časti 1. Prehľad a postup stanovenia plánu, bod 1.2 Prehľad súčasnej politickej situácie, bod i., písm. j) Zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny, strana 28 Text v druhom odseku, ktorý znie: „Namiesto toho by sa mohla zvýšiť daň za spotrebu elektrickej energie a mohlo by sa zrušiť oslobodenie od dane za spotrebu elektrickej energie pre domácnosti s cieľom zvýšiť motiváciu pre efektívnejšie využívanie energie.“ Žiadame nahradiť textom, ktorý znie: „Súčasne by sa mohli zanalyzovať možnosti na prípadné zvýšenie dane za spotrebu elektrickej energie, pričom by sa v plnej miere aplikovali možnosti smernice, t. j. aplikácie zvýhodnenej sadzby dane na elektrickú energiu používanú na priemyselné účely.“. Odôvodnenie: Vzhľadom na to, že v súčasnosti je cena elektrina jedna z najvyšších v rámci EÚ cien elektriny, a to aj vplyvom súčasnej politiky založenej na skutočnosti, že do konečných cien elektriny okrem spotrebnej dane vstupuje aj platba za TPS a TSS, jednostranné riešenia, spočívajúce len vo forme zvýšenia spotrebnej dane, bez komplexného riešenia zohľadňujúceho aj systém ďalších poplatkov, bude pre priemyselné podniky likvidačné.</p>	Z	A	Text upravený
RÚZSR	<p>14. Zásadná pripomienka k časti, 1.2.i. (str. 31) RÚZ navrhuje formulovať text nasledovne: „V súvislosti s transformáciou regiónu hornej Nitry a zachovaním kontinuity dodávky tepla v tomto regióne je nevyhnutné využiť existujúcu infraštruktúru s napojením na existujúci centrálny zdroj</p>	Z	A	Text upravený

	KVET, ktorý bude po jeho transformácii založený na kombinácii obnoviteľných zdrojov a vysokoúčinnnej výroby tepla a elektriny s minimálnym vplyvom na životné prostredie, zabezpečí cenovú konkurencieschopnosť a bude teda schopný podporiť celkovú transformáciu a dlhodobu udržateľný rast daného regiónu.“ Odôvodnenie: Navrhujeme zmenu formulácie tohto odstavca vzhľadom na pokrok v oblasti budovania nového centrálného zdroja tepla v súlade s Akčným plánom transformácie hornej Nitry.			
RÚZSR	15. Pripomienka k časti, 1.2.i. (str. 32) RÚZ navrhuje formulovať text nasledovne: „Zmluva EURATOM (European Atomic Energy Community) bola vytvorená, aby sa zriadila celá Európska atómová komunita, ktorá okrem iného napomáha koordinovať výskumné programy členských krajín v oblasti mierového využívania jadrovej energie.“ Odôvodnenie: Spresnenie významu vzniku zmluvy o EURATOM.	O	A	Text upravený
RÚZSR	16. Zásadná pripomienka k časti 2. Národné zámery a ciele, bod 2.1 Rozmer: dekarbonizácia, bod 2.1.2 Energia z obnoviteľných zdrojov, bod i, strana 41 V predmetnom bode žiadame vypustiť nasledovný text: „Pri druhej alternatíve je cieľ 20 %, čo je nárast 6 percentuálneho bodu v porovnaní s cieľom stanoveným pre rok 2020. Na základe požiadavky článku 4 ods. 2 Nariadenia sú pri tomto celi referenčné body v orientačnej trajektórii pre roky 2022, 2025 a 2027 stanovené na 15,08 %, 16,58 % a 17,9 %.“.	Z	A	Text upravený
RÚZSR	19. Zásadná pripomienka k časti 2.1.2 K tabuľke č. 14 , str. 45 V treťom riadku tabuľky navrhujeme hodnotu pre rok 2030: „35“, upraviť na hodnotu: „17,5“. V piatom riadku tabuľky navrhujeme hodnotu pre rok 2030: „44“, upraviť na hodnotu „22“. V šiestom riadku tabuľky navrhujeme hodnotu pre rok 2030: „5“, upraviť na hodnotu „17“, zároveň navrhujeme cieľové hodnoty pre rok 2030 adekvátne rozvrhnúť aj na predchádzajúce roky nábehovej trajektórie, tak aby boli splnené povinné medziciele v rokoch 2022, 2025 a 2027. Odôvodnenie: Momentálne sú v predmetnej tabuľke č. 14 uvedené množstvá 2G biopalív pred dvojitém započítaním ich energie. Ak zoberieme do úvahy, že v r. 2030 bude na trhu 500 ktoe benzínu a 1520 ktoe nafty (informácia z Ministerstva hospodárstva Slovenskej), tak príspevok 2G biopalív do cieľa 14% bude 7%, čiže 2x viac ako je min. požadovaná hodnota 3,5%. Takýto záväzok považujeme za nadštandardný a ťažko dosiahnuteľný, preto navrhujeme zreálniť množstvo 2G biopalív na úroveň 3,5% po uplatnení double countingu, čiže fyzicky 1,75%, čo zodpovedá hodnote 39,5 ktoe (17,5 ktoe 2G bioetanol + 22 ktoe 2G biodiesel). Chýbajúcu energiu v obnoviteľných zdrojoch energie do cieľa 14% (cca 3,6%) navrhujeme doplniť navýšením v týchto technologických možnostiach: 1G bioetanol 35 ktoe, 1G bionafta 125 ktoe, IXB biopalivá 15 ktoe, fosilné palivá vyrobené z odpadu (RCF - recycled carbon fuels) 17 ktoe. Na základe vyššie uvedeného sa teda domnievame, že z hľadiska pravidiel a mandátov uvedených v Smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov existuje vhodnejší palivový mix, ktorým sa dá dosiahnuť stanovený cieľ OZE 14% v roku 2030 z hľadiska dostupnosti technológií a vynaložených nákladov.	Z	A	Text upravený

RÚZSR	21. Zásadná pripomienka k časti 2.3. (str. 66), Teplárenstvo Navrhujeme nahradiť poslednú vetu nasledovným znením: „Je potrebné využiť infraštruktúru teplární pri integrácii OZE v CZT vo forme výroby elektriny a tepla z biometánu (pochádzajúceho najmä z odpadov z rastlinnej a živočíšnej produkcie, z biologicky rozložiteľnej časti komunálneho odpadu, biologicky rozložiteľných kuchynských a reštauračných odpadov a odpadov z čističiek odpadových vôd), v rámci cirkulárnej ekonomiky a energeticky efektívnych zariadení na OZE, spĺňajúce kritériá udržateľnosti.“ Odôvodnenie: Hierarchia nakladania s odpadmi preferuje maximalizáciu materiálového, resp. nutričného potenciálu v odpadoch (výroba organického kompostu), nielen využívanie energetického potenciálu.	Z	A	Text upravený
RÚZSR	22. Zásadná pripomienka k časti 2.3.iv (str. 88) RÚZ navrhuje formulovať text nasledovne: „Transformácia elektrární na tuhé fosílné palivá – Ukončenie výroby elektriny v Novákoch vo VHZ po r. 2023 a transformácia palivovej základne v elektrárni Vojany. Elektrárň Nováky zostane po jej transformácii z tuhých fosílnych palív ako primárny zdroj tepla pre daný región založený na kombinácii obnoviteľných zdrojov a vysokoúčinnnej výroby tepla a elektriny. V prípade elektrárne Vojany sa uvažuje o jej transformácii na zariadenie využívajúce druhotné palivá s cieľom zbaviť sa závislosti od dovážaných primárnych zdrojov energie, ako aj podporiť obehovú ekonomiku v danom regióne.“ Odôvodnenie: Zmena formulácie odstavca s podrobnejšími informáciami o predpokladanej prevádzke elektrárne Vojany a Nováky.	Z	A	Text upravený
RÚZSR	24. Zásadná pripomienka k časti 3.1.2., predposledný odsek, Str. 95 Navrhujeme za predposledný odsek končiaci slovami „rozvoj systémov CZT 4-tej generácie“ doplniť vetu, ktorá znie: „Systémy CZT sú vhodné pre integráciu OZE vo forme biometánu pochádzajúceho najmä z odpadov z rastlinnej a živočíšnej produkcie, z biologicky rozložiteľnej časti komunálneho odpadu, biologicky rozložiteľných kuchynských a reštauračných odpadov a odpadov z čističiek odpadových vôd.“ a nasledovnú tabuľku s odhadom potenciálu tvorby biometánu z odpadových zdrojov: Druh odpadu Ročná produkcia v tonách Množstvo biometánu Množstvo ktoe Exkrementy hospodárskych zvierat 10,1 mil. ton* 155 mil. m3 – 205 mil. m3 (obsah metánu v bioplyne 55%) 141 – 187 ktoe Biologicky rozložiteľná zložka komunálneho odpadu (BRKO) 1 mil. ton (50% celkového objemu KO*) 65 mil. m3 60 ktoe Biologicky rozložiteľná zložka kuchynského a reštauračného odpadu (jedálne, kantíny, hotely, školské jedálne a pod.) 0,35 mil. ton 42 mil. m3 38 ktoe Energetický potenciál poľnohospodárskej biomasy = 115,2 PJ (2 750 ktoe) Odpadová zložka (trávnatá senáž a fytomasa slamnatá) predstavuje približne 40% uvedeného objemu (1 100 ktoe)* Odôvodnenie: Navrhuje sa doplniť aj biometán s kvantifikáciou rôznych trvalo udržateľných zdrojov	Z	A	Text upravený
RÚZSR	25. Zásadná pripomienka k časti 3.1.2., Str. 96 bod 6 tabuľky 26 Navrhujeme stručný opis opatrenia 6 nahradiť nasledovným znením: „zvýhodnenie budovania zariadení na výrobu biometánu (pochádzajúceho najmä z odpadov z rastlinnej a živočíšnej produkcie, z biologicky rozložiteľnej časti komunálneho odpadu, biologicky rozložiteľných kuchynských a reštauračných odpadov a odpadov z čističiek odpadových vôd) a odpadového tepla z priemyselných a energetických procesov.“	Z	A	Text upravený

	Odôvodnenie: Hierarchia nakladania s odpadmi preferuje maximalizáciu materiálového, resp. nutričného potenciálu v odpadoch (výroba organického kompostu), nielen využívanie energetického potenciálu.			
RÚZSR	26. Zásadná pripomienka k bodu 3. Politiky a opatrenia, bod 3.1. Rozmer dekarbonizácia, bod 3.1.2. Energia z obnoviteľných zdrojov, tabuľka č. 26 Prehľad opatrení pre vykurovanie a chladenie, strana 97 V tabuľke č. 26 v opatrení č. 6 – využívanie odpadov a odpadového tepla, žiadame v stĺpci „cieľová skupina“ doplniť aj sektor „priemysel“. Odôvodnenie: Vzhľadom na to, že aj priemysel má odpadové teplo, žiadame rozšírenie cieľovej skupiny aj na priemyselné podniky.	Z	A	Text upravený
RÚZSR	27. Zásadná pripomienka k časti Opatrenia finančnej podpory na dosiahnutie cieľov – prevádzková podpora, Str. 99 Navrhujeme na koniec doplniť nové Opatrenie 6: „Opatrenie 6: využívanie odpadov a odpadového tepla Opatrením sa podporí integrácia OZE (zvýhodnenie budovania zariadení na výrobu biometánu pochádzajúceho najmä z odpadov z rastlinnej a živočíšnej produkcie, z biologicky rozložiteľnej časti komunálneho odpadu, biologicky rozložiteľných kuchynských a reštauračných odpadov a odpadov z čističiek odpadových vôd) ako aj zapojenie a využívanie odpadového tepla v systémoch CZT vrátane odpadového tepla, ktoré vzniká ako vedľajší produkt v priemyselných a energetických zariadeniach. Odôvodnenie: V návrhu INEKP by malo byť uvedené aj opatrenie zamerané na využívanie odpadov a odpadového tepla v rámci systémov CZT.	Z	A	Text upravený
RÚZSR	28. Zásadná pripomienka k časti 3.1.2.iii. (str. 100, 105) RÚZ navrhuje v časti 1. Prevádzková podpora výroby tepla z OZE (str. 100), v druhej vete prvého odseku doplniť za slovo „bioplynu“ slovo „biometánu“. V časti vi. Posúdenie potreby vybudovať novú infraštruktúru na diaľkové vykurovanie a chladenie využívajúce obnoviteľné zdroje (str. 105) v prvej vete prvého odseku doplniť za slovo „bioplyn“ slovo „biometán“. Odôvodnenie: Spaľovanie bioplynu priamo v bioplynových staniciach sa spája s neefektívnym využitím tepla z kombinovanej výroby, v tom lepšom prípade len v rámci samotnej bioplynovej stanice alebo príslušných budov. V prípade výroby biometánu je možné biometán distribuovať v rámci distribučnej siete zemného plynu a spáliť v rámci existujúcich systémov CZT (je možné získať prevádzkovú podporu na vyrobenú elektrickú energiu, ak inštalovaný výkon CZT zariadenia je do 125 MW). Domnievame sa preto, že v uvedených častiach dokumentu, týkajúcich sa systémov CZT, by mal byť doplnený aj biometán.	Z	A	Text upravený
RÚZSR	29. Zásadná pripomienka k časti 3.1.1, Opatrenia finančnej podpory na dosiahnutie cieľov – prevádzková podpora, Str. 100, Opatrenie č. 3 Navrhujeme v druhom odseku nahradiť prvú vetu nasledovným znením: V záujme zvýšenia motivácie pre investorov do technológií výroby elektriny a tepla z OZE bude potrebné modifikovať túto formu podpory tak, aby sa podpora vzťahovala za doterajších podmienok len na zariadenia na kombinovanú výrobu, ktoré budú modernizované, pokiaľ súčasťou modernizácie bude aj inštalácia zariadenia na výrobu tepla z OZE, alebo prevádzkovateľ CZT uzatvorí dlhodobú zmluvu na dodávku biometánu, ktorý využije na kombinovanú výrobu elektrickej energie a tepla alebo bude zariadenie modernizované tak, že umožní spaľovanie iných odpadov alebo odpadných plynov, pričom sa zvýši energetická efektívnosť. Odôvodnenie: Návrh zohľadňuje, že	Z	A	Text upravený

	výroba a spotreba biometánu nemusí prebiehať na jednom mieste, ale biometán môže byť obchodovaný a prevádzkovateľ CZT môže uzatvoriť dlhodobú zmluvu na dodávku biometánu (čl. 15 smernice 2018/2001).			
RÚZSR	3. Zásadná pripomienka k časti, 1.1.i., (str. 6) RÚZ navrhuje formulovať text nasledovne: „V sektore výroby elektriny z OZE v návrhu NECP z roku 2018 bol stanovený indikatívny cieľ 25 % pre rok 2030, pre cieľ 19,2 % tomu zodpovedá 27,3 %, čo je na hranici technických možností elektrizačnej sústavy SR. Jediná alternatíva zvýšenia celkového podielu OZE v roku 2030 z 19,2 % na 20 % je v oblasti výroby tepla. To by znamenalo vyššie využitie biomasy vrátane výroby bioplynu, tepelných čerpadiel, solárnych panelov a geotermálnej energie v CZT. K dosiahnutiu stanoveného cieľa môže značným spôsobom prispieť aj rozvoj energetického zhodnocovania odpadov ((s výnimkou odpadu, ktorý možno zhodnotiť ako zdroj pre výrobu biometánu alebo recyklovať). Proti vyššiemu využitiu OZE v sektore tepla pôsobí vysoká úroveň plošnej plynoifikácie, pri ktorej má prístup k zemnému plynu viac ako 90% obyvateľov. ...“ Odôvodnenie: Pre dosiahnutie cieľov v oblasti OZE je nevyhnutné využiť všetky dostupné možnosti, pričom jeden z najväčších potenciálov vidíme v rozvoji zhodnocovania odpadov, vrátane energetického zhodnocovania takého odpadu , ktorý nemožno zhodnotiť ako zdroj pre výrobu biometánu alebo recyklovať, a teda by skončil na skládke	Z	A	Text upravený
RÚZSR	30. Zásadná pripomienka k časti 3.1.2.iii. (str. 101) RÚZ navrhuje v bode 4. na strane 101 „Prevádzková podpora pre zachovanie kombinovanej výroby elektriny a tepla z biomasy“ doplniť, že prevádzková podpora na kombinovanú výrobu elektriny a tepla z biomasy bude poskytnutá len v prípade, ak nahradením pôvodného zdroja tepla novým zdrojom na biomasu nedôjde k zvýšeniu emisií tuhých znečisťujúcich látok do ovzdušia. Odôvodnenie: Štúdia EEA zaraďuje Slovensko medzi štyri krajiny s najvyššími ročnými hodnotami tuhých prachových častíc PM10. SR tiež nesplnila záväzok, aby priemer trojročnej expozície jemným prachovým časticami PM2,5 v rokoch 2015 – 2017 neprekročil úroveň 20 ug/m3. SR reálne hrozí pre zlé kvalitu ovzdušia žaloba pred Súdnym dvorom EÚ. Akékoľvek nové opatrenia v energetike preto nesmú zvyšovať produkciu tuhých znečisťujúcich látok do ovzdušia.	Z	A	Text upravený
RÚZSR	31. Zásadná pripomienka k časti 3.1.2.iii. (str. 101) RÚZ navrhuje formulovať text nasledovne: „Za účelom implementácie opatrení zameraných na zvýšenie podielu OZE, zvýšeniu energetickej efektívnosti, zníženiu spotreby primárnych zdrojov energie, náhrady fosílnych palív obnoviteľnými zdrojmi energie a zavádzaniu najlepšie dostupných technológií vedúcich k zníženiu emisií skleníkových plynov a znečisťujúcich látok v odvetví vykurovania a chladenia a v odvetví výroby elektrickej energie sa navrhuje využívať aj nástroje investičnej podpory.“ Odôvodnenie: Je nevyhnutné zabezpečiť zvyšovanie podielu OZE, znížovanie emisií skleníkových plynov a zvyšovanie energetickej efektívnosti nielen v odvetví vykurovania a chladenia, ale aj v odvetví výroby elektrickej energie.	Z	A	Text upravený
RÚZSR	32. Zásadná pripomienka k časti 3.1.2.iii. (str. 102) RÚZ navrhuje formulovať text nasledovne: „- zvýšenie energetickej efektívnosti a využívania OZE v podnikoch vrátane elektroenergetického sektora a zníženie energetickej náročnosti budov,“ Odôvodnenie: Na dosiahnutie národných cieľov v oblasti	Z	A	Text upravený

	zvýšenia energetickej efektívnosti, podpory OZE a zníženia emisií skleníkových plynov je nevyhnutné zapojenie elektroenergetického sektora v čo možno najväčšej miere.			
RÚZSR	33. Zásadná pripomienka k časti Opatrenia v sektore biometánu, Str. 103, tabuľka 28 Navrhujeme doplniť v tabuľke 28 dve nové opatrenia na podporu využívania biometánu: 3. podpora zhodnocovania odpadov z rastlinnej a živočíšnej výroby Regulačné / podpora zhodnocovania odpadov z rastlinnej a živočíšnej výroby na výrobu biometánu, ktorý bude využitý vo vysokoúčinnnej kombinovanej výrobe elektriny a tepla. Produkcia 62,5 mil. m3 (50 ktøe) biometánu výrobcovia biometánu 2022 4. podpora zhodnocovania odpadov z biologicky rozložiteľnej zložky komunálnych a kuchynských a reštauračných odpadov Regulačné / podpora zhodnocovania odpadov, aby sa v roku 2030 splnil cieľ skládkovať len 10% vytvoreného komunálneho odpadu. Zhodnocovanie odpadov sa využije na výrobu biometánu, ktorý bude využitý vo vysokoúčinnnej kombinovanej výrobe elektriny a tepla. Produkcia 27,5 mil. m3 (25 ktøe) biometánu Spracovatelia BRKO a kuchynských a reštauračných odpadov 2022 Odôvodnenie: Opatrenia predstavujú doplnenie podpory výroby biometánu a to okrem opatrenia č.2 zameraného na úpravu existujúcich bioplynových staníc na biometán aj výstavbou špecializovaných zariadení na výrobu biometánu biometánu (pochádzajúceho najmä z odpadov z rastlinnej a živočíšnej produkcie, z biologicky rozložiteľnej časti komunálneho odpadu, biologicky rozložiteľných kuchynských a reštauračných odpadov a odpadov z čističiek odpadových vôd). Navýšenie cieľov produkcie biometánu (pri vyhodnocovaní priebežného plnenia cieľov INEKP) by malo byť podmienené vykonaním analýzy reálnej dostupnosti jednotlivých zdrojových surovín Pre nové zariadenia na výrobu biometánu sa navrhuje neuplatňovať limit inštalovaného výkonu 1MWe, nakoľko ich produkcia sa využije v CZT vo forme vysokoúčinnnej kombinovanej výroby elektrickej energie a tepla, takýmto spôsobom sa optimalizuje veľkosť zariadenia na výrobu biometánu, tak aby bola najefektívnejšia z hľadiska investičných a prevádzkových nákladov.	Z	A	Text upravený
RÚZSR	35. Pripomienka k časti Opatrenia v sektore biometánu, Str. 104, predposledný odstavec RÚZ navrhuje za slovo „bioplyn“ doplniť slovo „ biometán,“ Odôvodnenie: Navrhuje sa doplniť aj biometán ako druh OZE.	O	A	Text upravený
RÚZSR	36. Zásadná pripomienka k časti 3.1.2.vi.,(str. 105) RÚZ navrhuje formulovať text nasledovne: „Výzvou je aj budovanie infraštruktúry pre výrobu a dodávku chladu s využitím novej alebo existujúcej infraštruktúry diaľkového vykurovania, technológiou absorbného chladenia, ako aj tepelných čerpadiel, ktoré predstavujú jeden najefektívnejších systémov na výbore tepla a chladu.“ Odôvodnenie: Pre zabezpečenie národných cieľov v oblasti teplárstva je nevyhnutné zamerať sa aj na podporu tepelných čerpadiel, ktoré umožňujú značné zníženie nákladov na výrobu tepla, ako aj chladu.	Z	A	Text upravený
RÚZSR	37. Zásadná pripomienka k časti 3.2., (str. 110) 5) V časti 3.2 Rozmer: energetická efektívnosť, Plán opatrení na roky 2021 až 2030 podľa sektorov pre plnenie cieľa úspor energie u konečného spotrebiteľa (cieľa podľa čl. 7 EED), 1. Budovy súkromného sektora (s výnimkou budov verejného sektora), (str. 111 - 113), doplniť nasledujúce opatrenie: „Zvyšovanie energetickej efektívnosti v sektore budov prednostne výmenou starých neefektívnych a neekologických vykurovacích zariadení na tuhé palivo, v	Z	A	Text upravený

	<p>kombinácii so zateplením V SR bude zavedený dotačný program, ktorý bude synergicky a holisticky riešiť nasledujúce emergentné problémy SR: i. zvyšovanie energetickej efektívnosti lokálneho vykurovania, ii. zlepšenie zlej lokálnej kvality ovzdušia, iii. zvyšovanie využívania moderných zariadení (vrátane OZE) pri individuálnej príprave tepla, iv. riešenie problému energetickej chudoby. Budú zlúčené čiastkové dotačné programy (i) Zelená domácnostiam, (ii) Podpora zatepľovania rodinných domov a (iii) tzv. Kotlíkové dotácie do jedného systémového veľkého dotačného programu, prostredníctvom ktorého dôjde k náhradám zastaraných spaľovacích zariadení na tuhé palivo v domácnostiach nízkoemisnými/bezemisnými a energeticky účinnejšími zariadeniami, vrátane OZE a to v kombinácii s dotáciou na zateplenie. Týmto dôjde k efektívnemu zníženiu limitných hodnôt pre prachové častice, zvýšeniu lokálnej kvality ovzdušia na Slovensku, k úsporám spotrebovanej energie (vďaka vyššej účinnosti nových zariadení) a tiež k zníženiu energetickej chudoby nízkoprijemných domácností. Cieľom takéhoto opatrenia by bolo zameranie osobitnej pozornosti na riešenie energeticko-environmentálnych problémov v štrukturálne postihnutých regiónoch a nízkoprijemných domácnostiach prostredníctvom náhrady kotlov na tuhé palivo nízkoemisnými/bezemisnými zariadeniami čo by spolu s opatreniami na zvýšenie energetickej hospodárnosti budov (rodinných domov) viedlo k zníženiu spotreby energie na vykurovanie, k zníženiu nákladov na energie (skutočné riešenie energetickej chudoby) a zároveň by prispelo k zníženiu emisií skleníkových plynov a znečistenia ovzdušia. K ďalšiemu zvýšeniu efektu úspory energie môže dôjsť v prípade kombinácie výmeny zdroja vykurovania so zateplením.“ Odôvodnenie: V súčasnosti podľa SHMÚ vykuruje v SR až 120 tis. domácností prostredníctvom najstarších najviac emisných kotlov na tuhé palivo starších ako 30 rokov, čo je alarmujúce.</p>			
RÚZSR	<p>38. Zásadná pripomienka k časti 3.2.i., (str. 110) RÚZ navrhuje doplniť nový bod v tabuľke 30: Opatrenie: „Podpora tzv. ESCO spoločností, ako poskytovateľov energetických služieb s garantovanou úsporou pre verejný sektor“ Zdroj financovanie: „Munseff“ Odôvodnenie: Máme za to, že medzi opatrenia na zabezpečenie energetickej efektívnosti je nevyhnutné zaradiť aj prínos tzv. ESCO spoločností, ktoré umožňujú zabezpečenie plnenia cieľov v oblasti energetickej efektívnosti verejného, ako aj súkromného sektora.</p>	Z	A	Text upravený
RÚZSR	<p>39. Zásadná pripomienka k časti 3.2.vi. (str. 127) RÚZ navrhuje doplniť nový odstavec na koniec kapitoly „Elektroenergetika“: „Pri zohľadňovaní opatrení na znižovanie primárnej energetickej spotreby je navyše potrebné, aby sa zohľadnili všetky články energetického reťazca vrátane samotných výrobcov elektrickej energie. Samotný výpočet „Primárnej energetickej spotreby“ zahŕňa energetickú spotrebu konečných spotrebiteľov v sektore priemyslu, dopravy, služieb a poľnohospodárstva, spolu s energetickou spotrebou samotného energetického sektora potrebnou pri výrobe a transformácii energie, na pokrytie strát vznikajúcich pri výrobe, prenose a distribúcii energie. Zvýšenie energetickej účinnosti pri výrobe energie preto jednoznačne prispieva k naplneniu cieľov Únie v oblasti energetickej efektívnosti do roku 2030. Je preto potrebné zamerať všetky podporné opatrenia a mechanizmy aj pre túto oblasť.“ Odôvodnenie: Pre dosiahnutie cieľov v oblasti energetickej efektívnosti resp. znižovania</p>	Z	A	Text upravený

	primárnej energetickej spotreby je nevyhnutné zapojenie sektora výroby energie v maximálnej možnej miere.			
RÚZSR	4. Zásadná pripomienka k časti, 1.1.i., (str. 6) RÚZ navrhuje formulovať text nasledovne: „S ohľadom na súčasné technológie a cenové hladiny je široké využívanie geotermálnej energie v období 2020 – 2025 nepravdepodobné.“ Odôvodnenie: Vzhľadom na trhové signály nepredpokladáme výraznejší rozvoj geotermálnej energie pred rokom 2025	Z	N	Bolo vysvetlené, že text sa vzťahuje na rok 2022, čo je rok pred hodnotením orientačnej trajektórie. Republiková únia zamestnávateľov SR ustúpila od pripomienky. Rozpor bol odstránený.
RÚZSR	40. Zásadná pripomienka k časti 3.2.vi. (str. 130) RÚZ navrhuje doplniť nový odstavec: „Pre zabezpečenie energetickej efektívnosti pri sieťových tarifikách a sieťovej regulácii je nevyhnutné zabezpečiť, aby akákoľvek národná legislatíva bola v súlade s nadradenou európskou legislatívou.	Z	N	Súlad národnej legislatívy s európskou je súčasťou právneho systému SR a je garantovaný v ústave. Republiková únia zamestnávateľov SR stiahla pripomienku. Rozpor bol odstránený.
RÚZSR	41. Zásadná pripomienka k časti 3.3.ii. (str. 133) RÚZ navrhuje formulovať uznesenie nasledovne: „Diverzifikácia jadrového paliva patrí na základe článku 2d) zmluvy Euratom do kompetencie Spoločenstva. Za účelom vykonávania tohto článku bola zriadená Zásobovacia agentúra Euratom (Euratom Supply Agency), ktorá dohliada nad tým, aby členské štáty neboli neprimerane závislé na jednom dodávateľovi z tretích krajín a boli zabezpečené pravidelné a spravodlivé dodávky jadrového paliva. Slovenské elektrárne, a.s., uskutočnili v roku 2018 pod dohľadom Euratom Supply Agency medzinárodný tender na dodávku jadrového paliva, do ktorého sa prihlásili všetci relevantní dodávatelia na svete. Na základe výsledkov medzinárodného tendra podpísali Slovenské elektrárne, a.s., spoločnosť TVEL a Euratom Supply Agency v roku 2019 zmluvu na dodávku jadrového paliva pre jadrové elektrárne na Slovensku. Palivo bude používané v prevádzkovaných blokoch v Mochovciach aj Bohuniciach, vrátane dvoch dokončovaných blokov v Mochovciach. Zmluva platí na obdobie rokov 2022 až 2026 s opciou jej predĺženia do roku 2030 a umožňuje vykonanie programov zavedenia jadrového paliva od alternatívnych dodávateľov.“ Odôvodnenie: Upravené znenie na základe uzatvorenej zmluvy na dodávku jadrového paliva medzi spoločnosťou Slovenské elektrárne, a.s., spoločnosťou TVEL a Euratom Supply Agency.	Z	A	Text upravený

RÚZSR	42. Zásadná pripomienka k časti 3.4.3. i.(str. 136) RÚZ navrhuje doplniť nový posledný odstavec: „Je nevyhnutné zabezpečiť, aby akékoľvek regulačné opatrenia boli v súlade s nadradenou európskou legislatívou, ktorej cieľom je okrem iného aj podpora fungovania maloobchodného trhu s dôrazom na ochranu spotrebiteľa, posilnenie princípu rovnakého zaobchádzania a podmienok pre všetkých účastníkov trhu a taktiež zabezpečenie, aby trh vysielal korektné cenové signály zabezpečujúce prijímanie nákladovo-efektívnych a nedeformovaných prevádzkových a investičných rozhodnutí.“ Odôvodnenie: Máme za to, že je nevyhnutné, aby akákoľvek národná legislatíva bola v súlade s nadradenou európskou legislatívou, čo by malo byť zohľadnené aj v oblasti integrácie trhov.	Z	N	Súlad národnej legislatívy s európskou je súčasťou právneho systému SR a je garantovaný v ústave. Republiková únia zamestnávateľov SR stiahla pripomienku. Rozpor bol odstránený.
RÚZSR	43. Zásadná pripomienka k časti 3.4.3. iii., (str. 137) RÚZ navrhuje doplniť nový posledný odstavec: „Je nevyhnutné zabezpečiť, aby akékoľvek regulačné opatrenia nediskriminovali výrobcov energie z OZE na trhu s elektrinou, čím sa zabezpečí rovnaké zaobchádzanie s jednotlivými výrobcami elektriny na Slovensku. Odôvodnenie: Je nevyhnutné zabezpečiť nediskriminačné zapojenie energie z obnoviteľných zdrojov.	Z	N	OZE sú v zmysle zákona 309/2009 Z.z. zvýhodnené. Rozpor bol odstránený.
RÚZSR	44. Zásadná pripomienka k časti 4.2.1 (str. 161) V Tabuľke 40 Očakávaná spotreba palív v doprave podľa scenára WEM do roku 2040 (str. 161) nahradiť slovo „Bioplyn“ slovami „Bioplyn/Biométán“. Na str. 246 v prvom odseku, vo štvrtej vete nahradiť slovo „bioplynu“ slovami „bioplynu/biométanu“, taktiež v tabuľke č. 75. Odôvodnenie: Spaľovanie biométanu namiesto bioplynu je z technického hľadiska vhodnejšie kvôli nežiadúcim zložkám, ktoré bioplyn obsahuje a môže v dlhodobom horizonte poškodiť motor vozidla. Biométán je zameniteľný za zemný plyn, takže vozidlá jazdiace v súčasnosti na stlačený zemný plyn môžu veľmi jednoducho prejsť na stlačený biométán. Biométán má perspektívu stať sa plnohodnotnou a ekologickou PHM v dlhodobom horizonte. Vozidlá na biométán sú alternatívou e-mobility na zabezpečenie splnenia cieľa znižovania emisií CO2 a to najmä v ťažkej nákladnej doprave.	Z	N	Jedná sa o text, ktorý popisuje ako bol vypracovaný model WEM. Pre lepšiu zrozumiteľnosť bol v texte zmenený prítomný čas na minulý. Republiková únia zamestnávateľov SR stiahla pripomienku. Rozpor bol odstránený.
RÚZSR	45. Zásadná pripomienka k časti 4.3.iii. (str. 191) RÚZ navrhuje doplniť nový posledný odstavec: „Akčný plán transformácie hornej Nitry – nový centrálny zdroj tepla V súvislosti s transformáciou regiónu hornej Nitry a zachovaním kontinuity dodávky tepla v tomto regióne je nevyhnutné využiť existujúcu infraštruktúru s napojením na existujúci centrálny zdroj KVET, ktorý bude po jeho transformácii založený na kombinácii obnoviteľných zdrojov a vysokoúčinnnej výroby tepla a elektriny s minimálnym vplyvom na životné prostredie, zabezpečí cenovú konkurencieschopnosť a bude teda schopný podporiť celkovú transformáciu a dlhodobo udržateľný rast daného regiónu.“ Odôvodnenie: V otázke teplárstva v regióne hornej Nitry je nevyhnutné zabezpečiť kontinuitu dodávok tepla aj po ukončení výroby elektrickej energie vo VHZ v elektrárni Nováky, preto je nevyhnutné zabezpečiť cenovo konkurencieschopné dodávky tepla s minimálnym vplyvom na životné prostredie, ktoré zabezpečia celkovú transformáciu a dlhodobú udržateľnosť daného regiónu.	Z	A	Text upravený

RÚZSR	46. Zásadná pripomienka k časti 4.4.i. (str. 197) RÚZ navrhuje formulovať text nasledovne: „Z uhol'ných elektrární sú aktuálne v prevádzke 2 bloky elektrárne Nováky a 2 bloky elektrárne Vojany. Elektráreň Nováky s ročnou hrubou výrobou elektriny na úrovni približne 870 – 1100 GWh pozostáva z bloku ENO A s výkonom 46 MWe, ktorý zabezpečuje dodávku tepla pre región Hornej Nitry, a bloku ENO B s výkonom 2x110 MWe. Elektráreň Vojany EVO 1 s výkonom 2x110 MW a ročnou hrubou výrobou elektriny približne 460 GWh je nasadzovaná operatívne na základe vývoja dopytu a ceny elektriny na trhu. Celkový podiel týchto elektrární na výrobe elektriny v rámci SR je 7,5 percenta (ENO – 5,9%, EVO 1 – 1,6 %). Elektráreň Nováky po ukončení výroby elektriny vo VHZ zostane po jej transformácii z tuhých fosílnych palív ako primárny zdroj tepla pre daný región založený na kombinácii obnoviteľných zdrojov a vysokoúčinnnej výroby tepla a elektriny. V prípade elektrárne Vojany sa uvažuje o jej transformácii na zariadenie využívajúce druhotné palivá s cieľom zbaviť sa závislosti od dovážaných primárnych zdrojov energie, ako aj podporiť obehovú ekonomiku v danom regióne.“ Odôvodnenie: Aktualizácia údajov na základe súčasného stavu a plánovanej prevádzky elektrární Nováky a Vojany.	Z	A	Text upravený
RÚZSR	47. Zásadná pripomienka k Str. 252, Opis scenára WAM Navrhujeme poslednú vetu odseku „Predpokladá sa, že na dosiahnutie vyššie uvedených cieľov budú naďalej existujúce spaľovne kontinuálne zvyšovať svoju prevádzku na plnú kapacitu t. j. 285 kt/rok (spaľovňa Košice 70-80 kt/rok a spaľovňa Bratislava 135 kt/rok). Tiež je potrebné zabezpečiť vznik ďalších spaľovní, a kapacitu pre mechanicko-biologickú úpravu odpadu vo výške 560 kt/rok.“ Nahradiť vetou: „Predpokladá sa, že na dosiahnutie vyššie uvedených cieľov budú naďalej existujúce spaľovne kontinuálne zvyšovať svoju prevádzku na plnú kapacitu t. j. 285 kt/rok (spaľovňa Košice 70-80 kt/rok a spaľovňa Bratislava 135 kt/rok). Tiež je potrebné zabezpečiť vznik ďalších zariadení na výrobu biometánu (spracovávajúcich najmä z odpady z rastlinnej a živočíšnej produkcie, z biologicky rozložiteľnej časti komunálneho odpadu, biologicky rozložiteľných kuchynských a reštauračných odpadov a odpadov z čističiek odpadových vôd) a kapacitu pre mechanicko-biologickú úpravu odpadu vo výške 560 kt/rok.“ Odôvodnenie: Hierarchia nakladania s odpadmi preferuje maximalizáciu materiálového, resp. nutričného potenciálu v odpadoch (výroba organického kompostu), nielen využívanie energetického potenciálu.	Z	A	Text upravený
RÚZSR	48. Zásadná pripomienka k časti 5.2.2, Str. 256 Navrhujeme v druhom odseku vetu: „Očakáva sa, že domácnosti skôr nahradia svoje vozidlá so spaľovacím motorom (ICE) buď elektromobilmi alebo vozidlami s palivovým článkom (časť 5.3, Tabuľka 83).“ nahradiť nasledovným znením: „Očakáva sa, že domácnosti postupne nahradia svoje vozidlá so spaľovacím motorom (ICE) za vozidlá s alternatívnym pohonom alebo hybridným pohonom (časť 5.3, Tabuľka 83).“ Odôvodnenie: Vzhľadom na výrazný rozdiel medzi referenčným scenárom a scenárom Dcarb2 v tabuľke 83 navrhujeme technologicky neutrálnejšiu formuláciu.	Z	A	Text upravený
RÚZSR	49. Zásadná pripomienka k časti Opatrenie Obnova a modernizácia vozidlového parku – dráhová doprava, Str. 295 Navrhujeme v stučnom opise opatrenia nahradiť druhý odsek nasledovným znením:	Z	A	Text upravený

	„Princíp opatrenia pozostáva z nákupu nových elektrických alebo CNG/LNG vlakových jednotiek, ktoré budú nasadené v regionálnej doprave, a nahradenia zastaraného vozidlového parku dopravcov zabezpečujúcich dráhovú mestskú hromadnú prepravu vo verejnom záujme. Dieselové vlakové jednotky môžu byť nasadené len ak sa preukáže CBA analýzou nemožnosť nasadenia vlakových jednotiek na alternatívny pohon.“ Odôvodnenie: Navrhuje sa podporovať postupný prechod na alternatívne palivá aj v sektore železničnej dopravy			
RÚZSR	5. Pripomienka k časti 1.1 (str. 6, druhý odsek) Navrhujeme za slová „vrátane výroby bioplynu“ doplniť slová „a biometánu (pochádzajúceho najmä z odpadov z rastlinnej a živočíšnej produkcie, z biologicky rozložiteľnej časti komunálneho odpadu, biologicky rozložiteľných kuchynských a reštauračných odpadov a odpadov z čističiek odpadových vôd),“ Odôvodnenie: Navrhuje sa výpočet druhov OZE doplniť o biometán so zdôraznením, že môže vznikáť z rôznych trvalo udržateľných zdrojov.	O	A	Text upravený
RÚZSR	50. Zásadná pripomienka k Opatrenie Podpora verejnej osobnej dopravy, Str. 298 Navrhujeme v stručnom opise opatrenia za druhý odsek doplniť nový odsek v nasledovnom znení: „Obnova vozového parku verejnej dopravy. Náklady na nákup jedného autobusu s alternatívnym pohonom by boli preplácané formou doplatku a vykrytia rozdielu medzi naftovým a alternatívnym pohonom vo výške max. 50 tis. EUR na jeden kus autobusu s alternatívnym pohonom. Pri uvažovanom počte 2 000 kusov autobusov obnovených počas 10 rokov (v priemere 200 ks autobusov ročne), by celkové náklady činili 100 mil. EUR.“ Zároveň navrhujem navýšiť Celkovú predpokladanú výška finančných prostriedkov (2021-2030) o uvedenú sumu 100 mil. EUR na hodnotu 303 mil. €. Odôvodnenie: Navrhuje sa podporovať postupný prechod na alternatívne palivá aj v sektore verejnej osobnej dopravy.	Z	A	Text upravený
RÚZSR	51. Pripomienka k Opatrenie Podpora energeticky efektívnej individuálnej dopravy vrátane elektromobility, Str. 302 Navrhujeme upraviť názov opatrenia nasledovne: „Podpora energeticky efektívnej individuálnej dopravy vrátane alternatívnych palív“ Odôvodnenie: Navrhované znenie dodržiava princíp technologickej neutrality.	O	A	Text upravený
RÚZSR	6. Zásadná pripomienka k časti 1. Prehľad a postup stanovenia plánu, bod 1.1 Zhrnutie, bod i, strana 6 Text pod tabuľkou č. 1 žiadame upraviť tak, aby bolo zrejmé, že podiel OZE v SR bude pre rok 2030 ustanovený vo výške 19,2% a nie až vo výške 20%. S ustanovením podielu OZE v roku 2030 na úrovni 20% zásadne nesúhlasíme. Odôvodnenie: Z pohľadu výrobcov motorových palív s navýšením podielu OZE na úroveň až 20% nesúhlasíme. Už v súčasnosti pre výrobcov pohonných látok existuje rozsiahla regulačná politika, ktorej cieľom je znižovať emisie skleníkových plynov v doprave ako i zvyšovať podiel obnoviteľných zdrojov energie v doprave. Dôležitou skutočnosťou je fakt, že pridávaním biozložiek výrobcovia motorových palív na Slovensku znižujú predaj vlastnej uhľovodíkovej hmoty v objeme až 190 miliónov litrov/rok čo vo finančnom vyjadrení predstavuje stratu na nepredanej uhľovodíkovej hmote 103 miliónov eur/rok. K tomu pristupujú náklady na pridané biozložky v sume výrazne vyššej vzhľadom na vyššiu cenu biozložiek 15 rokov po ich zavedení ako je cena fosílnej motorovej nafty a motorového benzínu. Dôkazom, že palivársky sektor pristupuje aktívne k plneniu cieľov OZE v doprave je i skutočnosť, že s účinnosťou od 1. januára 2020 bude na trhu v SR celoplošne	Z	A	Text upravený

<p>predávaný benzín s vyšším podielom biozložky (E10). Podľa smernice EP a Rady 98/70/ES týkajúcej sa kvality benzínu a naftových palív a zákona č. 309/2009 Z. z. o obnoviteľných zdrojoch energie a podpore vysokoúčinnnej kombinovanej výroby je každá osoba, ktorá uvádza na trh pohonnú látku povinná znížiť emisie skleníkových plynov v doprave o 6%, a to do 31. decembra 2020. Zároveň, okrem povinnosti znižovania emisií skleníkových plynov v doprave sú osoby, ktoré uvádzajú na trh pohonnú látku, povinné uvádzať na trh pohonnú látku s obsahom biopaliva. Súčasná minimálna hodnota úspor emisií skleníkových plynov pre biopalivá, ktoré sa primiešavajú musí byť podľa platnej legislatívy na úrovni 50%. Subjekty, ktoré uvádzajú motorové palivá vo daňového voľného obehu, sú podľa súčasnej legislatívy povinné do roku 2020 znížiť emisie skleníkových plynov v doprave o 6%. Dôsledkom tejto zodpovednosti na podnikateľské subjekty je zaťaženie palivárskeho sektora dodatočnými nákladmi na odhadovanej úrovni 300 mil. €/ročne, pričom podnikateľské subjekty si plnia túto povinnosť už od roku 2005. Uvedené skutočnosti sťažujú investičný proces vedúci k rozvoju a ďalšej ekologizácii rafinérie. I tento sektor vyžaduje zabezpečenie dlhodobej istoty pre svoje investície. Bez klasických motorových palív ako sú automobilový benzín a motorová nafta rozvoj primiešavania biopalív a zvyšovanie ich podielu v doprave nefunguje. Tento stav je reálny aj dlhodobo vzhľadom na portfólio motorových palív v Európe a na Slovensku osobitne. Trh čistých biopalív v doprave je v Európe prakticky zanedbateľný. Jedným z významných faktorov je ich vysoká cena prakticky sa nemeniaca od ich zavedenia a zvýšenia ich objemu výroby a predaja o vyše jedného rádu oproti roku 2004. Zároveň v súčasnosti nie sú známe pokročilé biozložky dostupné na komoditnom trhu, rovnako ako nie sú informácie ani o prevádzkovaných veľkokapacitných výrobných jednotkách biopalív do motorovej nafty. Literárne odhady hovoria o nástupe týchto technológií po roku 2025. V rokoch 2035 až 2045 sa očakáva pokles úrovne investičných nákladov na výrobu pokročilých biopalív na úroveň nákladov na investície výroby súčasných konvenčných biopalív ako sú bioetanol a biodiesel. Ďalším dôležitým faktorom, ktorý musia výrobcovia pohonných látok dodržiavať je kvalita pohonných látok. Je zrejmé, že i pri najlepšej kvalite biozložiek je potrebné prispôsobiť zloženie a kvalitu fosilnej motorovej nafty v rafinérii a kompenzovať jej nepriaznivé ovplyvnenie operability/prevádzkových vlastností podľa požiadaviek výrobcov motorov biozložkami. Dodržiavanie všetkých kvalitatívnych požiadaviek podľa príslušných STN EN je pre výrobcov pohonných látok kľúčové pričom limitujúcim faktorom je konštrukcia motorov cca 2 miliónového slovenského vozidlového parku s priemerným vekom 13,7 rokov. Požiadavky výrobcov motorov a požiadavka conformity kvality motorových palív pre zabezpečenie neobmedzenej mobility v EU ale i vo svete je základným a určujúcim faktorom pri definovaní požiadaviek na kvalitu motorových palív. Máme za to, že povinnosť uvádzania obnoviteľných palív na dopravené účely pre dotknuté subjekty vo výške 14% predstavuje veľmi veľkú výzvu pre výrobcov palív. Aj v roku 2019 možno konštatovať, že nie je záruka, že v rokoch 2020 až 2024 budú k dispozícii relevantné obnoviteľné zdroje (najmä pokročilé biopalivá) v požadovanom množstve a kvalite tak, aby plošne pokryli požiadavky na Slovensku a vo všetkých krajinách EU vyplývajúce zo smernice EP a Rady EÚ 2001/2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (REDII) a smernice EP a Rady 2009/30/ES o kvalite palív. Vzhľadom na vyššie uvedené, žiadame ustanovenie celkového podielu pre OZE vo výške maximálne 19,2%, pričom i tento cieľ</p>			
--	--	--	--

	považujeme za pomerne ambiciózny, a jeho splnenie bude predstavovať značné finančné náklady pre dotknuté subjekty.			
RÚZSR	7. Zásadná pripomienka k časti 1. Prehľad a postup stanovenia plánu, bod 1.1 Zhrnutie, bod i, strana 6 a 7 Žiadame vysvetliť dôvody, prečo je SR na hranici technických možností, čo sa týka pripojenia OZE do elektrizačnej sústavy, a taktiež uviesť záväzky postupného riešenia takejto situácie. Odôvodnenie: V návrhu INEKP je uvádzaná silná podpora a presadzovanie OZE s ohľadom na výrobu tepla avšak nie s ohľadom na výrobu elektriny. Práve jedným z energeticky najefektívnejším riešením je kombinovaná výroba tepla a elektriny, a to aj s ohľadom na šetrenie primárnych zdrojov alebo produkcie emisií. Výroba elektriny a tepla formou kombinovanej výroby je pritom uvádzaná aj v samotnom návrhu INEKP. Zároveň, zanedbanie tejto oblasti môže tiež viesť k disbalanciam a znemožňovaniu niektorým podnikom plniť svoje environmentálne – energetické ciele ak je pre nich elektrina kľúčovým vstupom. Elektriny z OZE bude následne nedostatok, čo vo svetle iných opatrení navrhovaných v INEKP (ako napr. zdaňovanie, preukazovanie CO2 stopy výroky a pod.) povedie k znižovaniu konkurencieschopnosti priemyslu a jeho znevýhodňovaniu voči konkurencii v iných členských štátoch.	Z	A	Text upravený
RÚZSR	8. Zásadná pripomienka k časti, 1.1.ii. (str. 7) Zhodnocovanie odpadov, prostredníctvom výroby biometánu a využitia nutričného potenciálu na výrobu organických hnojív – kompostu a prostredníctvom energetického zhodnocovania takeého odpadu , ktorý nemožno zhodnotiť ako zdroj pre výrobu biometánu alebo recyklovať, a teda by skončil na skládke.“ Odôvodnenie: Pre dosiahnutie cieľov v oblasti OZE je nevyhnutné využiť všetky dostupné možnosti, pričom jeden z najväčších potenciálov vidíme v rozvoji zhodnocovania odpadov vrátane výroby biometánu a energetického zhodnocovania takeého odpadu , ktorý nemožno zhodnotiť ako zdroj pre výrobu biometánu alebo recyklovať, a teda by skončil na skládke.	Z	A	Text upravený
RÚZSR	9. Zásadná pripomienka k časti, 1.1. (str. 8) V časti Dimenzia energetickej efektívnosti (str. 8), v druhom odseku na konci vety „Tento fakt je daný najmä štruktúrou priemyslu v SR, kde má veľký podiel priemysel s vysokou energetickou náročnosťou.“, nahradiť bodku čiarkou a doplniť nasledujúce slová: „preto sa budú opatrenia energetickej efektívnosti, vrátane zdrojov ich financovania, primárne zameriavať na priemysel a elektroenergetiku.“. Odôvodnenie: Vzhľadom na vysoký podiel priemyslu na spotrebe energie by malo byť v NECP jasne zadeklarované, že tento sektor, spolu s ním súvisiacim sektorom elektroenergetiky, patrí pri zvyšovaní energetickej efektívnosti medzi prioritné. Súčasne by tomuto sektoru mali byť poskytnuté všetky dostupné zdroje financovania v čo najväčšej možnej miere – EŠIF, Modernizačný fond, výnosy z predaja emisných kvót a iné.	Z	A	Text upravený
SAPI	Pripomienka ku kapitole 1, bod 1.1. písm. i. Posledný odstavec začínajúci „Z pohľadu SR treba zohľadniť, že po tom, čo budú zostavané bloky v Mochovciach...“ navrhujeme úplne vypustiť. Odôvodnenie: Uvedené tvrdenia nevyplývajú ani z analytickej časti (oddiel B) a taktiež ani zo žiadneho strategického dokumentu, ktorý tvorí východiská pre tvorbu tohto plánu. Naopak, zo záverov štúdie, ktorú si dal spracovať SEPS ohľadne pripojiteľnej kapacity OZE zdrojov, vyplýva skôr opak, t.j. že	Z	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený.

	spustenie blokov v Mochovciach je jednou z podmienok, ktorá je potrebná na pripájanie ďalších OZE do elektrizačnej sústavy. Uvedené tvrdenia preto bez ďalšieho vysvetlenia nepokladáme za pravdivé.			
SAPI	Pripomienka ku kapitole 2 bod 2.1.2. písm. v. Navrhujeme, aby táto kapitola bola podrobnejšie rozpracovaná. Odôvodnenie: Nepokladáme za relevantný dôvod pre nespracovanie tejto kapitoly to, že nie sú ešte schválené národné trajektórie a zámery týkajúce sa uvedeného bodu. Schválené totiž nie sú ani národné trajektórie a zámery uvedené napr. v tabuľke 12 a tabuľke 13 a tieto zámery sú napriek tomu rozpracované v číslach. Ďalej je potrebné zdôrazniť, že táto kapitola je dôležitá vzhľadom na Smernicu EP a Rady (EÚ) 2018/2001 o podpore využívania OZE, v ktorej sa nachádzajú niektoré z významných princípov energetickej únie, ktoré sa týkajú obsahu tejto kapitoly, t.j. využívania energie z obnoviteľných zdrojov v budovách, komunit vyrábajúcich energiu z obnoviteľných zdrojov a samospotrebitel'ov energie z obnoviteľných zdrojov.	Z	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený.
SAPI	Pripomienka ku kapitole 2, bod 2.1.2. písm. ii. Požadujeme, aby predkladateľ detailnejšie popísal, aké je riziko, že SR nedosiahne požadovaný podiel OZE vo výške 14 % do roku 2020 a aké opatrenia plánuje uskutočniť na to, aby tento podiel bol dosiahnutý, resp. aby toto riziko bolo zmiernené. Odôvodnenie: Na dosiahnutie stanoveného záväzného podielu OZE nadväzujú všetky ostatné referenčné body a celá trajektória zvyšovania podielu OZE v jednotlivých sektoroch. Pritom v roku 2018 celkový podiel OZE klesol na 11,5 % (aktuálne údaje z Eurostatu), čo znamená, že SR sa v súčasnosti nachádza 2,5 % pod plánovanou trajektóriou. V prípade, že riziko nedosiahnutia cieľa 14 % nebude odstránené alebo účinne mitigované, takáto situácia by ohrozila celý plán a realističnosť navrhnutých cieľov.	Z	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený.
SAPI	Pripomienka ku kapitole 2, bod 2.1.2. písm. ii. Žiadame vysvetliť, z čoho vychádza predpoklad investičnej náročnosti vo výške 4,3 mld. EUR, alt. 5 mld. EUR na dosiahnutie celkového podielu OZE vo výške 19,2 %, alt. 20,0%, nakoľko toto sú kľúčové čísla vo vzťahu k plánovanému príspevku SR na dosiahnutie cieľa EÚ vo výške 32%. Odôvodnenie: Žiadna časť dokumentu (a to ani oddiel B) neobsahuje zdôvodnenie, ako predkladateľ postupoval pri analýze predmetnej investičnej náročnosti. Vzhľadom na to, že pri dosahovaní cieľov EÚ 2030 má byť jednou z priorít nákladová efektívnosť a sledovanie princípu „hodnota za peniaze“, jedná sa o podstatné informácie, ktoré budú mať vplyv na jednotlivé politiky a opatrenia.	Z	A	Text upravený
SAPI	Pripomienka ku kapitole 2.4.3. písm. ii. Navrhujeme, aby táto kapitola bola prepracovaná tak, aby v nej bol uvedený obsah, ktorý by tam aj skutočne mal byť podľa odporúčanej štruktúry dokumentu v súlade s názvom kapitoly. Odôvodnenie: V súčasnom stave obsah kapitoly vôbec nezodpovedá potrebe informovať o zámeroch týkajúcich sa „nediskriminačnej účasti na energii z obnoviteľných zdrojov, reakcie na strane dopytu a uchovávaní, a to prostredníctvom agregácie, na všetkých trhoch s energiou vrátane harmonogramu dosahovania zámerov.“	Z	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený.

SAPI	Pripomienka ku kapitole 2.4.3. písm. iii. Navrhujeme, aby táto kapitola bola doplnená o zámery týkajúce sa zabezpečenia účasti spotrebiteľov na energetickom systéme a prínos vlastnej výroby elektrickej energie Odôvodnenie: Obsah kapitoly sa v súčasnom stave len odvoláva na transpozíciu únijnej legislatívy v tejto oblasti, resp. na zákon o podpore OZE s referenciou na lokálny zdroj. Nie sú tu uvedené žiadne zámery. Naopak, nevyváženým spôsobom je rozpracovaná oblasť IMS a IS. Pritom práve zabezpečenie účasti spotrebiteľov na energetickom systéme a prínos vlastnej výroby elektrickej energie tvoria dva zo stavebných kameňov projektu energetickej únie.	Z	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený.
SAPI	Pripomienka ku kapitole 3, bod 3.1.2. Požadujeme prepracovať odstavec s názvom „Opatrenie 2: Povinné pripojenie k vykurovaniu z OZE“ tak, aby povinnosti pripojenia nepodliehal koncový spotrebiteľ, ktorý preukáže, že si dokáže vyrábať teplo, resp. chlad vlastným zdrojom, ktorý využíva vyšší podiel OZE a vyrába pri vyššej účinnosti ako je dostupný systém CZT.	Z	ČA	Text upravený v zmysle iných rokovaní.
SAPI	Pripomienka ku kapitole 3, bod 3.1.2. ako celok Požadujeme, aby táto kapitola bola prepracovaná tak, aby spĺňala požadovanú štruktúru v zmysle jej názvu. V súvislosti s číslami uvedenými v tabuľkách 11 a 12 (kapitola 2) navrhujeme, aby v tejto kapitole bola podrobnejšie popísaná politika SR a opatrenia, ktoré majú viesť k dosiahnutiu očakávaných príspevkov zvyšovania podielu OZE pre jednotlivé technológie výroby elektriny s dôrazom najmä na veternú energiu a fotovoltiku. Odôvodnenie: V súčasnom znení sa táto kapitola napriek jej odporúčanej štruktúre sústreďuje výlučne len na sektor CZT a vôbec nezohľadňuje OZE, ktoré sú tam uvedené len nominálne. Z odporúčaní, ktoré EK zaslala predkladateľovi, ako reakciu na prvý návrh plánu, vyplýva, že vo finálnom znení plánu bude potrebné predložiť podrobné a kvantifikované politiky, a to aj pre oblasť OZE. Keďže trajektórie príspevkov, ktoré sú uvedené v tabuľkách 11 a 12 sa zmenili oproti prvému návrhu plánu, je osobitne dôležité, aby predkladateľ vysvetlil, ako plánuje podporovať zmenu zdrojovej základne do roku 2030. Keďže príspevky obnoviteľnej energie v prípade veternej energie a fotovoltiky sa oproti prvému návrhu plánu z decembra 2018 zmenili najviac zo všetkých technológií, je pre zabezpečenie realistickosti tohto plánu osobitne dôležité, aby bolo aj podrobnejšie popísané, na čom je postavený tento zmenený plán.	Z	A	Text upravený
SAPI	Pripomienka ku kapitole 3, bod 3.1.2. písm. v. V poslednom odstavci požadujeme vypustiť vety „Výsledkom posúdenia je, že neexistujú regulačné a ani iné legislatívne prekážky pre takýchto samospotrebiteľov. Jedinou skutočnou bariérou pre viac ako polovicu domácností je finančná náročnosť inštalácie zariadenia.“ a túto kapitolu ďalej doplniť tak, aby v nej boli uvedené opatrenia na zefektívnenie administratívnych postupov a podporu a uľahčovanie rozvoja samospotreby energie a komunit vyrábajúcich energiu z obnoviteľných zdrojov energie. Odôvodnenie: Vzhľadom na naše posúdenie procesu pripájania lokálnych a malých zdrojov elektriny do distribučnej sústavy konštatujeme, že v rozpore s tvrdením predkladateľa existujú aj regulačné aj legislatívne prekážky pre takýchto samospotrebiteľov. Výsledkom je, že proces pripájania lokálneho zdroja si v súčasnosti vyžaduje 4 – 5 mesiacov, čo ešte nezahŕňa jeho samotnú realizáciu. Navyše, v súčasnosti v našej energetickej legislatíve nie sú zadefinované komunity vyrábajúce z obnoviteľných zdrojov energie, čo už samo o sebe predstavuje legislatívnu prekážku rozvoja takýchto samospotrebiteľov.	Z	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený.

SAPPO	1/ Všeobecná pripomienka V dokumente odporúčame doplniť prílohu obsahujúcu zoznam skratiek a ich vysvetlenie. Zároveň odporúčame používať na vyjadrenie množstva, objemov, energie a pod. SI jednotky. Odôvodnenie: Vysvetliť význam skratiek ako napr. LULUCF, KES, PES, odporúčame z dôvodu, že ide o pomerne rozsiahly text a je problematické v texte hľadať ich jednotlivé významy, keďže nie každý dotknutý sektor používa „famiálne“ všetky použité skratky.	O	A	Text upravený
SAPPO	10/ K bodu 3. Politiky a opatrenia, bod 3.1. Rozmer dekarbonizácia, bod 3.1.2. Energia z obnoviteľných zdrojov, tabuľka č. 26 Prehľad opatrení pre vykurovanie a chladenie, strana 97 V tabuľke č. 26 v opatrení č. 6 – využívanie odpadov a odpadového tepla, žiadame v stĺpci „cieľová skupina“ doplniť aj sektor „priemysel“. Odôvodnenie: Vzhľadom na to, že aj priemysel má odpadové teplo, žiadame rozšírenie cieľovej skupiny aj na priemyselné podniky.	Z	A	Text upravený
SAPPO	11/ K bodu 3. Politiky a opatrenia, bod 3.1. Rozmer dekarbonizácia, bod 3.1.2. Energia z obnoviteľných zdrojov, opatrenie č. 3, strana 100 Žiadame zo znenia opatrenia č. 3 týkajúcej sa úpravy zákona č. 309/2009 Z.z. vypustiť z podmienok podpory VUKVET aj inštaláciu zdroja tepla z OZE a osobitne sa venovať kombinovanej výrobe ako osobitnému opatreniu na zvyšovanie energetickej účinnosti nezávisle od primárneho zdroja energie. Odôvodnenie: Problematiku podpory kombinovanej výroby elektriny a tepla je potrebné vnímať v zásade v dvoch rovinách. Prvou rovinou je energetická efektívnosť a potom minimalizácia spotreby primárnych zdrojov a teda aj opatrenie na znižovanie emisii skleníkových plynov. Ďalej je to osobitne podpora OZE. Nakoľko podpora OZE v INEKP už riešená je, navrhujeme do návrhu opatrení v energetike doplniť nové opatrenie zamerané na zlepšovanie energetickej účinnosti a to formou vysokoúčinnnej kombinovanej výroby tepla a elektriny v tabuľke na str. 96 - 97. Máme za to, že kombinovaná výroba je druh výroby tepla a elektriny, ktorý je uplatniteľný nezávisle od toho aký druh primárneho energetického zdroja je použitý. V tomto smere by teda aj v nadväznosti na iné už navrhnuté opatrenia ako sú napr. energetické využívanie odpadov a odpadového tepla bolo správne aby aplikácia kombinovanej výroby nebola vylúčená v prípade ak to je technologicky možné. Teda máme za to, že podpora vysokoúčinnnej kombinovanej výroby tepla a elektriny by mal byť osobitný nástroj, ktorý nadväzuje na iné spomínané nástroje, pričom vhodné technologické kombinácie nie je možné vopred predpokladať. Uvedené navrhované opatrenie môže byť dôležitým faktorom najmä pri využívaní odpadového tepla z priemyslu, pričom nemá zmysel k priemyselnému celku, ktorý dodáva prebytočné teplo do sústavy CZT a zároveň pomocou tohto tepla redukčne vyrába elektrinu aby k systému pridával zdroj tepla na OZE a tak si ešte zvýšil tepelnú bilanciu a to len, aby splnil cieľ podielu OZE na takejto výrobe alebo sa kvalifikoval podľa navrhovaného ustanovenia na str. 101.	Z	A	Text upravený
SAPPO	12/ K bodu 3. Politiky a opatrenia, bod 3.1. Rozmer dekarbonizácia, Opatrenia v sektore dopravy, tabuľka 27, strana 103 V tabuľke 27, riadku „1. zvyšovanie minimálneho podielu pre dodávateľov palív“ v stĺpci „Druh opatrenia/stručný popis opatrenia“ žiadame text: „regulačné/povinnosť dodávateľov palív dosiahnuť podiel OZE v palivách 14 % v roku 2030 a v jednotlivých rokoch v súlade s orientačnou trajektóriou pre dopravu“ upraviť nasledovne: “regulačné/povinnosť dodávateľov palív	Z	A	Text upravený

	dosiahnuť podiel OZE v palivách 14 % v roku 2030“. Súčasne žiadame doplniť do tabuľky 27 opatrenie č. 3, a to povinnosť pre dodávateľov biopalív tak, aby osoby povinné plniť cieľ OZE v doprave, t. j. výrobcovia palív mohli splniť cieľ pre OZE v doprave v roku 2030, keďže dodávateľia palív v prevažnej miere nie sú aj výrobcami biopalív a teda plnenie cieľa OZE je plne závislé od výrobcov/dodávateľov biopalív. Odôvodnenie: Viď odôvodnenie k bodu 8.			
SAPPO	12/ K bodu 3. Politiky a opatrenia, bod 3.1. Rozmer dekarbonizácia, Opatrenia v sektore dopravy, tabuľka 27, strana 103 V tabuľke 27, riadku „1. zvyšovanie minimálneho podielu pre dodávateľov palív“ v stĺpci „Druh opatrenia/stručný popis opatrenia“ žiadame text: „regulačné/povinnosť dodávateľov palív dosiahnuť podiel OZE v palivách 14 % v roku 2030 a v jednotlivých rokoch v súlade s orientačnou trajektóriou pre dopravu“ upraviť nasledovne: “regulačné/povinnosť dodávateľov palív dosiahnuť podiel OZE v palivách 14 % v roku 2030“. Súčasne žiadame doplniť do tabuľky 27 opatrenie č. 3, a to povinnosť pre dodávateľov biopalív tak, aby osoby povinné plniť cieľ OZE v doprave, t. j. výrobcovia palív mohli splniť cieľ pre OZE v doprave v roku 2030, keďže dodávateľia palív v prevažnej miere nie sú aj výrobcami biopalív a teda plnenie cieľa OZE je plne závislé od výrobcov/dodávateľov biopalív. Odôvodnenie: Viď odôvodnenie k bodu 8.	Z	A	Text upravený
SAPPO	2/ K časti 1. Prehľad a postup stanovenia plánu, bod 1.1 Zhrnutie, bod i, strana 6 Text pod tabuľkou č. 1 žiadame upraviť tak, aby bolo zrejmé, že podiel OZE v SR bude pre rok 2030 ustanovený vo výške 19, 2% a nie až vo výške 20%. S ustanovením podielu OZE v roku 2030 na úrovni 20% zásadne nesúhlasíme. Odôvodnenie: Z pohľadu výrobcov motorových palív s navýšením podielu OZE na úroveň až 20% nesúhlasíme. Už v súčasnosti pre výrobcov pohonných látok existuje rozsiahla regulačná politika, ktorej cieľom je znižovať emisie skleníkových plynov v doprave, ako i zvyšovať podiel obnoviteľných zdrojov energie v doprave. Dôležitou skutočnosťou je fakt, že pridávaním biozložiek výrobcovia motorových palív na Slovensku znižujú predaj vlastnej uhľovodíkovej hmoty v objeme až 190 miliónov litrov/rok čo vo finančnom vyjadrení predstavuje stratu na nepredanej uhľovodíkovej hmote 103 miliónov eur/rok. K tomu prístupujú náklady na pridané biozložky v sume výrazne vyššej vzhľadom na vyššiu cenu biozložiek 15 rokov po ich zavedení ako je cena fosílnej motorovej nafty a motorového benzínu. Dôkazom, že palivársky sektor pristupuje aktívne k plneniu cieľov OZE v doprave je i skutočnosť, že s účinnosťou od 1. januára 2020 bude na trhu v SR celoplošne predávaný benzín s vyšším podielom biozložky (E10). Podľa smernice EP a Rady 98/70/ES týkajúcej sa kvality benzínu a naftových palív a zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojoch energie a vysokoúčinnnej kombinovanej výroby je každá osoba, ktorá uvádza na trh pohonné látky povinná znížiť emisie skleníkových plynov v doprave o 6%, a to do 31. decembra 2020. Zároveň, okrem povinnosti znižovania emisií skleníkových plynov v doprave sú osoby, ktoré uvádzajú na trh pohonné látky, povinné uvádzať na trh pohonné látky s obsahom biopalíva. Súčasná minimálna hodnota úspor emisií skleníkových plynov pre biopalivá, ktoré sa primiešavajú musí byť podľa platnej legislatívy na úrovni 50%. Subjekty, ktoré uvádzajú motorové palivá do daňového voľného obehu, sú podľa súčasnej legislatívy povinné do roku 2020 znížiť emisie skleníkových plynov v doprave o 6%. Dôsledkom tejto zodpovednosti na podnikateľské subjekty je zaťaženie palivárskeho sektora	Z	A	Text upravený

	<p>dodatočnými nákladmi na odhadovanej úrovni 300 mil. €/ročne, pričom podnikateľské subjekty si plnia túto povinnosť už od roku 2005. Uvedené skutočnosti sťažujú investičný proces vedúci k rozvoju a ďalšej ekologizácii rafinérie. I tento sektor vyžaduje zabezpečenie dlhodobej istoty pre svoje investície. Bez klasických motorových palív ako sú automobilový benzín a motorová nafta rozvoj primiešavania biopalív a zvyšovanie ich podielu v doprave nefunguje. Tento stav je reálny aj dlhodobo vzhľadom na portfólio motorových palív v Európe a na Slovensku osobitne. Trh čistých biopalív v doprave je v Európe prakticky zanedbateľný. Jedným z významných faktorov je ich vysoká cena prakticky sa nemeniaca od ich zavedenia a zvýšenia ich objemu výroby a predaja o vyše jedného rádu oproti roku 2004. Zároveň v súčasnosti nie sú známe pokročilé biozložky dostupné na komoditnom trhu, rovnako ako nie sú informácie ani o prevádzkovaných veľkokapacitných výrobných jednotkách biopalív do motorovej nafty. Literárne odhady hovoria o nástupe týchto technológií po roku 2025. V rokoch 2035 až 2045 sa očakáva pokles úrovne investičných nákladov na výrobu pokročilých biopalív na úroveň nákladov na investície výroby súčasných konvenčných biopalív ako sú bioetanol a biodiesel. Ďalším dôležitým faktorom, ktorý musia výrobcovia pohonných látok dodržiavať je kvalita pohonných látok. Je zrejmé, že i pri najlepšej kvalite biozložiek je potrebné prispôsobiť zloženie a kvalitu fosílnych motorovej nafty v rafinérii a kompenzovať jej nepriaznivé ovplyvnenie operability/prevádzkových vlastností podľa požiadaviek výrobcov motorov biozložkami. Dodržiavanie všetkých kvalitatívnych požiadaviek podľa príslušných STN EN je pre výrobcov pohonných látok kľúčové pričom limitujúcim faktorom je konštrukcia motorov cca 2 miliónového slovenského vozidlového parku s priemerným vekom 13,7 rokov. Požiadavky výrobcov motorov a požiadavka konformity kvality motorových palív pre zabezpečenie neobmedzenej mobility v EU, ale i vo svete je základným a určujúcim faktorom pri definovaní požiadaviek na kvalitu motorových palív. Máme za to, že povinnosť uvádzania obnoviteľných palív na dopravené účely pre dotknuté subjekty vo výške 14% predstavuje veľmi veľkú výzvu pre výrobcov palív. Aj v roku 2019 možno konštatovať, že nie je záruka, že v rokoch 2020 až 2024 budú k dispozícii relevantné obnoviteľné zdroje (najmä pokročilé biopalivá) v požadovanom množstve a kvalite tak, aby plošne pokryli požiadavky na Slovensku a vo všetkých krajinách EU vyplývajúce zo smernice EP a Rady EÚ 2001/2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (REDII) a smernice EP a Rady 2009/30/ES o kvalite palív. Vzhľadom na vyššie uvedené, žiadame ustanovenie celkového podielu pre OZE vo výške maximálne 19,2%, pričom i tento cieľ považujeme za pomerne ambiciózny a jeho splnenie bude predstavovať značné finančné náklady pre dotknuté subjekty.</p>			
SAPPO	<p>3/ K časti 1. Prehľad a postup stanovenia plánu, bod 1.1 Zhrnutie, bod i, strana 6 a 7 Žiadame vysvetliť dôvody, prečo je SR na hranici technických možností, čo sa týka pripojenia OZE do elektrizačnej sústavy, a taktiež uviesť záväzky postupného riešenia takejto situácie. Odôvodnenie: V návrhu INEKP je uvádzaná silná podpora a presadzovanie OZE s ohľadom na výrobu tepla, avšak nie s ohľadom na výrobu elektriny. Práve jedným z energeticky najefektívnejších riešení je kombinovaná výroba tepla a elektriny, a to aj s ohľadom na šetrenie primárnych zdrojov alebo produkcie emisií. Výroba elektriny a tepla formou kombinovanej výroby je pritom uvádzaná aj v samotnom návrhu INEKP. Zároveň, zanedbanie tejto oblasti môže tiež viesť k disbalanciam a znemožňovaniu niektorým podnikom plniť</p>	Z	A	Text upravený

	svoje environmentálne – energetické ciele ak je pre nich elektrina kľúčovým vstupom. Elektriny z OZE bude následne nedostatok, čo vo svetle iných opatrení navrhovaných v INEKP (ako napr. zdaňovanie, preukazovanie CO2 stopy výroky a pod.) povedie k zníženiu konkurencieschopnosti priemyslu a jeho znevýhodňovaniu voči konkurencii v iných členských štátoch.			
SAPPO	4/ K časti 1. Prehľad a postup stanovenia plánu, bod 1.1 Zhrnutie, bod ii, časť „Dimenzia dekarbonizácia“, strana 8 Na konci druhého odseku žiadame doplniť tento text: „Zároveň bude SR podporovať také projekty, ktorých realizácia nebude ohrozovať oblasti s vysokým potenciálom zachytu uhlíka prostredníctvom rastlinstva.“. Odôvodnenie: Cieľom dokumentu je aj problematika znižovania emisií skleníkových plynov, pričom okrem technických riešení je potrebné v prvom rade zohľadňovať biologický potenciál.	Z	A	Text upravený
SAPPO	5/ K časti 1. Prehľad a postup stanovenia plánu, bod 1.2 Prehľad súčasnej politickej situácie, bod i., písm. h) Rozhodnutie o spoločnom úsilí (Effort Sharing Decision, ESD), strana 26 V texte pod tabuľkou č. 9, žiadame text: „Celkové agregované emisie skleníkových plynov v doprave sú na rovnakej úrovni ako v základnom roku 1990, napriek tomu, že v ostatných sektoroch emisie klesli. To je spôsobené zvyšujúcou sa intenzitou dopravy a nárastom počtu prejdenej kilometrov, ktoré nedokáže vykompenzovať zvýšenie energetickej efektívnosti vozidiel. Doprava v súčasnosti prispieva 16,3 % (príspevok sa viac ako zdvojnásobil od roku 1990) k celkovým emisiám skleníkových plynov (v CO2 ekv.). Preto je potrebné venovať zvýšenú pozornosť implementácii účinných a efektívnych politík a opatrení na riadenie a znižovanie emisií z cestnej dopravy na Slovensku.“ upraviť nasledovne: „Celkové agregované emisie skleníkových plynov v doprave sú na rovnakej úrovni ako v základnom roku 1990, napriek tomu, že v ostatných sektoroch emisie klesli. To je spôsobené zvyšujúcou sa intenzitou dopravy a nárastom počtu prejdenej kilometrov, ktoré nedokáže vykompenzovať zvýšenie energetickej efektívnosti vozidiel. Doprava v súčasnosti prispieva 16,3 % (príspevok sa viac ako zdvojnásobil od roku 1990) k celkovým emisiám skleníkových plynov (v CO2 ekv.). Tvorba emisií CO2 od roku 2000 poklesla z hodnoty 184 gCO2/km na súčasných 133 gCO2/km a v roku 2020 má poklesnúť na 95 gCO2/km u osobných motorových vozidiel, čo znamená pokles zhruba na polovicu. Vďaka povinnosti znižovania emisií CO2 výrobcami motorov nestúpili kumulatívne hodnoty emisií skleníkových plynov a znečisťujúcich látok za ostatných 15 rokov priamo úmerne s nárastom počtu vozidiel o 45%, ale ostali na rovnakej úrovni ako v roku 2000. Z uvedeného vyplýva, že len výrobcovia motorov zvýšili ich prevádzkovú a ekologickú efektívnosť až o 50%. Keďže sektor dopravy predstavuje sektor, kde zníženie emisií skleníkových plynov a znečisťujúcich látok predstavuje výzvu, je naďalej potrebné venovať pozornosť implementácii takých efektívnych politík a opatrení, ktoré majú reálny potenciál vedúci k ich zníženiu, a to aj pri zohľadnení ich dopadov na podnikateľské prostredie a sociálnych dopadov.“. Odôvodnenie: Text žiadame upraviť z dôvodu, že v súčasnosti sa pri znižovaní emisií skleníkových plynov významnou mierou podieľajú okrem výrobcov pohonných látok aj výrobcovia spaľovacích motorov. Výrobcovia motorov riešia funkcionálnu motorových vozidiel aj z pohľadu všetkých súvisiacich smerníc, a to vo väzbe na zmenu klímy a znižovania emisií skleníkových plynov a znečisťujúcich látok vo výfukových plynoch – udalosť s meraniami skutočných emisií	Z	A	Text upravený

	<p>naftových motorov len prispeje ku ich znižovaniu. Výsledkom ich vývoja motorov je ako znižovanie spotreby pohonných hmôt, tak aj znižovanie emisií, a to prijatím regulácie emisií vyjadrených emisnými normami pre vznetové a zážihové motory od Euro 1 po Euro 6. Pre ilustráciu podiel pevných častíc poklesol na jednu tridsatinu, podiel HC+NOx na jednu šestinu vo vznetových motoroch a hodnota NOx poklesla o 95%. Tvorba emisií CO2 od roku 2000 poklesla z hodnoty 184 gCO2/km na súčasných 133 gCO2/km a v roku 2020 má poklesnúť na 95 gCO2/km u osobných motorových vozidiel, čo znamená pokles zhruba na polovicu. Uvedené závery sú uvedené aj v štúdii ACEA – European Automobile Manufacturers Association z mája 2016 „Reducing CO2 emissions from passenger cars and light commercial vehicles post – 2020“. Vývoj u výrobcov motorov pokračuje, a je možné očakávať ďalšiu ekologizáciu a zefektívnenie prevádzkovania spaľovacích motorov.</p>			
SAPPO	<p>6/ K časti 1. Prehľad a postup stanovenia plánu, bod 1.2 Prehľad súčasnej politickej situácie, bod i., písm. j) Zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny, strana 28 Text v druhom odseku, ktorý znie: „Namiesto toho by sa mohla zvýšiť daň za spotrebu elektrickej energie a mohlo by sa zrušiť oslobodenie od dane za spotrebu elektrickej energie pre domácnosti s cieľom zvýšiť motiváciu pre efektívnejšie využívanie energie.“ Žiadame nahradiť textom, ktorý znie: „Súčasne by sa mohli zanalyzovať možnosti na prípadné zvýšenie dane za spotrebu elektrickej energie, pričom by sa v plnej miere aplikovali možnosti smernice, t. j. aplikácie zvýhodnenej sadzby dane na elektrickú energiu používanú na priemyselné účely.“. Odôvodnenie: Vzhľadom na to, že v súčasnosti je cena elektriny jedna z najvyšších v rámci EÚ cien elektriny, a to aj vplyvom súčasnej politiky založenej na skutočnosti, že do konečných cien elektriny okrem spotrebnej dane vstupuje aj platba za TPS a TSS, jednostranné riešenia, spočívajúce len vo forme zvýšenia spotrebnej dane, bez komplexného riešenia zohľadňujúceho aj systém ďalších poplatkov, bude pre priemyselné podniky likvidačné.</p>	Z	A	Text upravený
SAPPO	<p>7/ K časti 2. Národné zámery a ciele, bod 2.1 Rozmer: dekarbonizácia, bod 2.1.2 Energia z obnoviteľných zdrojov, bod i, strana 41 V predmetnom bode žiadame vypustiť nasledovný text: „Pri druhej alternatíve je cieľ 20 %, čo je nárast 6 percentuálneho bodu v porovnaní s cieľom stanoveným pre rok 2020. Na základe požiadavky článku 4 ods. 2 Nariadenia sú pri tomto ciele referenčné body v orientačnej trajektórii pre roky 2022, 2025 a 2027 stanovené na 15,08 %, 16,58 % a 17,9 %.“. Odôvodnenie: Vid' odôvodnenie k bodu 2.</p>	Z	A	Text upravený
SAPPO	<p>8/ K časti 2. Národné zámery a ciele, bod 2.1 Rozmer: dekarbonizácia, bod 2.1.2 Energia z obnoviteľných zdrojov, bod ii, tabuľka 10, strana 42 V tabuľke číslo 10 v riadku „OZE – doprava vrátane multiplikácie“ žiadame ustanoviť orientačnú trajektóriu nie podľa jednotlivých rokov, ale v súlade s trajektóriou ustanovenou v čl. 25 ods. 1 REDII, pre pokročilé palivá, t. j. orientačná trajektória by mala zohľadňovať referenčné roky 2022, 2025 a 2030. Súčasne žiadame, aby bol cieľ pre obnoviteľné zdroje v sektore dopravy ustanovený v roku 2030 najviac na úroveň 14%. Zároveň žiadame, aby bolo zohľadnené aj znenie čl. 25 (1) REDII, a to aby pri stanovení povinnosti dodávateľov palív oslobodiť od jej plnenia alebo rozlišovať medzi rôznymi dodávateľmi palív a rôznymi nosičmi energie a zabezpečiť tak, aby sa zohľadnila rôznorodá vyspelosť rôznych technológií a náklady na ne.</p>	Z	A	Text upravený

	<p>Odôvodnenie: Máme za to, že už povinnosť uvádzania obnoviteľných palív na dopravené účely pre dotknuté subjekty vo aj výške 14%e predstavuje veľmi veľkú výzvu pre výrobcov palív. Uvedené je aj v súlade s čl. 25 ods. 1 REDII, ako i s ďalším textom Integrovaného národného energetického a klimatického plánu pre roky 2020-2030. Vychádzajúc z údajov uvedených v tabuľke č. 14 je evidentné, že subjekty, ktoré uvádzajú na trh pohonné látky a ktoré svoje povinnosti plnia prostredníctvom biopalív nemôžu splniť cieľ v doprave 14%e, a to ani za podmienky, že by sa na trh uviedli plošne palivá s vysokým objemom biopalív. Uvedené súvisí aj so skutočnosťou, že ani v roku 2030 nebude v SR existovať dostatočne veľký vozidlový park, ktorý by bol kompatibilný s takýmto palivami. V súčasnosti je priemerný vek vozidlového parku v SR 13,5 roka, pričom jeho obmena bude trvať cca 26 rokov. Ustanovenie vyššieho cieľa pre OZE v doprave je pre subjekty uvádzajúce na trh palivá v praxi za nespĺniteľné. Aj v roku 2019 možno konštatovať, že nie je záruka, že v rokoch 2020 až 2024 budú k dispozícii relevantné obnoviteľné zdroje (najmä pokročilé biopalivá) v požadovanom množstve a kvalite tak, aby plošne pokryli požiadavky na Slovensku a vo všetkých krajinách EU vyplývajúce zo smernice EP a Rady 2001/2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (REDII) a smernice EP a Rady 2009/30/ES o kvalite palív. Zároveň v súčasnosti stále nie sú známe pokročilé biozložky dostupné na komoditnom trhu, rovnako ako nie sú informácie ani o prevádzkovaných veľkokapacitných výrobniach pokročilých biopalív do motorovej nafty. Literárne odhady hovoria o nástupe týchto technológií po roku 2025. V rokoch 2035 až 2045 sa očakáva pokles úrovne investičných nákladov na výrobu pokročilých biopalív na úroveň nákladov na investície výroby súčasných konvenčných biopalív ako sú bioetanol a biodiesel.</p>			
SAPPO	<p>9/ K časti 2. Národné zámery a ciele, bod 2.1 Rozmer: dekarbonizácia, bod 2.1.2 Energia z obnoviteľných zdrojov, bod iii, tabuľka č. 11, strana 43 a tabuľka č. 14, strana 45 V tabuľke č. 10 v riadku „(C) Očakávaná konečná spotreba energie z obnoviteľných zdrojov v doprave“ sa pre jednotlivé roky uvádzajú údaje o spotrebe v ktoe, ktoré nie sú totožné s údajmi uvedenými v poslednom riadku v tabuľke č. 14“. Je rozdielny výsledok daný tým, že do údajov uvedených v tabuľke č. 11 sa podiel OZE v doprave zohľadňuje bez multiplikácie? Ak nie, žiadame predmetné údaje v tabuľke č. 11 v riadku „(C) Očakávaná konečná spotreba energie z obnoviteľných zdrojov v doprave“ zosúladiť s údajmi uvedenými v tabuľke č. 14 v riadku „Spolu“. Súčasne sme toho názoru, že údaj o predpokladanom množstve biopaliva podľa prílohy IX, časť B je príliš nízky. Sme toho názoru, že už v súčasnosti sa na trh v SR uvádzajú biopalivá s podielom biopalív vyrobených zo surovín podľa prílohy IX, časť B v oveľa vyššom energetickom objeme. Rovnako nepovažujeme za reálne splniteľné projektované objemy pokročilých biopalív uvedené tabuľke č. 14, riadkoch „z toho pokročilé biopalivá podľa prílohy IX. A“, a to aj v prípade bioetanolu a v prípade bionafty, a to v každom roku. Odôvodnenie: Vid' odôvodnenie k bodu 8.</p>	Z	N	<p>Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený. Rozpor bol odstraný.</p>
SEAS	<p>Pripomienka k bodu 1.1.i (str. 6) Pôvodné znenie: „S ohľadom na súčasné technológie a cenové hladiny je široké využívanie geotermálnej energie v období 2020 – 2022 nepravdepodobné.“ Navrhované znenie: „S ohľadom na súčasné technológie a cenové hladiny je široké využívanie geotermálnej energie</p>	Z	N	<p>Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný</p>

	v období 2020 – 2025 nepravdepodobné.“ Odôvodnenie: Vzhľadom na trhové signály nepredpokladáme výraznejší rozvoj geotermálnej energie pred rokom 2025			a vysvetlený. Rozpor bol odstránený.
SEAS	Pripomienka k bodu 1.1.i (str. 6) Pôvodné znenie: „V sektore výroby elektriny z OZE v návrhu NECP z roku 2018 bol stanovený indikatívny cieľ 25 % pre rok 2030, pre cieľ 19,2 % tomu zodpovedá 27,3 %, čo je na hranici technických možností elektrizačnej sústavy SR. Jediná alternatíva zvýšenia celkového podielu OZE v roku 2030 z 19,2 % na 20 % je v oblasti výroby tepla. To by znamenalo vyššie využitie biomasy vrátane výroby bioplynu, tepelných čerpadiel, solárnych panelov a geotermálnej energie v CZT. Proti vyššiemu využitiu OZE v sektore tepla pôsobí vysoká úroveň plošnej plynofikácie, pri ktorej má prístup k zemnému plynu viac ako 90% obyvateľov. ...“ Navrhované znenie: „V sektore výroby elektriny z OZE v návrhu NECP z roku 2018 bol stanovený indikatívny cieľ 25 % pre rok 2030, pre cieľ 19,2 % tomu zodpovedá 27,3 %, čo je na hranici technických možností elektrizačnej sústavy SR. Jediná alternatíva zvýšenia celkového podielu OZE v roku 2030 z 19,2 % na 20 % je v oblasti výroby tepla. To by znamenalo vyššie využitie biomasy vrátane výroby bioplynu, tepelných čerpadiel, solárnych panelov a geotermálnej energie v CZT. K dosiahnutiu stanoveného cieľa môže značným spôsobom prispieť aj rozvoj energetického zhodnocovania odpadov. Proti vyššiemu využitiu OZE v sektore tepla pôsobí vysoká úroveň plošnej plynofikácie, pri ktorej má prístup k zemnému plynu viac ako 90% obyvateľov. ...“ Odôvodnenie: Pre dosiahnutie cieľov v oblasti OZE je nevyhnutné využiť všetky dostupné možnosti, pričom jeden z najväčších potenciálov vidíme v rozvoji energetického zhodnocovania odpadov.	Z	A	Text upravený
SEAS	Pripomienka k bodu 1.1.ii (str. 7) Za bod „primeranými a cielenými regulačnými opatreniami prispieť k dosiahnutiu environmentálnej udržateľnosti stanovených cieľov“ doplniť nový bod: „Energetické zhodnocovanie odpadov“ Odôvodnenie: Pre dosiahnutie cieľov v oblasti OZE je nevyhnutné využiť všetky dostupné možnosti, pričom jeden z najväčších potenciálov vidíme v rozvoji energetického zhodnocovania odpadov.	Z	A	Text upravený
SEAS	Pripomienka k bodu 1.1.ii (str. 8) Pôvodné znenie: „SR má vzhľadom na vysoký podiel jadrových zdrojov na výrobe elektriny a vysoký podiel zemného plynu v teplárenstve jednu z najnižšie emisných energetík v EÚ. Istý priestor na dekarbonizáciu energetiky je už iba v náhrade uhlia nízko-emisným zdrojmi, v opatreniach energetickej efektívnosti a v dekarbonizácii dopravy.“ Navrhované znenie: „SR má vzhľadom na vysoký podiel jadrových zdrojov na výrobe elektriny a vysoký podiel zemného plynu v teplárenstve jednu z najnižšie emisných energetík v EÚ. Istý priestor na dekarbonizáciu energetiky je už iba v náhrade uhlia nízko-emisným zdrojmi resp. zdrojmi na alternatívne zdroje paliva, v opatreniach energetickej efektívnosti a v dekarbonizácii dopravy.“ Odôvodnenie: Dôležitú úlohu pri dekarbonizácii energetiky v nasledujúcej dekáde zohrajú okrem nízko-emisných zdrojov aj zdroje s alternatívnymi zdrojmi paliva, ktoré by nahradili vysoko-emisné fosílné zdroje.	Z	A	Text upravený
SEAS	Pripomienka k bodu 1.2.i (str. 31) Pôvodné znenie: „V súvislosti s transformáciou regiónu hornej Nitry je dôležité hľadať moderné riešenie s vysokoúčinnou výrobou tepla a elektriny s využitím existujúcej	Z	A	Text upravený

	infraštruktúry s minimálnym vplyvom na životné prostredie, ktoré bude dlhodobo udržateľné, cenovo konkurencieschopné a teda schopné podporiť transformáciu a rast regiónu.“ Navrhované znenie: „V súvislosti s transformáciou regiónu hornej Nitry a zachovaním kontinuity dodávky tepla v tomto regióne je nevyhnutné využiť existujúcu infraštruktúru s napojením na existujúci centrálny zdroj KVT, ktorý bude po jeho transformácii založený na kombinácii obnoviteľných zdrojov a vysokoúčinnnej výroby tepla a elektriny s minimálnym vplyvom na životné prostredie, zabezpečí cenovú konkurencieschopnosť a bude teda schopný podporiť celkovú transformáciu a dlhodobo udržateľný rast daného regiónu.“ Odôvodnenie: Navrhujeme zmenu formulácie tohto odstavca vzhľadom na pokrok v oblasti budovania nového centrálného zdroja tepla v súlade s Akčným plánom transformácie hornej Nitry.			
SEAS	Pripomienka k bodu 1.2.i (str. 32) Pôvodné znenie: „Zmluva EURATOM (European Atomic Energy Community) bola vytvorená, aby napomáhala koordinovať výskumné programy členských krajín v oblasti mierového využívania jadrovej energie. ...“ Navrhované znenie: „Zmluva EURATOM (European Atomic Energy Community) bola vytvorená, aby sa zriadila celá Európska atómová komunita, ktorá okrem iného napomáha koordinovať výskumné programy členských krajín v oblasti mierového využívania jadrovej energie.“ Odôvodnenie: Spresnenie významu vzniku zmluvy o EURATOM.	O	A	Text upravený
SEAS	Pripomienka k bodu 2.1.2.ii (str. 42, posledný odstavec) Pôvodné znenie: „Pre cieľ 20 % sú predpokladané investičné náklady 5 mld. eur (zvýšenie o 0,8 percentuálneho bodu znamená vyššie investičné náklady o 700 mil. eur). Podpora bude preto musieť byť oveľa intenzívnejšia, aby sa viac motivoval sektor vykurovania, najmä sektor CZT. Potenciál geotermálnej energie pre výrobu tepla je síce dostatočný, ale jej využívanie musí byť primerane podporované, čo si bude vyžadovať celkové zvýšenie pomoci. Príkladom nevyužitého potenciálu je Geoterm Košice, kde už Akčný plán OZE pre roky 2011-2020 vypracovaný v roku 2009 predpokladal využívanie geotermálnej energie pri výrobe tepla.“ Navrhované znenie: „Pre cieľ 20% sú predpokladané investičné náklady 5 mld. eur (zvýšenie o 0,8 percentuálneho bodu znamená vyššie investičné náklady o 700 mil. eur). Podpora bude preto musieť byť oveľa intenzívnejšia, aby sa viac motivoval sektor vykurovania, najmä sektor CZT.“ Odôvodnenie: Máme za to, že nie je potrebné preferovať a vyzdvihovať konkrétnu technológiu v prípade modernizácie CZT.	Z	A	Text upravený
SEAS	Pripomienka k bodu 2.3.iv (str. 66) Pôvodné znenie: „V sektore teplárenstva budú podporované účinné systémy CZT s dodávkou tepla z OZE, odpadového tepla z priemyselných procesov na ekonomicky nákladovom využívaní OZE, najmä lokálne dostupnej biomasy/biomatánu a odpadov vrátane podpory viacpalivových systémov. ...“ Navrhované znenie: „V sektore teplárenstva budú podporované účinné systémy CZT s dodávkou tepla z OZE, odpadového tepla z priemyselných procesov na ekonomicky nákladovom využívaní OZE, najmä lokálne dostupnej biomasy/biomatánu a odpadov vrátane podpory viacpalivových systémov, ako aj tepelné čerpadlá (predovšetkým typu voda-voda), ktoré ako forma OZE umožňujú značnú úsporu nákladov na výrobu tepla. ...“ Odôvodnenie: Pre zabezpečenie	Z	A	Text upravený

	národných cieľov v oblasti teplárstva je nevyhnutné zamerať sa aj na podporu tepelných čerpadiel, ktoré umožňujú značné zníženie nákladov na výrobu tepla, ako aj chladu.			
SEAS	Pripomienka k bodu 3.1. (str. 98) „Opatrenie 2: Povinné pripojenie k vykurovaniu z OZE Opatrením na zvyšovanie podielu OZE v odvetví vykurovania a chladenia bude aj opatrenie v podobe pripájania nových budov a existujúcich budov, u ktorých sa uskutočňuje významná obnova k systémom diaľkového vykurovania a chladenia, ktoré spĺňajú podmienku účinného centralizovaného zásobovania teplom a využívajú OZE, ak sa v príslušnej lokalite vyskytuje takýto systém diaľkového vykurovania a chladenia a má dostatočnú kapacitu umožňujúcu pripojenie budovy a jej zásobovanie teplom alebo chladom. To nebude vylučovať právo vlastníka budovy inštalovať si vlastné zariadenie na výrobu tepla ako samospotrebitel'a alebo komunity vyrábajúcej teplo z OZE za podmienok vzťahujúcich sa na samospotrebitel'ov a energetické komunity.“ Dané opatrenie požadujeme vypustiť. Odôvodnenie: Ak by toto opatrenie bolo implementované, tak bytové domy, nemocnice, administratívne budovy, školy/škôlky, hotely, športové haly, by po rekonštrukcii museli zrušiť svoju nízkoemisnú kotolňu na zemný plyn a pripojiť sa k CZT (ak je v dosahu a je „účinné“) a to aj v prípadoch, ak príslušná vykurovací technika je ešte moderná a ďaleko od konca svojej životnosti. Navyše, implementácia tohto opatrenia zabráni poskytovať energetickú službu na báze moderných zariadení na zemný plyn a to najmä v prípadoch, keď je to technicky (existujúce plynové rozvody, kotolňa, ľahko prispôsobiteľný vykurovací systém) a ekonomicky (porovnanie ekonomickej výhodnosti rôznych technológií pre danú konkrétnu inštaláciu) najefektívnejšie.	Z	A	Text upravený
SEAS	Pripomienka k bodu 3.1.1.i (str. 88) Pôvodné znenie: „Vyrad'ovanie elektrární na fosílné palivá - Predčasné vyradenie elektrární na tuhé fosílné palivá z prevádzky. Predpokladá sa, že elektrárne Vojany a Nováky budú vyradené z prevádzky po roku 2023.“ Navrhované znenie: „Transformácia elektrární na tuhé fosílné palivá – Ukončenie výroby elektriny v Novákoch vo VHŽ po r. 2023 a transformácia palivovej základne v elektrárni Vojany. Elektráreň Nováky zostane po jej transformácii z tuhých fosílnych palív ako primárny zdroj tepla pre daný región založený na kombinácii obnoviteľných zdrojov a vysokoúčinnnej výroby tepla a elektriny. V prípade elektrárne Vojany sa uvažuje o jej transformácii na zariadenie využívajúce druhotné palivá s cieľom zbaviť sa závislosti od dovážaných primárnych zdrojov energie, ako aj podporiť obehovú ekonomiku v danom regióne.“ Odôvodnenie: Zmena formulácie odstavca s podrobnejšími informáciami o predpokladanej prevádzke elektrárne Vojany a Nováky.	Z	A	Text upravený
SEAS	Pripomienka k bodu 3.1.1.i (str. 88, Zvýšenie podielu jadrovej energie) Pôvodné znenie: „Stav: odhadované po roku 2035“ Navrhované znenie: „Stav: odhadované po roku 2025“ Odôvodnenie: Potrebné zosúladiť obdobie v texte (2020 – 2025) s odhadom stavu (2035).	Z	A	Text upravený
SEAS	Pripomienka k bodu 3.1.1.vi (str. 105) Pôvodné znenie: „Výzvou je aj budovanie infraštruktúry pre výrobu a dodávku chladu s využitím novej alebo existujúcej infraštruktúry diaľkového vykurovania a technológiou absorbného chladenia. ...“ Navrhované znenie: „Výzvou je aj budovanie infraštruktúry pre výrobu a dodávku chladu s využitím novej alebo existujúcej infraštruktúry diaľkového vykurovania,	Z	A	Text upravený

	technológiou absorbného chladenia, ako aj tepelných čerpadiel, ktoré predstavujú jeden z najefektívnejších systémov na výboru tepla a chladu.“ Odôvodnenie: Pre zabezpečenie národných cieľov v oblasti teplárstva je nevyhnutné zamerať sa aj na podporu tepelných čerpadiel, ktoré umožňujú značné zníženie nákladov na výrobu tepla, ako aj chladu.			
SEAS	Pripomienka k bodu 3.1.2.iii (str. 101) Pôvodné znenie: „Za účelom implementácie opatrení zameraných na zvýšenie podielu OZE v odvetví vykurovania a chladenia sa navrhuje využívať aj nástroje investičnej podpory.“ Navrhované znenie: „Za účelom implementácie opatrení zameraných na zvýšenie podielu OZE, zvýšeniu energetickej efektívnosti, znižovaniu spotreby primárnych zdrojov energie, náhrady fosílnych palív obnoviteľnými zdrojmi energie a zavádzaniu najlepšie dostupných technológií vedúcich k znižovaniu emisií skleníkových plynov a znečisťujúcich látok v odvetví vykurovania a chladenia a v odvetví výroby elektrickej energie sa navrhuje využívať aj nástroje investičnej podpory.“ Odôvodnenie: Je nevyhnutné zabezpečiť zvyšovanie podielu OZE, znižovanie emisií skleníkových plynov a zvyšovanie energetickej efektívnosti nielen v odvetví vykurovania a chladenia, ale aj v odvetví výroby elektrickej energie.	Z	A	Text upravený
SEAS	Pripomienka k bodu 3.1.2.iii (str. 102) Pôvodné znenie: „- zvýšenie energetickej efektívnosti a využívania OZE v podnikoch a zníženie energetickej náročnosti budov,“ Navrhované znenie: „- zvýšenie energetickej efektívnosti a využívania OZE v podnikoch vrátane elektroenergetického sektora a zníženie energetickej náročnosti budov,“ Odôvodnenie: Na dosiahnutie národných cieľov v oblasti zvýšenia energetickej efektívnosti, podpory OZE a zníženia emisií skleníkových plynov je nevyhnutné zapojenie elektroenergetického sektora v čo možno najväčšej miere.	Z	A	Text upravený
SEAS	Pripomienka k bodu 3.2.1.i (str. 110) Doplniť nový bod v tabuľke 30: Opatrenie: „Podpora tzv. ESCO spoločností, ako poskytovateľov energetických služieb s garantovanou úsporou pre verejný sektor“ Zdroj financovania: „Munseff“ Odôvodnenie: Máme za to, že medzi opatrenia na zabezpečenie energetickej efektívnosti je nevyhnutné zaradiť aj prínos tzv. ESCO spoločností, ktoré umožňujú zabezpečenie plnenia cieľov v oblasti energetickej efektívnosti verejného, ako aj súkromného sektora.	Z	A	Text upravený
SEAS	Pripomienka k bodu 3.2.vi (str. 127) Doplniť nový odstavec na koniec kapitoly „Elektroenergetika“: „Pri zohľadňovaní opatrení na znižovanie primárnej energetickej spotreby je navyše potrebné, aby sa zohľadnili všetky články energetického reťazca vrátane samotných výrobcov elektrickej energie. Samotný výpočet „Primárnej energetickej spotreby“ zahŕňa energetickú spotrebu konečných spotrebiteľov v sektore priemyslu, dopravy, služieb a poľnohospodárstva, spolu s energetickou spotrebou samotného energetického sektora potrebnou pri výrobe a transformácii energie, na pokrytie strát vznikajúcich pri výrobe, prenose a distribúcii energie. Zvýšenie energetickej účinnosti pri výrobe energie preto jednoznačne prispieva k naplneniu cieľov Únie v oblasti energetickej efektívnosti do roku 2030. Je preto potrebné zamerať všetky podporné opatrenia a mechanizmy aj pre túto oblasť.“ Odôvodnenie: Pre dosiahnutie cieľov v oblasti energetickej efektívnosti resp. znižovania primárnej energetickej spotreby je nevyhnutné zapojenie sektora výroby energie v maximálnej možnej miere.	Z	A	Text upravený

SEAS	<p>Pripomienka k bodu 3.2.vi (str. 6) Doplniť nový odstavec: „Pre zabezpečenie energetickej efektívnosti pri sieťových tarifikách a sieťovej regulácii je nevyhnutné zabezpečiť, aby akákoľvek národná legislatíva bola v súlade s nadradenou európskou legislatívou. Z uvedených dôvodov je nevyhnutné zapracovanie princípov v oblasti sieťových poplatkov za prístup do sústavy a tým zabezpečiť nediskriminačné zaobchádzanie medzi jednotlivými výrobcami elektriny v rámci daného členského štátu, ako aj zabezpečenie plnej harmonizácie poplatkov medzi výrobcami v danej krajine a v okolitých krajinách v súvislosti s prístupom do sústavy pre výrobcov elektriny ako aj relevantnými platbami za tento prístup.“</p> <p>Odôvodnenie: Pre zabezpečenie efektívnosti systému, sieťových taríf a sieťovej regulácii je nevyhnutné zabezpečiť nediskriminačné zaobchádzanie medzi jednotlivými výrobcami elektriny.</p>	Z	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený. Národná legislatíva musí byť v súlade s legislatívou EÚ. Rozpor bol odstránený.
SEAS	<p>Pripomienka k bodu 3.3.ii (str. 133) Pôvodné znenie: „Diverzifikácia jadrového paliva patrí na základe článku 2d) zmluvy Euratom do kompetencie Spoločenstva. Za účelom vykonávania tohto článku bola zriadená Zásobovacia agentúra Euratom (Euratom Supply Agency), ktorá dohliada nad tým, aby členské štáty neboli neprimerane závislé na jednom dodávateľovi z tretích krajín. Slovenské elektrárne, a.s., a spoločnosť TVEL podpísali v júni 2019 zmluvu na dodávku jadrového paliva pre jadrové elektrárne na Slovensku. Zmluva s TVEL je výsledkom medzinárodného tendra a platí na obdobie rokov 2022 až 2026 s možnosťou jej predĺženia do roku 2030. Palivo bude používané v prevádzkovaných blokoch v Mochovciach aj Bohuniciach, vrátane dvoch dokončovaných blokov v Mochovciach. Medzinárodný tender, do ktorého sa prihlásili všetci relevantní dodávatelia na svete, prebiehal od polovice roka 2018 pod dohľadom Zásobovacej agentúry Euratom.“</p> <p>Navrhované znenie: „Diverzifikácia jadrového paliva patrí na základe článku 2d) zmluvy Euratom do kompetencie Spoločenstva. Za účelom vykonávania tohto článku bola zriadená Zásobovacia agentúra Euratom (Euratom Supply Agency), ktorá dohliada nad tým, aby členské štáty neboli neprimerane závislé na jednom dodávateľovi z tretích krajín a boli zabezpečené pravidelné a spravodlivé dodávky jadrového paliva. Slovenské elektrárne, a.s., uskutočnili v roku 2018 pod dohľadom Euratom Supply Agency medzinárodný tender na dodávku jadrového paliva, do ktorého sa prihlásili všetci relevantní dodávatelia na svete. Na základe výsledkov medzinárodného tendra podpísali Slovenské elektrárne, a.s., spoločnosť TVEL a Euratom Supply Agency v roku 2019 zmluvu na dodávku jadrového paliva pre jadrové elektrárne na Slovensku. Palivo bude používané v prevádzkovaných blokoch v Mochovciach aj Bohuniciach, vrátane dvoch dokončovaných blokov v Mochovciach. Zmluva platí na obdobie rokov 2022 až 2026 s opciou jej predĺženia do roku 2030 a umožňuje vykonanie programov zavedenia jadrového paliva od alternatívnych dodávateľov.“</p> <p>Odôvodnenie: Upravené znenie na základe uzatvorenej zmluvy na dodávku jadrového paliva medzi spoločnosťou Slovenské elektrárne, a.s., spoločnosťou TVEL a Euratom Supply Agency.</p>	Z	A	Text upravený
SEAS	<p>Pripomienka k bodu 3.4.3.i (str. 136) Doplniť nový posledný odstavec: „Je nevyhnutné zabezpečiť, aby akékoľvek regulačné opatrenia boli v súlade s nadradenou európskou legislatívou, ktorej cieľom je okrem iného aj podpora fungovania maloobchodného trhu s dôrazom na ochranu spotrebiteľa, posilnenie princípu rovnakého zaobchádzania a podmienok pre všetkých účastníkov trhu a taktiež zabezpečenie, aby trh vysielal korektné cenové signály zabezpečujúce prijímanie nákladovo-</p>	Z	A	Text upravený

	efektívnych a nedeformovaných prevádzkových a investičných rozhodnutí. Takéto regulačné opatrenia by mali zamedziť nerovnakému zaobchádzaniu s jednotlivými výrobcami elektriny na Slovensku, ako aj zamedzeniu diskriminácii slovenských výrobcov elektriny voči konkurentom zo zahraničia, umožniť rozvoj a investície do obnoviteľných zdrojov energie.“ Odôvodnenie: Máme za to, že je nevyhnutné, aby akákoľvek národná legislatíva bola v súlade s nadradenou európskou legislatívou, čo by malo byť zohľadnené aj v oblasti integrácie trhov.			
SEAS	Pripomienka k bodu 3.4.3.iii (str. 137) Doplniť nový posledný odstavec: „Je nevyhnutné zabezpečiť, aby akékoľvek regulačné opatrenia nediskriminovali výrobcov energie z OZE na trhu s elektrinou, čím sa zabezpečí rovnaké zaobchádzanie s jednotlivými výrobcami elektriny na Slovensku, ako aj zamedzí diskriminácii slovenských výrobcov elektriny voči konkurentom zo zahraničia, umožní rozvoj a investície do obnoviteľných zdrojov energie.“ Odôvodnenie: Je nevyhnutné zabezpečiť nediskriminačné zapojenie energie z obnoviteľných zdrojov.	Z	A	Text upravený
SEAS	Pripomienka k bodu 4.3.iii (str. 191) Doplniť nový posledný odstavec: „Akčný plán transformácie hornej Nitry – nový centrálny zdroj tepla V súvislosti s transformáciou regiónu hornej Nitry a zachovaním kontinuity dodávky tepla v tomto regióne je nevyhnutné využiť existujúcu infraštruktúru s napojením na existujúci centrálny zdroj KVET, ktorý bude po jeho transformácii založený na kombinácii obnoviteľných zdrojov a vysokoúčinnnej výroby tepla a elektriny s minimálnym vplyvom na životné prostredie, zabezpečí cenovú konkurencieschopnosť a bude teda schopný podporiť celkovú transformáciu a dlhodobu udržateľný rast daného regiónu.“ Odôvodnenie: V otázke teplárstva v regióne hornej Nitry je nevyhnutné zabezpečiť kontinuitu dodávok tepla aj po ukončení výroby elektrickej energie vo VHŽ v elektrárni Nováky, preto je nevyhnutné zabezpečiť cenovo konkurencieschopné dodávky tepla s minimálnym vplyvom na životné prostredie, ktoré zabezpečia celkovú transformáciu a dlhodobú udržateľnosť daného regiónu.	Z	A	Text upravený
SEAS	Pripomienka k bodu 4.4.i (str. 197) Pôvodné znenie: „Z uhľových elektrární sú aktuálne v prevádzke 2 bloky elektrárne Nováky a 2 bloky elektrárne Vojany. Elektráreň Nováky s ročnou hrubou výrobou elektriny na úrovni približne 1650 GWh pozostáva z bloku ENO A s výkonom 46 MWe, v ktorom sa s uhlím spoluspája drewná štiepka, a ktorý zabezpečuje dodávku tepla pre región Hornej Nitry, a bloku ENO B s výkonom 2x110 MWe. Elektráreň Vojany EVO 1 s výkonom 2x110 MW a ročnou hrubou výrobou elektriny približne 460 GWh je nasadzovaná operatívne na základe vývoja dopytu a ceny elektriny na trhu. Celkový podiel týchto elektrární na výrobe elektriny v rámci SR je 7,5 percenta (ENO – 5,9%, EVO 1 – 1,6 %).“ Navrhované znenie: „Z uhľových elektrární sú aktuálne v prevádzke 2 bloky elektrárne Nováky a 2 bloky elektrárne Vojany. Elektráreň Nováky s ročnou hrubou výrobou elektriny na úrovni približne 870 – 1100 GWh pozostáva z bloku ENO A s výkonom 46 MWe, ktorý zabezpečuje dodávku tepla pre región Hornej Nitry, a bloku ENO B s výkonom 2x110 MWe. Elektráreň Vojany EVO 1 s výkonom 2x110 MW a ročnou hrubou výrobou elektriny približne 460 GWh je nasadzovaná operatívne na základe vývoja dopytu a ceny elektriny na trhu. Celkový podiel týchto elektrární na výrobe elektriny v rámci SR je 7,5 percenta (ENO – 5,9%, EVO 1 – 1,6 %). Elektráreň Nováky po	Z	A	Text upravený

	ukončení výroby elektriny vo VHZ zostane po jej transformácii z tuhých fosílnych palív ako primárny zdroj tepla pre daný región založený na kombinácii obnoviteľných zdrojov a vysokoúčinnnej výroby tepla a elektriny. V prípade elektrárne Vojany sa uvažuje o jej transformácii na zariadenie využívajúce druhotné palivá s cieľom zbaviť sa závislosti od dovážaných primárnych zdrojov energie, ako aj podporiť obehovú ekonomiku v danom regióne.“ Odôvodnenie: Aktualizácia údajov na základe súčasného stavu a plánovanej prevádzky elektrární Nováky a Vojany.			
SEPS	Celý dokument Odporúčame zjednotiť formátovanie nadpisov, odsekov a textu v celom dokumente.	O	A	Text upravený
SEPS	Celý dokument Nahradiť názov „Sajoivánka“ názvom „Sajóivánka“	O	A	Text upravený
SEPS	Celý dokument Nahradiť názov „URSO“ názvom „ŮRSO“	O	A	Text upravený
SEPS	Celý dokument Odporúčame upraviť gramaticky správne „Slovensko-poľský“ a pod.	O	A	Text upravený
SEPS	Celý dokument Nahradiť „SEPS, a.s.“ len „SEPS“ Odôvodnenie: SEPS, a.s. nie je oficiálna skratka tejto spoločnosti.	O	A	Text upravený
SEPS	str. 118; kap 3.2. Nahradiť slovo „enviromentálny“ slovom „environmentálny“	O	A	Text upravený
SEPS	str. 127; kap 3.2. Navrhujeme preformulovať vetu „Súčasne však navrhuje a realizuje opatrenia, ktoré prispievajú k znižovaniu strát v sústave, a tým aj k znižovaniu energetickej náročnosti patria budovanie nových vedení a obnovovanie starších tak, aby bol zabezpečený pokles impedancie pri prenose a postupné odstavovanie 220 kV systému a jeho náhrada 400 kV systémom.“ Odôvodnenie:Uvedená veta nedáva zmysel.	O	A	Text upravený
SEPS	str. 53; tabuľka 22 Navrhujeme preveriť, či uvedené údaje sú v GWh. Odôvodnenie: Podľa prognózy SEPS sú úspory v oblasti spotreby elektriny do roku 2030 kumulatívne na úrovni 26,92 TWh, čo je polovica uvedenej hodnoty.	O	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený. Rozpor bol odstránený.
SEPS	str. 57; kap. 2.3 Vypustiť slovo „especially“ a vložiť slovo „predovšetkým“ vo vete „Prevádzková príručka ENTSO-E (Operation Handbook RG CE, especially Policy 5 – Emergency Operations) stanovuje referenčné pravidlá pre prevádzku sústavy zo strany prevádzkovateľa prenosovej sústavy na vymedzenom území členského štátu.“ Odôvodnenie: Pozostatok prekladu z anglického jazyka.	O	A	Text upravený
SEPS	str. 67; kap 2.4, podkapitola 2.4.1 Navrhujeme preveriť možnosť aktualizácie indikatívnych ukazovateľov cieľa prepojenosti prenosových sústav členských štátov Európskej únie do roku 2030. Odôvodnenie:Uvedené údaje sú z roku 2017.	O	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný

				a vysvetlený. Rozpor bol odstránený.
SEPS	str. 67; kap 2.4, podkapitola 2.4.1 Navrhujeme preveriť možnosť aktualizácie úrovne prepojenosti prenosovej sústavy SR. Odôvodnenie: Uvedené údaje sú z roku 2017.	O	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený. Rozpor bol odstránený.
SEPS	str. 67; kap 2.4, podkapitola 2.4.1 Navrhujeme preveriť možnosť aktualizácie úrovne prepojenosti v prvých dvoch indikatívnych kritériách viac ako 60 % pre všetky uvažované scenáre, t. j. termálna importná schopnosť na úrovni 230 – 250 % predpokladaného maximálneho zaťaženia sústavy a termálna exportná schopnosť na úrovni 160 – 282 % predpokladaného inštalovaného výkonu OZE. Odôvodnenie: Uvedené údaje sú z roku 2017.	O	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený. Rozpor bol odstránený.
SEPS	str. 68; kap 2.4, podkapitola 2.4.2. Navrhujeme preveriť možnosť aktualizácie informácie o stave projektov cezhraničných prepojení prenosovej sústavy SR. Odôvodnenie: Uvedené údaje sú z roku 2017.	O	A	Text upravený
SEPS	str. 70; kap 2.4, podkapitola 2.4.2. Navrhujeme preveriť možnosť aktualizácie stavu projektu Danube InGrid. Odôvodnenie: Pravdepodobne existujú novšie informácie.	O	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený. Rozpor bol odstránený.
SEPS	str.133 - 134; kap. 3.3; odsek iii Odporúčame zjednotiť informácie pre Slovensko-maďarské prepojenie, Slovensko-poľské prepojenie a Eastring. Odôvodnenie: Uvedené odseky sú v kapitole uvedené dvakrát.	O	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený. Rozpor bol odstránený.
SEPS	str.135; kap. 3.4; podkapitola 3.4.2; odsek ii . Navrhujeme nahradiť duplicitný text „Na podporu prípravy a realizácie cezhraničných investičných zámerov v oblasti elektrickej infraštruktúry prebieha predovšetkým bilaterálna spolupráca na úrovni dotknutých prevádzkovateľov prenosových sietí (PS). Širšia regionálna spolupráca na podporu cezhraničných prenosových projektov a iných kľúčových projektov elektrickej infraštruktúry sa momentálne neukazuje ako potrebná. Diskusie o budúcich cezhraničných prepojeniach prebiehajú v rámci ENTSO-E vo výbore pre rozvoj sústavy (System Development Committee).“ odkazom na 3.4.1 ii. Odôvodnenie: Duplicita s textom uvedeným v 3.4.1 ii.	O	A	Text upravený
SEPS	str.136; kap. 3.4; podkapitola 3.4.2; odsek iii . Navrhujeme nahradiť duplicitný text „Financovanie akýchkoľvek projektov prenosovej elektrickej infraštruktúry SEPS je zabezpečené prostredníctvom platieb užívateľov sústavy za odobratú elektrinu. Princípy a pravidlá určuje Úrad pre reguláciu	O	A	Text upravený

	sieťových odvetví SR. Národné podporné mechanizmy (finančné) na podporu výstavby prenosovej infraštruktúry nie sú zavedené. Vybrané kľúčové infraštruktúrne projekty (napr. súbor stavieb projektu „Transformácia 400/110 kV Bystričany“) sú spolufinancované z podporného fondu BIDSF, spravovaného Európskou bankou pre obnovu a rozvoj, ktorý je určený na zníženie dôsledkov predčasného odstavenia jadrovej elektrárne V1 v Jaslovských Bohuniciach.“ odkazom na 3.4.1 iii. Odôvodnenie: Duplicita s textom uvedeným v 3.4.1 iii.			
SEPS	str.178; kap. 4.2; podkapitola 4.2.2; odsek i; Navrhujeme aktualizovať Tabuľku 55. Odôvodnenie: Údaje sú z roku 2017.	O	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený. Rozpor bol odstránený.
SEPS	str.180; kap. 4.3; odsek i; Navrhujeme aktualizovať Graf 31. Odôvodnenie:Údaje sú do roku 2017.	O	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený. Rozpor bol odstránený.
SEPS	str.181; kap. 4.3; odsek i; Navrhujeme aktualizovať Graf 32. Odôvodnenie:Údaje sú do roku 2017.	O	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený. Rozpor bol odstránený.
SEPS	str.183; kap. 4.3; odsek i; Navrhujeme aktualizovať Graf 33. Odôvodnenie: Údaje sú z roku 2017.	O	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený. Rozpor bol odstránený.
SEPS	str.183; kap. 4.3; odsek i; Navrhujeme aktualizovať Tabuľku 55. Odôvodnenie:Údaje sú z roku 2014.	O	A	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený. Rozpor bol odstránený.
SEPS	str.185; kap. 4.3; odsek i; Navrhujeme aktualizovať Graf 34 a Graf 35. Odôvodnenie: Údaje sú z roku 2014.	O	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený. Rozpor bol odstránený.

SEPS	str.188; kap. 4.3; odsek i; Navrhujeme aktualizovať Graf 36 a Graf 37. Odôvodnenie: Údaje sú do roku 2015.	O	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený. Rozpor bol odstránený.
SEPS	str.189; kap. 4.3; odsek i; Navrhujeme aktualizovať Graf 38 a Graf 39.Odôvodnenie: Údaje sú do roku 2015.	O	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený. Rozpor bol odstránený.
SEPS	str.194; kap. 4.4; odsek i; Navrhujeme aktualizovať Graf 41. Odôvodnenie: Údaje sú z roku 2017.	O	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený. Rozpor bol odstránený.
SEPS	str.197; kap. 4.4; Nahradit' slovo „bloku“ slovom „blokov“ vo vete „... zabezpečuje dodávku tepla pre región Hornej Nitry, a blokov ENO B s výkonom 2x110 MWe“. Odôvodnenie: Ide o dva bloky ENO B.	O	A	Text upravený
SEPS	str.197; kap. 4.4; Navrhujeme upraviť odstavec „ Paroplynový cyklus Malženice (430 MWe) a PPC Bratislava (218 MWe) dlhodobo nevyrábali silovú elektrinu, pričom ich spoločná potenciálna výroba je viac ako 3 TWh. V súčasnosti je už PPC Malženice v prevádzke. PPC Bratislava aktuálne poskytuje len podporné služby pre sústavu v minimálnom objeme. PPC Malženice svojimi parametrami patrí medzi najmodernejšie zdroje elektriny tohto druhu najmä z hľadiska výkonového rozsahu.“ logicky správne, t.z. ucelené informácie o jednotlivých výrobních. Odôvodnenie: Uvedené informácie o PPC Malženice a PPC Bratislava sú na zmiešané.	O	A	Text upravený
SEPS	str.197; kap. 4.4; Navrhujeme v texte „Štátne teplárne v Bratislave, Košiciach, Martine, Zvolene, Martine a Považskej Bystrici sa okrem výroby tepla podieľajú na celkovej výrobe elektriny v rámci SR viac ako 3 %. Ďalšou ich činnosťou je poskytovanie podporných služieb pre elektrizačnú sústavu.“ vypustiť slovo „Štátne“. Odôvodnenie: Podľa nášho názoru nejde o štátne teplárne.	O	A	Text upravený
SEPS	str.197; kap. 4.4; Navrhujeme preformulovať vetu „Na tieto elektrárne sa vzťahujú zmluvy s garanciou dotácie výkupných cien počas 15 rokov, čo znamená, že medzi rokmi 2025 – 2027 bude dochádzať k strate finančnej podpory, a je preto možné očakávať ich odpájanie zo systému.“ Odôvodnenie: V trajektóriách je uvažovaný nárast do roku 2030 až 1200 MW vo FVE.	Z	A	Text upravený

SEPS	str.198; kap. 4.4; Navrhujeme aktualizovať informáciu „Biomasa je v súčasnosti zastúpená v energetickom mixe inštalovaným výkonom 224 MWe a ročnou výrobou na úrovni 1731 GWh.“ Odôvodnenie: Ročná výroba z biomasy je 1185 GWh.	O	A	Text upravený
SEPS	str.199; kap. 4.4; Navrhujeme doplniť do vety „Po ukončení rekonštrukcie elektrickej stanice Bystričany v roku 2023 (prestavba na napäťovú úroveň 400 kV) už tento dôvod nebude aktuálny a dodávku elektriny bude zabezpečiť aj bez prevádzkovania ENO.“ slovo „možné“ za slovom „bude“.	O	A	Text upravený
SEPS	str.202; kap. 4.5; podkapitola 4.5.1; odsek ii; Navrhujeme preveriť možnosť aktualizácie uvedenej informácie „Predpokladá sa, že celková inštalovaná kapacita výrobných zariadení v roku 2030 bude na úrovni 8.720 MW (v krajných scenároch 7240 a 9560 MW), z toho OZE (vrátane inštalovaného výkonu vodných elektrární) 3.790 až 4.630 MW. Maximum zaťaženia sa bude zvyšovať úmerne s 1,2 % medzироčným rastom spotreby až na hodnotu 5.250 MW. Celková termálna kapacita cezhraničných vedení SR je v súčasnosti na úrovni 10.200 MVA (9.306 MW) a do roku 2030 by mala dosiahnuť až 14.000 MVA (12.203 MW).“ Odôvodnenie: Nie je v súlade s návrhom OZE v tomto dokumente.	Z	A	Text upravený
SEPS	str.204; kap. 4.5; podkapitola 4.5.1; odsek ii; Navrhujeme preveriť možnosť aktualizácie prenosových kapacít. Odôvodnenie: Predpoklad dostupnosti novších informácií.	O	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený. Rozpor bol odstránený.
SEPS	str.211; kap. 4.5; podkapitola 4.5.2; odsek ii; Navrhujeme preveriť možnosť aktualizácie stavu „transformácie 220/110 kV v Bystričanoch, a to so zreteľom na časovo limitované čerpanie finančných prostriedkov z fondu BIDSF na tento súbor stavieb. Ukončenie celého súboru stavieb sa predpokladá v roku 2021.“ Odôvodnenie: Predpoklad dostupnosti novších informácií.	O	A	Text upravený
SEPS	str.216; kap. 4.5; podkapitola 4.5.3; Navrhujeme aktualizovať odsek „- Slovenské elektrárne, a. s. - najvýznamnejší výrobca elektriny, ktorý v roku 2017 zabezpečoval z vlastných zdrojov 69,38 % z výroby elektriny v rámci Slovenskej republiky.“ Odôvodnenie: Údaje sú z roku 2017	O	A	Text upravený
SEPS	str.218; kap. 4.5; podkapitola 4.5.3; Navrhujeme aktualizovať Graf 48 a Graf 49. Odôvodnenie:Údaje z roku 2018.	O	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený. Rozpor bol odstránený.
SEPS	str.219; kap. 4.5; podkapitola 4.5.3; Navrhujeme aktualizovať Graf 50 a Graf 51. Odôvodnenie: Údaje sú do roku 2017.	O	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný

				a vysvetlený. Rozpor bol odstránený.
SEPS	str.227; kap. 4.6; Navrhujeme v Tabuľke 67 nahradiť slovo „eletriny“ slovom „elektriny“. Odôvodnenie: Preklep.	O	A	Text upravený
SEPS	str.237; kap. 4.6; Navrhujeme v Tabuľke 68 slovo „hybdridy“ slovom „hybridy“ . Odôvodnenie:Preklep.	O	A	Text upravený
SPPK	K tabuľke č. 14 – zásadná pripomienka V treťom riadku tabuľky navrhujeme hodnotu pre rok 2030: „35“, upraviť na hodnotu: „17,5“. V piatom riadku tabuľky navrhujeme hodnotu pre rok 2030: „44“, upraviť na hodnotu „22“. V šiestom riadku tabuľky navrhujeme hodnotu pre rok 2030: „5“, upraviť na hodnotu „17“, zároveň navrhujeme cieľové hodnoty pre rok 2030 adekvátne rozvrhnúť aj na predchádzajúce roky nábehovej trajektórie, tak aby boli splnené povinné medziciele v rokoch 2022, 2025 a 2027. Odôvodnenie: Momentálne sú v predmetnej tabuľke č. 14 uvedené množstvá 2G biopalív pred dvojitém započítaním ich energie. Ak zoberieme do úvahy, že v r. 2030 bude na trhu 500 ktloe benzínu a 1520 ktloe nafty (informácia z Ministerstva hospodárstva Slovenskej), tak príspevok 2G biopalív do cieľa 14% bude 7%, čiže 2x viac ako je min. požadovaná hodnota 3,5%. Takýto záväzok považujeme za nadštandardný a ťažko dosiahnuteľný, preto navrhujeme zrealizovať množstvo 2G biopalív na úrovni 3,5% po uplatnení double countingu, čiže fyzicky 1,75%, čo zodpovedá hodnote 39,5 ktloe (17,5 ktloe 2G bioetanol + 22 ktloe 2G biodiesel). Chýbajúcu energiu v obnoviteľných zdrojoch energie do cieľa 14% (cca 3,6%) navrhujeme doplniť navýšením v týchto technologických možnostiach: 1G bioetanol 35 ktloe, 1G bionafta 125 ktloe, IXB biopalivá 15 ktloe, fosilne palivá vyrobené z odpadu (RCF - recycled carbon fuels) 17 ktloe. Na základe vyššie uvedeného sa teda domnievame, že z hľadiska pravidiel a mandátov uvedených v Smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov existuje vhodnejší palivový mix, ktorým sa dá dosiahnuť stanovený cieľ OZE 14% v roku 2030 z hľadiska dostupnosti technológií a vynaložených nákladov.	Z	A	Text upravený
SPPK	K tabuľke č. 27 návrhu plánu (opatrenia v sektore dopravy) – zásadná pripomienka Tabuľku č. 27 (opatrenia v sektore dopravy) navrhujeme doplniť novým posledným riadkom v znení v 1. stĺpci: "3. zvýšenie podielu biopalív v doprave", v 2. stĺpci: "Vypracovanie analýzy potreby zavedenia vysokobiopalivových zmesí pre účely plnenia cieľov OZE v doprave",v 3. stĺpci: "Dosiahnutie cieľa 14 % OZE v doprave", v 4. stĺpci: "dodávatelia palív", v 5. stĺpci: "2022". Odôvodnenie: V súčasnosti biopalivá primiešavané do fosílnych palív predstavujú zásadný zdroj úspor emisií skleníkových plynov v doprave. Biopalivá sa primiešavajú do nafty a do benzínu. V prípade benzínu to bude od 1. 1. 2020 9% obj. Vzhľadom na ciele obnoviteľných zdrojov energie v doprave, ktoré musí Slovenská republika splniť (10% v r. 2020 a 14% v r. 2030) je potrebné začať diskusiu o využití biopalív nad úroveň dnes platných technických noriem. Z uvedeného dôvodu je potrebné zároveň vypracovať do konca roku 2022 analýzu akými konkrétnymi a dostupnými technológiami Slovenská republika dosiahne ciele obsahu obnoviteľných zdrojov energie v doprave v r. 2030. V Oznámení Komisie z 24. januára 2013	Z	A	Text upravený

	pod názvom „Ekologická energia pre dopravu: Európska stratégia pre alternatívne palivá“ sú biopalivá (popri iných alternatívnych palivách) zaradené medzi hlavné alternatívne palivá s potenciálom dlhodobej náhrady ropy (a to aj vzhľadom na ich možné súbežné a kombinované použitie prostredníctvom napr. systémov dvojpalivových technológií). Vzhľadom na ciele obnoviteľných zdrojov energie v doprave považujeme za potrebné preskúmať všetky možnosti ako tieto ciele splniť.			
SPPK	K tabuľke č. 27, 2. bodu opatrenia (zvýšenie príspevku pokročilých biopalív) – zásadná pripomienka Navrhujeme ponechať nábehovú trajektóriu členenú na roky. Odôvodnenie: Pre reálnosť dosiahnutia cieľov je podstatné pre štátnu správu aj priemysel poznať každoročné ciele a navrhovať a realizovať opatrenia na ich plnenie počas celého obdobia.	Z	A	Text upravený.
SSD	Legislatívno technická pripomienka: Nahradiť v texte na strane 213 Návrhu použitú skratku SSE-D za skratku SSD. Odôvodnenie: Vzhľadom na zmenu obchodného mena spoločnosti, ku ktorej došlo 1.3.2018 už skratka SSE-D nie je aktuálna.	O	A	Text upravený
SSD	Legislatívno technická pripomienka: Nahradiť v texte na strane 216 návrhu slová „Stredoslovenská energetika - Distribúcia, a.s.“ za „Stredoslovenská distribučná, a.s.“ Odôvodnenie: Použitý názov spoločnosti je už neaktuálny, vzhľadom na zmenu obchodného mena spoločnosti, ku ktorej došlo 1.3.2018.	O	A	Text upravený
SZVT	Str.28, k) Zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny - navrhujem vypustiť celé znenie v písm. k): Odôvodnenie: Zvyšovanie spotrebných daní znamená znižovanie konkurencieschopnosti výrobkov vo všeobecnosti a zvyšovanie cien pre konečných spotrebiteľov. Navrhované opatrenie nepovažujem za vhodné. Navyše, prevádzkovatelia zdrojov nad 20 MW už sú (diskriminačne oproti ostatným zdrojom) potrestaní za využívanie fosílnych palív, pretože musia nakupovať emisné povolenky. Navrhujeme nezvyšovať spotrebné dane plošne a zvoliť prístup, ktorý zrovnoprávni čo sa týka platby spotrebných daní, všetky palivá bez rozdielu a zároveň zohľadniť skutočnosť, že povinnosť platiť za nákup emisných kvót majú len prevádzkovatelia zdrojov nad 20 MW.	Z	A	Text upravený.
SZVT	Str. 103 - v kapitole 3.1.2. Energia z obnoviteľných zdrojov, navrhujeme za odsek „Súbeh investičnej a prevádzkovej podpory“ doplniť nový odsek : „Iné opatrenia s obdobným účinkom ako investičná a prevádzková podpora Za účelom implementácie opatrení zameraných na zvýšenie podielu OZE v odvetví vykurovania a chladenia budú zavedené aj fiškálne opatrenia, napr. znížená sadzba DPH na teplo z diaľkového vykurovania a chladenia využívajúceho OZE“. Odôvodnenie : V zmysle článku 23, odsek 4 písmena d) smernice (EÚ) 2018/2001 môžu členské štáty vykonať priemerné ročné zvýšenie uvedené v odseku 1 článku 23 okrem iného prostredníctvom iných politických opatrení s rovnakým účinkom na dosiahnutie priemerného ročného zvýšenia uvedeného v odseku 1 (článku 23) vrátane fiškálnych opatrení alebo iných finančných stimulov. Čo sa týka súladu návrhu s pravidlami EÚ, tak EÚ pripúšťa zníženú sadzbu DPH na tepelnú energiu. Smernica EU 2006/112/ ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, v čl. 102 : „Členské štáty môžu uplatniť zníženú sadzbu na dodanie zemného plynu, elektriny alebo tepla prostredníctvom ústredného kúrenia za predpokladu, že nevznikne riziko	Z	A	Text upravený

	narušenia hospodárskej súťaže. Členský štát, ktorý zamýšľa uplatňovať zníženú sadzbu podľa prvého odseku, to oznámi vopred Komisii. Komisia rozhodne o tom, či existuje riziko narušenia hospodárskej súťaže. Ak Komisia takéto rozhodnutie neprijme do troch mesiacov po prijatí tohto oznámenia, predpokladá sa, že nehrozí žiadne nebezpečenstvo narušenia hospodárskej súťaže“. Predmetné opatrenia prijali už iné európske krajiny.			
SZVT	Str. 96 - Do kapitoly Navrhované opatrenia v legislatívnej a regulačnej oblasti, navrhujeme doplniť nasledovný text: „Podmienky regulačných období po 2022 v oblasti tepelnej energetiky budú zohľadňovať povinnosť zvyšovania podielu OZE v systémoch diaľkového vykurovania. Tiež zohľadnia pripájanie samospotrebitel'ov / energetických komunít vyrábajúcich z OZE na systém CZT.“ Odôvodnenie: Budúca regulačná politika musí nadväzovať na prijatú európsku legislatívu v oblasti ochrany klímy a zvyšovania podielu obnoviteľných zdrojov energie.	Z	A	Text upravený
SZVT	Str. 98, Opatrenie 1: Povinné množstvo OZE v systémoch centralizovaného zásobovania teplom – za druhý odsek navrhujeme doplniť tretí odsek ktorý znie: Prevádzkovateľ systému diaľkového vykurovania alebo chladenia môže odmietnuť pripojiť dodávateľov, ktorí sú tretími stranami, a nakupovať od nich teplo alebo chlad za podmienok uvedených v článku 24, odsek 5 smernice (EÚ) 2018/2001 (tj. ak: a) systému chýba potrebná kapacita z dôvodu ostatných dodávok odpadového tepla a chladu, tepla alebo chladu z obnoviteľných zdrojov alebo tepla alebo chladu vyrobeného prostredníctvom vysokoúčinnnej kombinovanej výroby; b) teplo alebo chlad od dodávateľa, ktorý je tret'ou stranou, nespĺňa technické parametre potrebné na pripojenie a zabezpečenie spoľahlivého a bezpečného fungovania systému diaľkového vykurovania alebo chladenia, alebo c) prevádzkovateľ môže preukázať, že poskytnutie prístupu by viedlo k nadmernému zvýšeniu nákladov na teplo alebo chlad pre koncových odberateľov v porovnaní s nákladmi pri použití hlavných miestnych dodávok tepla alebo chladu, s ktorými by si obnoviteľné zdroje alebo odpadové teplo a chlad konkurovali. Odôvodnenie: Pripomienka precizuje návrh v zmysle článku 24, odsek 5 smernice (EÚ) 2018/2001	Z	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený. Slovenský zväz výrobcov tepla svoju pripomienku stiahol. Rozpor bol odstránený.
SZVT	Str. 99, Opatrenie 5: Právo na odpojenie – navrhujeme v prvom odseku, v prvej vete doplniť za slová „zariadenia na výrobu“ slovo „výlučne“ Pôvodné znenie vety je: Koncový odberateľ tepla zo systému diaľkového vykurovania a chladenia, ktorý sa do 31. decembra 2025 nestane účinným diaľkovým vykurovaním a chladením bude oprávnený odpojiť sa od tohto systému v prípade, ak si nainštaluje zariadenie na výrobu tepla z OZE, a to za podmienok vyplývajúcich z článku 24 ods. 2 a 3 smernice (EÚ) 2018/2001. Navrhované znenie vety je: Koncový odberateľ tepla zo systému diaľkového vykurovania a chladenia, ktorý sa do 31. decembra 2025 nestane účinným diaľkovým vykurovaním a chladením bude oprávnený odpojiť sa od tohto systému v prípade, ak si nainštaluje zariadenie na výrobu tepla výlučne z OZE, a to za podmienok vyplývajúcich z článku 24 ods. 2 a 3 smernice (EÚ) 2018/2001. Odôvodnenie: Pripomienka precizuje návrh v zmysle smernice (EÚ) 2018/2001	Z	A	Text upravený
SZVT	Str.40, Obehové hospodárstvo – navrhujeme ods. 2 doplniť v prvej vete za druhou čiarkou text „optimalizácia využívania existujúcej vybudovanej infraštruktúry“ Pôvodné znenie: „Opatrenia v oblasti obehového hospodárstva, ako je napríklad optimalizácia využívania zdrojov, optimalizácia	Z	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný

	využívania produktov a zvýšenie počtu materiálových cyklov, môžu taktiež viesť k úsporám energie (nepriamo), a tým znížiť emisie.“ Navrhované znenie: „Opatrenia v oblasti obehového hospodárstva, ako je napríklad optimalizácia využívania zdrojov, optimalizácia využívania existujúcej vybudovanej infraštruktúry, optimalizácia využívania produktov a zvýšenie počtu materiálových cyklov, môžu taktiež viesť k úsporám energie (nepriamo), a tým znížiť emisie“. Odôvodnenie: Opakované a viacnásobné využívanie už vybudovanej a fungujúcej infraštruktúry, napr. teplárenskej, plynárenskej,.... znamená efektívne využitie už raz vynaložených obrovských finančných prostriedkov, zároveň zabránenie duplicitnému budovaniu paralelných sietí alebo zdrojov a možnosť použiť financie v potrebných oblastiach.			a vysvetlený. Slovenský zväz výrobcov tepla. Rozpor bol odstránený.
ŠÚSR	k prílohe č. 1 vlastného materiálu: Odporúčame uviesť zdroje, z ktorých boli čerpané údaje do tabuľky.	O	A	Text upravený
ŠÚSR	k vlastnému materiálu oddiel A., kapitola 3., podkapitola 3.2, bod i. Povinné schémy energetickej efektívnosti a alternatívne politické opatrenia podľa článkov 7a a 7b a článku 20 ods. 6 smernice 2012/27/EÚ, ktoré sa majú vypracovať podľa prílohy III k tomuto nariadeniu, odsek Zlepšovanie tepelno-technických vlastností v rodinných domoch: Odporúčame zmeniť vetu „O rodinných domoch nie sú k dispozícii podrobnejšie štatistické údaje alebo databázy.“, nakoľko tieto údaje existujú. O rodinných domoch sú k dispozícii podrobnejšie štatistické údaje zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011. Z pohľadu obnovy rodinných domov ide o údaje o „tepelnej izolácii domu“ a o „období rekonštrukcie domu“. Tepelná izolácia domu – dom je zateplený, ak má zateplený obvodový plášť a súčasne okná a dvere sú upravené tak, že zabráňujú tepelným stratám. Čiastočne zateplené, ak sú zateplené iba niektoré časti alebo steny domu. Štruktúra zisťovaných údajov: - Áno - Nie - Čiastočne Obdobie rekonštrukcie domu - kedy bola ukončená posledná rekonštrukcia domu. Za rekonštrukciu domu sa považujú stavebno-technické zmeny, ktorými sa existujúca stavba zvyšuje (nadstavba), pôdorysne rozširuje (prístavba) alebo sa menia jej podstatné prvky (napr. vstavby, prestavby, podstatné zmeny vnútorného zariadenia, podstatné zmeny vzhľadu). Zateplenie domu sa tiež považuje za rekonštrukciu. Za rekonštrukciu sa nepovažujú bežné udržiavacie práce, ktorými sú napr. opravy fasády, opravy a výmena strešnej krytiny, opravy a výmena nepodstatných stavebných konštrukcií, napr. priečok, výmena zariadenia, výmena okien a podobné úpravy. Štruktúra zisťovaných údajov: - Pred 1980 - 1980 – 1990 - 1991 – 1995 - 1996 – 2000 - 2001 – 2005 - 2006 – 2009 - 2010 a neskôr - Dom bez rekonštrukcie	O	A	Text upravený
ŠÚSR	k vlastnému materiálu oddiel B., kapitola 4., podkapitola 4.1, bod i. Makroekonomické predpovede (HDP a nárast obyvateľstva): Odporúčame pri vyčíslení podielu odvetví použiť podiel na pridanej hodnote v bežných cenách, nakoľko v stálych cenách neplatí aditivita, podiely odvetví či už v na pridanej hodnote alebo HDP Štatistický úrad SR nevyčísluje.	O	N	Údaje v čase tvorby modelu boli aktuálne.
ŠÚSR	k vlastnému materiálu oddiel B., kapitola 4., podkapitola 4.1, bod i. Makroekonomické predpovede (HDP a nárast obyvateľstva): Odporúčame zapracovať revidované údaje z roku 2019 (nakoľko použité údaje HDP a hrubej pridanej hodnoty sú z revízie roku 2017 resp. 2018) zverejnené Štatistickým	O	N	Údaje v čase tvorby modelu boli aktuálne.

	úradom SR na webovej stránke: https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/themes/macroeconomic/accounts/indicators!/ut/p/z1/pZHLDoIwEEU_qZc3LAtKqSG8KoKzMawMiaIL4_dbDXFhYjFxdS2c096ZMmI9o2m4j8fhNl6m4aTPe_IPdSDOLY4Qi8AZKFAYKegSp9IHODRrCG3vBLNxrXgeox0O1WVzSNXJKumTHU7sUOV-zZgzb4BIMP7wOwngmdukANhLjxInrVNVDsOuGP03_nxpTh-8w0B_I1QOZ4HaMXYtrA0h209ElknEIsAXoL13P7rB6jHB_poiz4/dz/d5/L2dJQSEvUUt3QS80TmxFL1o2X1E3SThCQjFBMDg1NzAwSU5TVTAwVIMwU0sy/			
ŠÚSR	k vlastnému materiálu oddiel B., kapitola 4., podkapitola 4.1, bod i. Makroekonomické predpovede (HDP a nárast obyvateľstva): Odporúčame zmeniť farbu čiar v grafoch 9 a 10, nakoľko podľa hodnôt v grafe sú farby vymenené. Modrá farba by mali byť bežné ceny a červená farba stále ceny.	O	A	Text upravený
ÚNMSSR	K vlastnému materiálu str. 192, , 4. odstavce, veta prvá Upozorňujeme predkladateľa, že v súčasnosti je platné konsolidované znenie STN 73 0540-2+Z1+Z2 z roku 2019. Odôvodnenie: Dosiahnutie súladu so zákonom č. 60/2018 Z. z. o technickej normalizácii v znení zákona č. 215/2019 Z. z. a s platnou sústavou slovenských technických noriem.	O	A	Text upravený
ÚNMSSR	K vlastnému materiálu: s. 193, 4. odstavce, posledná veta Upozorňujeme predkladateľa, že zmena normy STN 73 0540-2: 2012/Z1: 2016 je v súčasnosti súčasťou konsolidovaného znenia STN 73 0540-2+Z1+Z2 z roku 2019. Odporúčame pojem „s účinnosťou“ nahradiť pojmom „s platnosťou“. Odôvodnenie: Dosiahnutie súladu so zákonom č. 60/2018 Z. z. o technickej normalizácii v znení zákona č. 215/2019 Z. z. a s platnou sústavou slovenských technických noriem.	O	A	Text upravený
ÚNMSSR	K vlastnému materiálu: str. 192 a 193 Upozorňujeme predkladateľa na zachovanie dobrovoľnosti dodržiavania technických noriem tak, aby použitie technickej normy na splnenie základných požiadaviek všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorý by v budúcnosti mohol prípadne nadväzovať na tento nelegislatívny materiál, nebolo jediným možným riešením, teda aby nedochádzalo k zozáväzneniu technických noriem. Odôvodnenie: Dosiahnutie súladu s priamo účinným nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1025/2012 o európskej normalizácii, v ktorom sa norma definuje ako technická špecifikácia prijatá uznaným normalizačným orgánom, s ktorou súlad nie je povinný. Riešenie obsiahnuté v technickej norme má byť len jednou z možností ako dosiahnuť súlad s právnym predpisom, nie jediným. Technické normy sa považujú za minimálne odporúčané technické riešenie a ich dodržanie zabezpečuje používateľovi splnenie požiadaviek, ktoré z nich vyplývajú. Podľa § 3 ods. 10 zákona č. 60/2018 Z. z. o technickej normalizácii v znení zákona č. 215/2019 Z. z. dodržiavanie slovenskej technickej normy alebo technickej normalizačnej informácie je dobrovoľné.	O	A	Upozornenie prijaté
ÚPPVII	K vlastnému materiálu časti I, 1.1. Zhrnutie. Navrhujeme text "Slovenská republika kladie veľký dôraz na kvalitu ovzdušia, redukcii emisii skleníkových vplyvov, zmierňovanie klimatických zmien, bezpečnosť dodávok všetkých druhov energie a ich cenovú dostupnosť." nahradiť textom "Slovenská republika kladie veľký dôraz na kvalitu ovzdušia, redukcii emisii skleníkových vplyvov, zmierňovanie zmeny klímy, bezpečnosť dodávok všetkých druhov energie a ich cenovú dostupnosť". Odôvodnenie:	O	A	Text upravený

	Nesprávne používaný pojem klimatické zmeny žiadame nahradiť pojmom zmena klímy a v celom texte upraviť pojem klimatické zmeny na zmenu klímy príp. klimatická zmena.			
ÚPPVII	K vlastnému materiálu časti 1.3.Konzultácie s vnútroštátnymi subjektmi a subjektmi Únie, ich výsledky a zapojenie daných subjektov, na str. 35 odsek 3. Navrhujeme text "Ak je potrebné strategické environmentálne hodnotenie, materiál sa predkladá na rokovanie vlády až po jeho verejnom prerokovaní a vypracovaní záverečného stanoviska z posúdenia strategického dokumentu" nahradiť textom "Ak je potrebné strategické environmentálne hodnotenie, materiál sa predkladá na rokovanie vlády až po jeho verejnom prerokovaní strategického dokumentu a Správy o hodnotení strategického dokumentu a vypracovaní záverečného stanoviska z posúdenia strategického dokumentu". Odôvodnenie: Spresnenie procesov SEA.	O	A	Text upravený
URSO	V návrhu INEKP v časti 1 v bode 1. PREHLAD A POSTUP STANOVENIA PLÁNU na str. 4 sa uvádza, že „Podiel OZE je pre rok 2030 na medzirezortné pripomienkové konanie predložený vo výške 19,2 % a alternatívne 20 % (zvýšený z pôvodne deklarovaných 18 %), pričom v oboch prípadoch je splnený požadovaný cieľ 14 % OZE v doprave.“ Úrad navrhuje podporiť podiel využívania OZE na hrubej konečnej spotrebe vo výške 19,2 %. Z dôvodu finančných „viacnákladov“ vo výške 700 mil. € pri 20 %-nom podiele OZE by mohol byť dopad na obyvateľstvo neprimeraný. Aj pri nižšom celi však môže mať Slovenská republika ambíciu cieľ 19, 2 % prekročiť podľa hospodárskeho a finančného vývoja v budúcnosti.	O	A	Text upravený
ÚVO	K Prílohe 2 – Opatrenia na podporu energetickej efektívnosti“ v názve opatrenia: Podpora zeleného verejného obstarávania (tzv. Green public procurement „GPP“), kód opatrenia: 3.24.1, v 4 odseku (právny rámec) žiadame za strategický dokument s označením „Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 „Zelenšie Slovensko“ (Envirostratégia)“ doplniť nový text, ktorý znie: - „Konceptia rozvoja a realizácie zeleného verejného obstarávania v Slovenskej republike schválená uznesením vlády SR č. 478/2019“ Odôvodnenie: Konceptia rozvoja a realizácie zeleného verejného obstarávania v Slovenskej republike poskytuje informácie o pripravenom modeli posilnenia implementácie zeleného verejného obstarávania v podmienkach Slovenskej republiky. Reaguje tak na ambíciu aktuálneho Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky vytvárať priaznivé podmienky pre aplikovanie zeleného verejného obstarávania a tiež na Národný akčný plán pre zelené verejné obstarávanie v Slovenskej republike na roky 2016-2020. Model bol vytvorený za účelom naplnenia cieľov Stratégie environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Zelenšie Slovensko) zabezpečovať zeleným verejným obstarávaním aspoň 70% z celkovej hodnoty verejného obstarávania.	O	A	Text upravený
ÚVO	K vlastnému materiálu: v Odd. A: NÁRODNÝ PLÁN, časť: 3 POLITIKY A OPATRENIA, bod: 3.2. Rozmer: energetická efektívnosť, ods: Podpora zeleného verejného obstarávania (s.118) žiadame na konci tretieho odseku doplniť text, ktorý znie: „Zároveň bude potrebné zaviesť opatrenia, ktorými sa výrazne zvýši miera zapojenia verejných obstarávateľov a obstarávateľov, pokiaľ ide o poskytovanie údajov potrebných pre vyhodnotenie zeleného verejného obstarávania z hľadiska prínosu k plneniu	O	A	Text upravený

	energeticko klimatických cieľov. Jedným z týchto opatrení je aj uznesenie vlády SR č. 478/2019, ktorým bola schválená „Koncepcia rozvoja a realizácie zeleného verejného obstarávania v Slovenskej republike.“ Odôvodnenie: Koncepcia rozvoja a realizácie zeleného verejného obstarávania v Slovenskej republike poskytuje informácie o pripravenom modeli posilnenia implementácie zeleného verejného obstarávania v podmienkach Slovenskej republiky. Reaguje tak na ambíciu aktuálneho Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky vytvárať priaznivé podmienky pre aplikovanie zeleného verejného obstarávania a tiež na Národný akčný plán pre zelené verejné obstarávanie v Slovenskej republike na roky 2016-2020. Model bol vytvorený za účelom naplnenia cieľov Stratégie environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Zelenšie Slovensko) zabezpečovať zeleným verejným obstarávaním aspoň 70% z celkovej hodnoty verejného obstarávania.			
Verejnost'	. Zosúladiť jednoznačné požiadavky zastavenia spaľovania uhlia (s cieľom produkcie el. energie) a podpory jeho ťažby na Slovensku do konca roku 2023 vo všetkých kapitolách, tabuľkách a grafoch. Napr. nie „Napokon by sa malo zrušiť podporovanie výroby elektrickej energie z uhlia a lignitu.“ (str.28) ale jednoznačne, CEPTA: „Podpora výroby elektrickej energie z uhlia a lignitu, ako aj podpora ich ťažby, napr. formou štátnej pomoci, sa zruší najneskôr do 31.12.2023“ CEPTA Odôvodnenie: uhlie ako aj lignit sú z pohľadu produkcie klimat. plynov najhoršou a z pohľadu ochrany ovzdušia najšpinavšou alternatívou na produkciu el. energie. SR je od roku 2012 v procese infrigementu za nedodržiavanie limitov EÚ v oblasti kvality ovzdušia (Directive 2008/50/EC), ročne nám kvôli znečistenému ovzdušiu predčasne umiera cez 5000 obyvateľov a kalkulované náklady spôsobené znečistením ovzdušia presahujú 10 mld. ročne. Preto zvyšovanie podielu OZE hoci má byť prioritou v oblasti energetiky, nesmie ísť na úkor zhoršovania kvality ovzdušia.	Z	N	Pripomienka je nad rámec Akčného plánu.
Verejnost'	1.1.i (str. 6) Pôvodné znenie: „V sektore výroby elektriny z OZE v návrhu NECP z roku 2018 bol stanovený indikatívny cieľ 25 % pre rok 2030, pre cieľ 19,2 % tomu zodpovedá 27,3 %, čo je na hranici technických možností elektrizačnej sústavy SR. Jediná alternatíva zvýšenia celkového podielu OZE v roku 2030 z 19,2 % na 20 % je v oblasti výroby tepla. To by znamenalo vyššie využitie biomasy vrátane výroby bioplynu, tepelných čerpadel, solárnych panelov a geotermálnej energie v CZT. Proti vyššiemu využitiu OZE v sektore tepla pôsobí vysoká úroveň plošnej plynofikácie, pri ktorej má prístup k zemnému plynu viac ako 90% obyvateľov. ...“ Navrhované znenie: „V sektore výroby elektriny z OZE v návrhu NECP z roku 2018 bol stanovený indikatívny cieľ 25 % pre rok 2030, pre cieľ 19,2 % tomu zodpovedá 27,3 %, čo je na hranici technických možností elektrizačnej sústavy SR. Jediná alternatíva zvýšenia celkového podielu OZE v roku 2030 z 19,2 % na 20 % je v oblasti výroby tepla. To by znamenalo vyššie využitie biomasy vrátane výroby bioplynu, tepelných čerpadel, solárnych panelov a geotermálnej energie v CZT. K dosiahnutiu stanoveného cieľa môže značným spôsobom prispieť aj rozvoj energetického zhodnocovania odpadov. Proti vyššiemu využitiu OZE v sektore tepla pôsobí vysoká úroveň plošnej plynofikácie, pri ktorej má prístup k zemnému plynu viac ako 90% obyvateľov. ...“ Odôvodnenie: Pre dosiahnutie cieľov v oblasti OZE je nevyhnutné využiť všetky dostupné možnosti, pričom jeden z najväčších potenciálov vidíme v rozvoji energetického zhodnocovania odpadov.	Z	A	Text upravený

Verejnosc'	2. Doplnit' do casti „Obehove hospodarstvo“ v ramci kapitoly 2.1.1.; k zoznamu: „Najvacsii potencial znizovania emisiiv sklenikovykh plynov maju z hľadiska OH tieto sektory:“ odpadove hospodarstvo – sklädovanie a spal'ovanie odpadov; poľnohospodarstvo. CEPTA Odövodnenie: sklädovanie kom. odpadov a spal'ovanie (ca 3,5%) + poľnohospodarstvo (ca 6,5% vsetkych emisiiv sklenikovykh plynov v SR) su najvacsii zdrojmi metanu – CH ₄ na Slovensku (https://www.enviroportal.sk/klimaticke-zmeny/emisie-sklenikovych-plynov + Spräva o stave ŽP v SR .	O	N	text upraveny
Verejnosc'	3. Definovat' kritäria udržatel'nosti vyuzivania obnovitel'nych zdrojov energie tak aby nezhoröovali ale zlepöovali stav biodiverzity, pôdy, vody, ovzduöia, dopady na klimu a ľudské zdravie. Doplnit' túto podmienku do kapitoly: „2.1.2, (str. 41) resp. 3.1.2.Energia z obnovitel'nych zdrojov“ (str. 95+) vo forme, CEPTA: „Do 1.1.2021 definuju kompetentne rezorty (MH SR, MŽP SR, MZ SR, MDRR SR) v participativnom procese a vláda SR schváli kritäria udržatel'nosti pre produkciu a vyuzivanie jednotlivych obnovitel'nych zdrojov energiiv (OZE) na Slovensku a to pre vsetky podporovane a dovolene formy OZE. Napr. pre: drevnä biomasa získavanä z lesnych porastov; drevnä biomasa získavanä z rýchlorastücich drevin; poľnohospodárska biomasa; energetické zhodnocovanie drevného odpadu; bioplyn/biometan z biologickych odpadov; bioplyn/biometan z poľnohospodarskych plodiv; bionafta; bioetanol; budovanie vodnych elekträni, atď “	Z	N	Kritäria vypracuje MŽP SR v zmysle Envirosträtie do konca roku 2020.
Verejnosc'	4. Každoročne aktualizovat' a publikovat' tzv. reálne náklady jednotlivych energiiv hodnotenych v celom životnom cykle (from cradle to grave) so zarätaním vsetkych externych nákladov (štädium ťažby, poľnohospodarskej produkcie, distribücia až po napr. náklady s ukladaním jadrového odpadu) známych v odbornej literätüre, aj keď nemusia byť aktuálne reflektovane v cene a ekonomickom systéme pre danú energiu (aktuálne ceny, dane, poplatky...) a odrätaním aktuálnych dotäciiv, ktoré môžu deformovat' skutočnú cenu danej energie. Otvorit' tento dokument verejnej diskusii s každoročným vyhodnotením a publikovaním výsledkov.	O	N	Plán sa každoročne nevyhodnocuje.
Verejnosc'	5. „Environmentálny dizajn a pouzivanie výrobkov“ nepatrí medzi „b) Sektorové politiky a opatrenia v doprave“ (str. 89) - je to samostatný, a dôležitý sektor, ktorý sa týka aj dopravy ale zdäleka nie len dopravy (vsetky výrobky, kt. máme na trhu – od äut cez televízory, mobily, až po tenisky, alebo obal na jogurt), treba ho takto, samostatne rozpracovat'. Za oz CEPTA žiadame aby boli v kontexte s ekodizajnom spomenuté „nizkoemisné rieöenia“ ako jeden z princípov ekodizajnu.	Z	N	Do modelu sa dávali kvantifikovatel'ne opatrenia.
Verejnosc'	6. S podporou a projekciou konkrétnych cieľov pre biopalivä „Podpora biopaliv“ (str. 89) súhlasíme až po zapracovaní udržatel'nych kritäriiv pre produkciu/vyuzivanie biopaliv (vid' pripomienka č.3) so so zhľadnením ich udržatel'ného potenciálu v SR.	O	N	Kritäria vypracuje MŽP SR v zmysle Envirosträtie do konca roku 2020.
Verejnosc'	7. Do casti „e) Sektorové politiky a opatrenia v odpadovom hospodarstve“ (str. 91) doplnit' vsetky ciele odpadovej strätie, politiky EÜ, ktoré su pre SR záväzné (napr. Smernica EP a Rady 2018/851 z 30. mája 2018 o odpadoch uvädza pre členské štáty záväzné ciele pre zvýšenie recykläcie komunálnych odpadov): „do r. 2025 sa zvýši miera prípravy na opätovné pouzitie a miera recykläcie komunálneho	Z	N	Tieto opatrenia neboli modelovane z dôvodu transpozície materiálu.

	odpadu najmenej na 55 hmotnostných % ; do r. 2030 sa zvýši miera prípravy na opätovné použitie a miera recyklácie komunálneho odpadu najmenej na 60 hmotnostných %... do 31.12.2023 zabezpečiť triedený zber biologického odpadu a jeho recyklovanie pri zdroji, alebo triedený zber a nezmiešavanie s inými druhmi odpadu“....			
Verejnosť	<p>CEPTA – pripomienky k Návrhu integrovaného národného energetického a klimatického plánu na roky 2021 - 2030 (08.11.2019) 1. Zosúladiť jednoznačné požiadavky zastavenia spaľovania uhlia (s cieľom produkcie el. energie) a podpory jeho ťažby na Slovensku do konca roku 2023 vo všetkých kapitolách, tabuľkách a grafoch. Napr. nie „Napokon by sa malo zrušiť podporovanie výroby elektrickej energie z uhlia a lignitu.“ (str.28) ale jednoznačne, CEPTA: „Podpora výroby elektrickej energie z uhlia a lignitu, ako aj podpora ich ťažby, napr. formou štátnej pomoci, sa zruší najneskôr do 31.12.2023“ CEPTA Odôvodnenie: uhlie ako aj lignit sú z pohľadu produkcie klimat. plynov najhoršou a z pohľadu ochrany ovzdušia najšpinavšou alternatívou na produkciu el. energie. SR je od roku 2012 v procese infrigementu za nedodržiavanie limitov EÚ v oblasti kvality ovzdušia (Directive 2008/50/EC), ročne nám kvôli znečistenému ovzdušiu predčasne umiera cez 5000 obyvateľov a kalkulované náklady spôsobené znečistením ovzdušia presahujú 10 mld. ročne. Preto zvyšovanie podielu OZE hoci má byť prioritou v oblasti energetiky, nesmie ísť na úkor zhoršovania kvality ovzdušia. 2. Doplniť do časti „Obehové hospodárstvo“ v rámci kapitoly 2.1.1.; k zoznamu: „Najväčší potenciál znižovania emisií skleníkových plynov majú z hľadiska OH tieto sektory:“ odpadové hospodárstvo – skládkovanie a spaľovanie odpadov; poľnohospodárstvo. CEPTA Odôvodnenie: skládkovanie kom. odpadov a spaľovanie (ca 3,5%) + poľnohospodárstvo (ca 6,5% všetkých emisií skleníkových plynov v SR) sú najväčšími zdrojmi metánu – CH₄ na Slovensku (https://www.enviroportal.sk/klimaticke-zmeny/emisie-sklenikovych-plynov + Správa o stave ŽP v SR . 3. Definovať kritériá udržateľnosti využívania obnoviteľných zdrojov energie tak aby nezhoršovali ale zlepšovali stav biodiverzity, pôdy, vody, ovzdušia, dopady na klímu a ľudské zdravie. Doplniť túto podmienku do kapitoly: „2.1.2, (str. 41) resp. 3.1.2.Energia z obnoviteľných zdrojov“ (str. 95+) vo forme, CEPTA: „Do 1.1.2021 definujú kompetentné rezorty (MH SR, MŽP SR, MZ SR, MDRR SR) v participatívnom procese a vláda SR schváli kritériá udržateľnosti pre produkciu a využívanie jednotlivých obnoviteľných zdrojov energií (OZE) na Slovensku a to pre všetky podporované a dovolené formy OZE. Napr. pre: drevná biomasa získavaná z lesných porastov; drevná biomasa získavaná z rýchlorastúcich drevín; poľnohospodárska biomasa; energetické zhodnocovanie dreveného odpadu; bioplyn/biometán z biologických odpadov; bioplyn/biometán z poľnohospodárskych plodín; bionafta; bioetanol; budovanie vodných elektrární, atď“ 4. Každoročne aktualizovať a publikovať tzv. reálne náklady jednotlivých energií hodnotených v celom životnom cykle (from cradle to grave) so zarátaním všetkých externých nákladov (štádium ťažby, poľnohospodárskej produkcie, distribúcia až po napr. náklady s ukladaním jadrového odpadu) známych v odbornej literatúre, aj keď nemusia byť aktuálne reflektované v cene a ekonomickom systéme pre danú energiu (aktuálne ceny, dane, poplatky...) a odrátaním aktuálnych dotácií, ktoré môžu deformovať skutočnú cenu danej energie. Otvoriť tento dokument verejnej diskusii s každoročným vyhodnotením a publikovaním výsledkov. 5. „Environmentálny dizajn a používanie výrobkov“ nepatrí medzi „b) Sektorové politiky a opatrenia v doprave“ (str. 89) - je to samostatný, a dôležitý sektor, ktorý</p>	Z	N	Duplicita, pripomienky sú riešené osobitne.

	<p>sa týka aj dopravy ale zďaleka nie len dopravy (všetky výrobky, kt. máme na trhu – od áut cez televízory, mobily, až po tenisky, alebo obal na jogurt), treba ho takto, samostatne rozpracovať. Za oz CEPTA žiadame aby boli v kontexte s ekodizajnom spomenuté „nízkoemisné riešenia“ ako jeden z princípov ekodizajnu. 6. S podporou a projekciou konkrétnych cieľov pre biopalivá „Podpora biopalív“ (str. 89) súhlasíme až po zapracovaní udržateľných kritérií pre produkciu/využívanie biopalív (viď pripomienka č.3) so so zohľadnením ich udržateľného potenciálu v SR. 7. Do časti „e) Sektorové politiky a opatrenia v odpadovom hospodárstve“ (str. 91) doplniť všetky ciele odpadovej stratégie, politiky EÚ, ktoré sú pre SR záväzné (napr. Smernica EP a Rady 2018/851 z 30. mája 2018 o odpadoch uvádza pre členské štáty záväzné ciele pre zvýšenie recyklácie komunálnych odpadov): „do r. 2025 sa zvýši miera prípravy na opätovné použitie a miera recyklácie komunálneho odpadu najmenej na 55 hmotnostných % ; do r. 2030 sa zvýši miera prípravy na opätovné použitie a miera recyklácie komunálneho odpadu najmenej na 60 hmotnostných %... do 31.12.2023 zabezpečiť triedený zber biologického odpadu a jeho recyklovanie pri zdroji, alebo triedený zber a nezmiešavanie s inými druhmi odpadu“....</p>			
Verejnosť	<p>Hromadná pripomienka je (v prehľadnejšom pdf formáte vrátane grafov a zdrojov) dostupná na stiahnutie tu: https://drive.google.com/open?id=133wbsHOFwnmv3JttLIUSSQ5I3MgiEMEI Hromadná pripomienka k Návrhu integrovaného národného energetického a klimatického plánu na roky 2021 - 2030 Úplné znenie pripomienok: 1. Zosúladiť termín ukončenia podpory uhlia najneskôr do decembra 2023 Navrhujeme zosúladiť termín ukončenia podpory energie z uhlia najneskôr do decembra 2023 v celom Návrhu integrovaného národného energetického a klimatického plánu na roky 2021 – 2030 (ďalej len NECP). Konkrétne: • Na s. 28 zmeniť text z „Napokon by sa malo zrušiť podporovanie výroby elektrickej energie z uhlia a lignitu.“ na: „Najneskôr do decembra 2023 sa zruší podporovanie výroby elektrickej energie z uhlia a lignitu.“ • Na s. 88 zmeniť text z „Predpokladá sa, že elektrárne Vojany a Nováky budú vyradené z prevádzky po roku 2023.“ na „Elektrárne Vojany a Nováky budú vyradené z prevádzky najneskôr do decembra 2023.“ • Na s. 155 zmeniť text z „(vrátane rozhodnutia o ukončení podpory výroby elektriny z domáceho uhlia do roku 2023)“ na „(vrátane rozhodnutia o ukončení podpory výroby elektriny z domáceho uhlia najneskôr do decembra 2023)“ • Na s. 194 zmeniť text z „Po roku 2023, keď sa ukončí podpora výroby elektriny z domáceho uhlia, očakávame významný pokles ťažby hnedého uhlia.“ na „Očakávame zastavenie ťažby uhlia na účely výroby energie po ukončení podpory výroby elektriny z domáceho uhlia – najneskôr do decembra 2023.“ Odôvodnenie: V samotnom dokumente Návrhu integrovaného národného energetického a klimatického plánu na roky 2021 – 2030 (ďalej len NECP) na s. 231 je uvedené: „Ukončenie štátnej pomoci je v zmysle platného uznesenia vlády SR najneskôr do konca roka 2023.“ Materiál „Problematika transformácie regiónu horná Nitra v súvislosti s návrhom všeobecného hospodárskeho záujmu na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektriny“ z decembra 2018 uvádza: „Smernice č. 2009/72/ES Európskeho parlamentu a Rady z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou, na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektriny v uzlovej oblasti Bystričany výrobou elektriny blokmi 1 a 2 a blokom A tepelnej elektrárne Nováky, a jej dodávkou do elektrizačnej sústavy v uzlovej oblasti Bystričany do ukončenia projektu plánovaného zvýšenia výkonu elektrizačnej sústavy v uzlovej oblasti</p>		A	Text upravený

<p>Bystričany a jeho uvedenia do trvalej prevádzky, po dobu, po ktorú budú bloky 1 a 2 blok A tepelnej elektrárne Nováky spĺňať podmienky platných predpisov na ochranu životného prostredia, v každom prípade však najneskôr do konca roka 2023, s tým, že konkrétne povinnosti vo VHZ budú uložené dotknutým účastníkom trhu zo strany ministerstva a to vo svojich rozhodnutiach.“ V júni 2019 na tlačovej konferencii prezidentka Zuzana Čaputová a premiér Peter Pellegrini spoločne vyhlásili, že po roku 2023 sa na Slovensku nebude na výrobu elektrickej energie využívať uhlie. „S premiérom Petrom Pellegrinim prezidentka hovorila aj o pre ňu blízkej téme – ochrane životného prostredia. Reč bola o pripravovanom materiáli o transformácii hornej Nitry. „Týka sa ukončenia ťažby uhlia,“ pripomenula Čaputová s tým, že výroba energie spaľovaním uhlia by u nás po roku 2023 mala byť minulosťou.“ Útlm ťažby a spaľovania uhlia v Novákoch zníži emisie skleníkových plynov Slovenska minimálne o šesť percent, a významne tak prispeje k plneniu jeho klimatických cieľov. Výskumné centrum Európskej komisie JRC vo svojej vedeckej správe uvádza rok 2023 ako najúspornejší scenár pre ukončenie ťažby a spaľovania uhlia s prínosmi viac ako 160 miliónov EUR ročne. Pripomienka je zásadná 2. Doplnenie kritérií udržateľnosti obnoviteľných zdrojov energie Navrhujem doplniť str. 106 k bodu: „Predpokladá sa vypracovanie osobitných opatrení v pôsobnosti Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR na zvýšenie dostupnosti zdrojov biomasy zameraných najmä na pestovanie rýchlorastúcich drevín.“ a na ďalších relevantných miestach informáciu, že do roku 2020 budú mať všetky druhy obnoviteľných zdrojov výroby energie vypracované a prijaté kritériá udržateľného využívania. Odôvodnenie: Envirostratégia 2030 uvádza, že: „V oblasti výroby energie bude preferovaná výroba energie z obnoviteľných zdrojov energie, ktorá svojou povahou nezaťažuje životné prostredie a oproti tradičným zdrojom energie prispieva k dlhodobu udržateľnému rozvoju SR a k zlepšeniu životného prostredia. Pre jednotlivé obnoviteľné zdroje budú vypracované pravidlá a kritériá ich udržateľného využívania. Tie budú rešpektovať regionálny potenciál, ekonomickú výhodnosť, vplyvy na energetickú sústavu, dopad na chránené územia, chránené druhy rastlín a živočíchov a názor dotknutej verejnosti, obcí a regiónov. V minulosti už boli vypracované podobné kritériá pre využívanie veternej energie a biomasy na energetické účely hradené z fondov EÚ. Pravidlá budú záväzné pre všetky pripravované projekty a nemali by sa týkať iba projektov hradených z verejných zdrojov.“ Medzinárodná energetická agentúra (IEA) vo svojom Hodnotení energetických politík SR z roku 2018 odporúča: • Zhodnotiť technický a ekonomický potenciál individuálnych domácich OZE s ohľadom na environmentálnu udržateľnosť a na tejto báze navrhnúť podporné politiky. • zabezpečiť, aby biomasa bola z udržateľných zdrojov; • Požadovať od distribučných spoločností analýzu ako pripraviť elektrický systém na integráciu vyšších podielov solárnej a veternej energie, napríklad na základe príkladov dobrej praxe zo zahraničia. Pripomienka je zásadná 3. Prispôsobenie predpokladanej výšky štátnej pomoci SA.52687 – Slovensko Na s. 231 v časti „Štátna pomoc SA.52687 – Slovensko - Výroba elektriny na Slovensku z domáceho uhlia“ navrhujeme zmeniť text z: „Predpokladá sa výška do 100 mil. ročne.“ na „Predpokladá sa výška v závislosti od reálnych a transparentne zverejnených nákladov a s ohľadom na princíp „znečisťovateľ platí“.“ Odôvodnenie: Podpora elektriny z uhlia je v rozpore s princípom „znečisťovateľ platí“. Úrad pre reguláciu sieťových odvetví neznížil zisky súkromným firmám ťažiacim a spaľujúcim uhlie, ale prostredníctvom tarify za prevádzkovanie systému zvýšil cenu elektriny všetkým ľuďom. Slovenské domácnosti platia najväčšiu časť svojich príjmov za energiu zo všetkých</p>			
---	--	--	--

<p>krajín EÚ. Ako ukazuje tabuľka nižšie Podiel výdavkov domácností na energiu podľa príjmových skupín (2014) , na energie dávame až 14,5 percenta príjmov. U nízkopríjmových skupín je to viac ako pätina. Zdroj: Európska Komisia: Ceny a náklady na energiu v Európe, 2016 Z hľadiska celkového kontextu, dodávame, že priemerná výška štátnej pomoci za dodanie približne 1500 GWh elektriny z domáceho uhlia od roku 2005 do roku 2018 bola priemerne vo výške 67 miliónov eur ročne. Berúc do úvahy, že NECP konštatuje, že: „Elektrárň Nováky vyrobí a do elektrizačnej sústavy dodá minimálne 870 GWh a maximálne až 1 100 GWh elektriny z domáceho uhlia za rok.“ Navrhujeme výšku podpory prispôbiť priemeru celkového obdobia v závislosti od dodanej elektriny do vyrobenej z domáceho uhlia od 38 miliónov eur (870 GWh) do 48 miliónov eur (1 100 GWh) ročne. Pripomienka je zásadná. 4. Zpracovanie rozhodnutí k ukončeniu energetického využívania uhlia najneskôr do decembra 2023 Žiadame prepracovať tabuľky a grafy na str. 242-244 tak, aby počítali s ukončením podpory ťažby uhlia najneskôr do decembra 2023.“ Konkrétne ide o: • Tabuľka 71 Plánovaná ťažba uhlia v SR do roku 2040 podľa scenára WAM • Graf 57 Plánovaná ťažba uhlia na obdobie 2017* - 2040 podľa scenára WAM • Tabuľka 72 Projekcie fugitívnych emisií metánu a CO₂ z ťažby uhlia a potažobných aktivít v Slovenskej republike do roku 2040 podľa scenára WAM • Graf 58 Projekcie fugitívnych emisií metánu a CO₂ z ťažby uhlia a potažobných aktivít v Slovenskej republike do roku 2040 podľa scenára WAM Odôvodnenie: Dokument uvádza v poznámke pod čiarou, že: „Model počítal ešte s klesajúcou ťažbou do roku 2030, ale podľa uznesenia vlády SR z júla 2019 notifikácia štátnej pomoci na ukončenie zatvárania nekonkurenčných uhoľných baní na hornej Nitre počíta s ukončením podpory ťažby uhlia do roku 2023.“ Navyše protimonopolný úrad SR konštatoval, že: „Cena elektriny vyrobenej z domáceho uhlia je teda za posledné roky viac ako dvojnásobná voči trhovej cene elektriny, ktorá je určená ako ročný priemer spotovej ceny elektriny na trhu a bez podpory, resp. dotačných mechanizmov by na trhu bola nepredajná.“ V júni 2019 na tlačovej konferencii prezidentka Zuzana Čaputová a premiér Peter Pellegrini spoločne vyhlásili, že po roku 2023 sa na Slovensku nebude na výrobu elektrickej energie využívať uhlie. „S premiérom Petrom Pellegrinim prezidentka hovorila aj o pre ňu blízkej téme – ochrane životného prostredia. Reč bola o pripravovanom materiáli o transformácii hornej Nitry. „Týka sa ukončenia ťažby uhlia,“ pripomenula Čaputová s tým, že výroba energie spaľovaním uhlia by u nás po roku 2023 mala byť minulosťou.“ Čo najskoršie ukončenie ťažby a spaľovania uhlia s 820 gCO₂eq/kWh emisií počas životného cyklu je nevyhnutným krokom pre to, aby sme splnili záväzky Parížskej dohody. Veľké množstvo európskych krajín schválilo záväzný útlm využívania uhlia na svojom území Francúzsko (do roku 2021), Švédsko (2022), Taliansko, Veľká Británia, Írsko a Rakúsko (2025 – Rakúsko zvažuje rok 2020), Holandsko a Fínsko (2029), Dánsko a Portugalsko 2030, Nemecko (2038 - zvažuje 2035). Bez uhlia funguje energetika v týchto krajinách: Albánsko, Belgicko, Cyprus, Estónsko, Island, Lotyšsko, Litva, Nórsko, Švajčiarsko. Medzivládny panel pre klimatickú zmenu (IPCC) konštatuje, že ľudstvo má len niekoľko rokov na zvrátenie katastrofickej zmeny klímy, a že je potrebné znížiť výrobu elektriny z uhlia na 0% celosvetovo a priemerné ročné investície do nízkouhlíkových technológií a EE zvýšiť päťnásobne do roku 2050 v porovnaní s rokom 2015. Pripomienka je zásadná. 5. Doplnenie recyklačných cieľov z relevantnej legislatívy Na stranách 92 a 154 žiadame doplniť relevantné odseky o cieľoch odpadového hospodárstva z rámcovej smernice EP a Rady 2018/851 z 30. mája 2018 o odpadoch, záväznej aj pre</p>			
---	--	--	--

<p>legislatívu o odpadovom hospodárstve SR: „Smernica EP a Rady 2018/851 z 30. mája 2018 o odpadoch uvádza pre členské štáty záväzné ciele pre zvýšenie recyklácie komunálnych odpadov: - do r. 2025 sa zvýši miera prípravy na opätovné použitie a miera recyklácie komunálneho odpadu najmenej na 55 hmotnostných % - do r. 2030 sa zvýši miera prípravy na opätovné použitie a miera recyklácie komunálneho odpadu najmenej na 60 hmotnostných %; - do r. 2035 sa zvýši miera prípravy na opätovné použitie a miera recyklácie komunálneho odpadu najmenej na 65 hmotnostných %“. Okrem toho budú musieť členské štáty do 31.12.2023 zabezpečiť triedený zber biologického odpadu a jeho recyklovanie pri zdroji, alebo triedený zber a nezmiešavanie s inými druhmi odpadu. Do 1. januára 2025 tiež musia členské štáty zabezpečiť aj triedený zber pre textilný odpad.“ Odôvodnenie: Pri analýze recyklačných cieľov je nesprávne vychádzať len z právne nezáväzného, navyše onedlho neaktuálneho strategického dokumentu (POH SR 2016-2020) a ignorovať právne záväzné požiadavky vyplývajúce zo smerníc EÚ, konkrétne novely rámcovej smernice EP a Rady 2018/851 z 30. mája 2018 o odpadoch, ktorou sa mení smernica 2008/98/ES). Tá uvádza pre členské štáty nasledovné záväzné ciele pre zvýšenie triedeného zberu a recyklácie komunálnych odpadov: - do r. 2025 sa zvýši miera prípravy na opätovné použitie a miera recyklácie komunálneho odpadu najmenej na 55 hmotnostných % - do r. 2030 sa zvýši miera prípravy na opätovné použitie a miera recyklácie komunálneho odpadu najmenej na 60 hmotnostných %; - do r. 2035 sa zvýši miera prípravy na opätovné použitie a miera recyklácie komunálneho odpadu najmenej na 65 hmotnostných %“. Okrem toho budú musieť členské štáty do 31.12.2023 zabezpečiť triedený zber biologického odpadu a jeho recyklovanie pri zdroji, alebo triedený zber a nezmiešavanie s inými druhmi odpadu. Do 1. januára 2025 tiež musia členské štáty zabezpečiť aj triedený zber pre textilný odpad. Tieto ciele sa musia prevziať do štátnej legislatívy a musia sa dosiahnuť. Hlavným dokumentom právne záväzne určujúcim trendy v odpadovom hospodárstve je vyššie uvedená rámcová smernica EP a Rady 2018/851 o odpadoch a zákon o odpadoch SR, ktorý tieto ciele a povinnosti preberá a stanovuje rámec pre ich implementáciu v SR. Pripomienka je zásadná. 6. Vypustenie zvýhodnenia spaľovania odpadov Na strane 66 v kapitole Teplárenstvo navrhujeme vypustiť časť vety: „je potrebné využiť infraštruktúru teplární pri budovaní zariadení na energetické zhodnocovanie komunálneho odpadu“. Na s. 97 žiadame zmeniť text z „6. využívanie odpadov a odpadového tepla - zvýhodnenie energetického využitia odpadov a odpadového tepla voči fosílnym palivám“ na „6. využívanie odpadového tepla - zvýhodnenie energetického využitia odpadového tepla voči fosílnym palivám“ Odôvodnenie: Spaľovanie odpadov – energetické zhodnocovanie podkopáva snahy o plnenie recyklačných cieľov, je nižšie v hierarchii odpadového hospodárstva, má vyššie emisie skleníkových plynov než recyklácia a predstavuje väčšiu záťaž pre životné prostredie oproti prevencii a recyklácii. Mestá, a obce v SR od r. 2035 budú musieť recyklovať najmenej 65% komunálnych odpadov a k tomu navyše zaviesť a rozvíjať triedený zber bioodpadov a textilného odpadu, čo znamená že miera triedenia a recyklácie komunálnych odpadov bude (z dlhodobého horizontu vysoko) prevyšovať 70% hmotnostný podiel. Na Slovensku nemáme s čiastočnou výnimkou Bratislavy a Košíc, tak veľké mestá, že aj po vytriedení vyše 70% komunálneho odpadu (z hľadiska dlhodobejšieho horizontu však bude potrebné dosahovať pravdepodobne ešte vyššie ciele) by ostalo dostatok odpadov pre energetické zhodnotenie. Aj v treťom najväčšom meste SR Prešove by pre spaľovanie odpadov s využitím energie ostalo po r. 2025 len cca 20 000 ton komunálnych odpadov (z toho časť nehorľavá).</p>			
---	--	--	--

<p>Nárast produkcie komunálnych odpadov bude sprevádzaný zvyšujúcimi sa cieľmi recyklácie, preto sa tento podiel nezvýši ani v budúcnosti, naopak očakávať možno ešte mierny pokles. V ďalších - menších mestách SR bude ostávajúci komunálny odpad po triedení a recyklácii ešte menší. Ekonomická rentabilita spaľovní komunálnych odpadov však začína min. pri objemoch 80 000 – 100 000 ton TKO ročne. Nemôžeme automaticky preberať dekády staré prístupy veľkomiest západnej Európy pri úplne inej štruktúre osídlenia v SR a s úplne inými cieľmi recyklácie odpadov. Prípadný argument o zväžaní komunálnych odpadov zo širšieho okolia odporuje skúsenostiam z praxe a ekonomickému pohľadu. Spaľovne odpadov s využitím energie sú spravidla najdrahšími zariadeniami v odpadovom hospodárstve, čo sa následne premieta aj v ich cenách za tonu zhodnocovaného/zneškodňovaného odpadu. Okolité obce preto spravidla hľadajú lacnejšie alternatívy nakladania s TKO a investor, ani mesto, v ktorom sa nachádza spaľovňa, nemajú právne nástroje pre prinútenie okolitých obcí pre odvážanie odpadov z ich katastra do drahšej spaľovne. Preto aj v optimistickom prípade je možné realisticky počítať len s veľmi obmedzeným počtom obcí a súkromných subjektov, ktoré by využívali služby predmetných spaľovní odpadov. V súvislosti s vyššie uvedenými faktami hrozí potláčanie triedeného zberu a recyklácie komunálnych odpadov v snahe zabezpečiť kontinuálny prísun dostatočne veľkého množstva odpadov, alebo zbytočne veľké znečistenie prostredia z dopravy odpadov z veľkých vzdialeností (vrátane emisií skleníkových plynov) ak by sa predsa len spaľovniam nejakým spôsobom podarilo zabezpečiť si zvoz odpadov z veľmi širokého okolia. Obe varianty sú neprijateľné z hľadiska znižovania emisií skleníkových plynov a životného prostredia. Napríklad recyklácia produkuje na jednotku odpadu menej skleníkových plynov než spaľovne odpadov. Spaľovne odpadov produkujúce elektrinu napríklad produkujú o 33%-78% viac emisií skleníkových plynov než zariadenia na báze plynu a v niektorých prípadoch len o 5% menej emisií skleníkových plynov než energetické zariadenia na báze uhlia (Eunomia, Dr Dominic Hogg 2006 s emisnými scenármi do r. 2020). Pre iné druhy zariadení energeticky zhodnocujúce komunálne odpady platia vyššie uvedené argumenty taktiež, v relevantnej miere. Pripomienka je zásadná. 7. Vypustenie časti o plynovode Eastring Žiadame vypustiť vetu na strane 268: „V súčasnom období sa pripravuje štvrtý zoznam, pričom cieľom Slovenskej republiky je opätovné zaradenie projektu medzi projekty spoločného záujmu.“ Odôvodnenie: Závislosť na dovoze fosílnych palív je potrebné v prvom rade riešiť ich systematickým znižovaním v zmysle európskej zásady uprednostňovania EE (Energy Efficiency First) . IPCC (2014) uvádza emisie 490 gCO₂eq/kWh pre zariadenia na kombinovaný cyklus zemného plynu, ktoré majú oveľa vyššie emisie ako väčšina technológií OZE s 11–230 gCO₂eq/kWh. Európska banka pre obnovu a rozvoj (EBRD) používa údaje z novšej štúdie , ktoré zarátavajú aj úniky zemného plynu a emisie tak vychádzajú od 500-625 gCO₂eq/kWh pri 2% únikoch až po 625-925 gCO₂eq/kWh pri 5% únikoch. Vyššie číslo navyše udáva 20 ročný potenciál globálneho otepľovanie a nižšie zasa storočný. Je to znepokojivejšie o fakt, že IPCC konštatuje, že ľudstvo má len dvanásť rokov do roku 2030 na zvrátenie katastrofickej zmeny klímy. A preto silný krátkodobý vplyv zemného plynu je vysoko problematický. Prechod z uhlia na plyn môže byť v krátkodobom horizonte dokonca kontraproduktívny. Na druhej strane, prechod z uhlia na obnoviteľné zdroje energie, ktoré spĺňajú kritériá udržateľnosti môže viesť k úspore až 99% emisií skleníkových plynov. Zdroj: CEE Bankwatch Network, 2019 na základe údajov (EBRD 2018) a (IPCC 2014) Prof. Broderick a Dr. Anderson z univerzity v Manchestri uvádzajú, že dodatočné rezervy</p>			
---	--	--	--

	<p>fosílnych palív, vrátane plynu, majú jednoznačne nulovú úlohu vo výrobe energie po roku 2035 pri dodržiavaní cieľov Parížskeho dohovoru. Ďalej konštatujú, že diaľkové [plynové] potrubia, napr. z Ruska, môže mať vyššie emisie ako priemerné dodávateľské potrubné systémy, avšak tie sú v súčasnosti slabo charakterizované. IPCC ďalej tvrdí že je potrebné zvýšiť dodávku elektriny z OZE na 70-85% celosvetovo do roku 2050. Holandsko vo svojom národnom energetickom a klimatickom pláne uvádza, že zabezpečí, aby nové domy nevyužívali zemný plyn, významné percento budov nebude vykurované zemným plynom a stanovuje útlm ťažby plynu v poli Groningen po roku 2022. Ťažba plynu z nových ložísk sa už nevojde do celkového množstva emisií, ktoré ešte môžeme vypustiť bez toho aby oteplenie prekročilo bezpečné medze 1,5 – 2 stupňov Celzia, ku ktorým sme sa zaviazali v Parížskej dohode. Ekonomicky využiteľné zásoby uhlia, ropy a plynu v náleziskách, kde sa už ťaží či kde sa nové ťažobné zariadenia práve budujú, obsahujú totiž dosť uhlíku na to, aby prispeli k prekročeniu oteplenia nad tzv. bezpečné hranice. Už len dnes ťažené zásoby plynu a ropy obsahujú dosť uhlíku na to, aby sa svet oteplil o viac než 1,5 stupňa Celzia. Dnes existujúce plány ďalšieho rozvoja plynu nie sú mostom do udržateľnej budúcnosti. Plyn nie je potrebný k prechodu na obnoviteľné zdroje. Energia z OZE je stále lacnejšia už dnes a ich sa neustále znižujú oproti cenám plynu. Nie sú nevyhnutné ani pre stabilizáciu sietí. Primárnym argumentom je, že rozvoj nových plynových kapacít ohrozuje klímu tým, že nás k fosílnym palivám zaväzuje na dlhú dobu do budúcnosti. Infraštruktúra je obvykle plánovaná na desiatky rokov dopredu. Pokiaľ sa nové vrty, plynovody či elektrárne postavia dnes, bude veľmi ťažké sa ich zbaviť, pretože zatváranie zariadení pred koncom ich ekonomickej životnosti znamená zmarenie vstupných investícií a vo väčšine trhových ekonomík čelia právnym a politickým prekážkam. Pripomienka je zásadná. Ďakujeme vopred. Juraj Melichár, CEE Bankwatch Network Radek Kubala, Greenpeace Slovensko Ivana Maleš, INCIEN Poznámka: Zoznam viac ako 740 podporovateľov/-liek je zaslaný predkladateľovi.</p>			
Verejnosť	<p>Pôvodné znenie: „S ohľadom na súčasné technológie a cenové hladiny je široké využívanie geotermálnej energie v období 2020 – 2022 nepravdepodobné.“ Navrhované znenie: „S ohľadom na súčasné technológie a cenové hladiny je široké využívanie geotermálnej energie v období 2020 – 2025 nepravdepodobné.“ Odôvodnenie: Vzhľadom na trhové signály nepredpokladáme výraznejší rozvoj geotermálnej energie pred rokom 2025</p>	Z	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený.
Verejnosť	<p>Pripomienka č. 1 k Prílohe č. 2 Opatrenia na podporu energetickej efektívnosti návrhu integrovaného národného energetického a klimatického plánu na roky 2021 – 2030, časť „Rámcové definovanie opatrenia“, opatrenie „Regionálny energetický manažér“: Str. 291 • V prvom riadku tabuľky „Názov opatrenia“ navrhujeme v druhom stĺpci zmeniť pôvodný názov opatrenia „Regionálny energetický manažér“ nasledovne: „Krajská energetická agentúra“. Odôvodnenie: Nový názov presnejšie vystihuje podstatu opatrenia (najmä predpokladané kompetencie) a po vytvorení štruktúry koordinácie rozvoja energetiky na úrovni regiónov a samospráv prispieje k jej sprehľadneniu. Pôvodný názov bol vzhľadom na kompetencie pracovníkov nepresný. • V treťom riadku tabuľky „Stručný opis opatrenia vrátane hlavných vlastností“ navrhujeme v druhom stĺpci nasledovné zmeny: V prvej vete časť „v regiónoch, okresoch, samosprávach a vyšších územných celkoch.“ nahradiť textom „v rámci jednotlivých vyšších</p>	Z	A	Text upravený

<p>územných celkov.“ a za poslednú vetu doplniť text „Na toto opatrenie nadväzuje opatrenie s kódom 3.29, ktoré zabezpečí koordináciu rozvoja energetiky v samospráve na úrovni okresov, resp. strategicko-plánovacích regiónov. Obe opatrenia (3.28 a 3.29) sú súčasťou integrovaného systému podpory transpozície národných klimaticko-energetických cieľov SR na regionálnu a lokálnu úroveň.“. Odôvodnenie: Navrhované nové opatrenie 3.29 je komplementárne k opatreniu 3.28. Rozšírením pôvodného návrhu o opatrenie 3.29 sa posilnia kapacity miestnych samospráv, inštitucionalizuje sa energetické plánovanie na úrovni okresov resp. strategicko-plánovacích regiónov a ich implementácia v praxi. • V štvrtom riadku tabuľky „Očakávaný celkový kumulatívny a ročný objem úspor a/alebo objem úspor energie vo vzťahu k akémukoľvek prechodnému obdobiu“ navrhujeme v druhom stĺpci nasledovné zmeny: V prvej vete časť „bude možné plánovať a následne aj realizovať konkrétne projekty na zvýšenie energetickej efektívnosti a zvýšenie podielu OZE.“ nahradiť textom „bude možné koordinovať energetické plánovanie a následne aj realizáciu regionálnych energetických stratégií s cieľom zvýšiť energetickú efektívnosť a zvýšiť podiel OZE.“ a na konci druhej vety za slová „a zavádzaniu OZE.“ odstrániť bodku a doplniť text „na nižších úrovniach, t. j. v okresoch resp. strategicko-plánovacích regiónoch, prípadne aj samospráv.“. Odôvodnenie: Podpora realizácie konkrétnych projektov bude najmä predmetom nového opatrenia 3.29, ktoré bude komplementárne k opatreniu 3.28. Účelom navrhovaných textových zmien je zvýrazniť špecifické poslanie opatrenia 3.28. • V piatom riadku tabuľky „Celková predpokladaná výška finančných prostriedkov (2021 – 2030)“ navrhujeme v druhom stĺpci v druhom odseku za slová „vrátane vývoja a prevádzky IT technológií“ vložiť text: „, prípravy jednotných metodík pre energetické plánovanie a vzdelávanie personálu RCUE“. Odôvodnenie: Opatrenie 3.28 a navrhované nové opatrenie 3.29 sú vzájomne sa dopĺňajúcimi súčasťami spoločného systému regionálnej koordinácie rozvoja energetiky. Je dôležité, aby tento systém používal štandardizované postupy a aby bol zabezpečený dostatočný štandard kvality výkonu regionálnych centier udržateľnej energetiky, ktoré sú predmetom nového opatrenia 3.29. SIEA ako výkonný orgán pre opatrenie 3.28 a zároveň odborná štátna príspevková organizácia MH SR sa javí ako najvhodnejšia inštitúcia, ktorá by túto úlohu mala zabezpečiť, ideálne v rámci technickej pomoci. Str. 192: • V ôsmom riadku tabuľky „Cieľové odvetvia“ nahradiť v druhom stĺpci pôvodnú formuláciu nasledovne: „Prioritne verejná správa (obce, okresy a štátna správa vrátane organizácií v ich zriaďovateľskej pôsobnosti) a nasledujúce sektory: budovy doprava energetický priemysel verejné osvetlenie Sekundárne súkromný sektor a ďalšie sektory podieľajúce sa na spotrebe energie a palív (napr. odpadové hospodárstvo, sanitačná infraštruktúra atď.).“ Odôvodnenie: Členenie cieľových odvetví by malo korešpondovať s aktuálnou kategorizáciou odporúčanou pre miestne a regionálne nízkouhlíkové stratégie (opatrenie financované prostredníctvom výzvy s kódom OPKZP-PO4-SC441-2018-39 v rámci OP Kvalita životného prostredia). Zároveň – vzhľadom na návrh nového opatrenia 3.29, ktoré je komplementárne k opatreniu 3.28 – bude praktické formuláciu cieľových odvetví oboch opatrení zjednotiť. Prispeje to k štandardizácii postupov a k skvalitneniu monitoringu aj hodnotenia plnenia stanovených cieľov a indikátorov. • V deviatom riadku „Oprávnené činnosti a aktivity“ zmeniť v druhom stĺpci celý text nasledovne: „Úlohou krajských energetických agentúr bude: 1. Zber, monitorovanie a spracovanie údajov súvisiacich so spotrebou a potrebou energie v regiónoch v rámci daného kraja 2. Podpora pri identifikácii potenciálu úspor energie a potenciálu využívania OZE pri</p>			
--	--	--	--

	<p>rešpektovaní limitov prostredia 3. Podpora pri navrhovaní opatrení na podporu zvyšovania energetickej efektívnosti a využívania OZE 4. Podpora pri implementácii legislatívnych požiadaviek súvisiacich s energetickou efektívnosťou a OZE. 5. Podpora plánovania a implementácie stratégií rozvoja udržateľnej energetiky strategicko-plánovacích regiónov zameraných na posilnenie energetickej sebestačnosti, dekarbonizácie a decentralizácie energetiky a rešpektovaní kritérií udržateľnosti 6. Spravovanie údajov v monitorovacom systéme energetickej efektívnosti ako jedného z významných zdrojov Integrovaného podporného dátového systému pre rozhodovanie na základe exaktných a overených dát na všetkých úrovniach verejnej správy, vrátane prepájania Integrovaného podporného dátového systému s novými energetickými informačnými systémami na nižších úrovniach (okresy, resp. strategicko-plánovacie regióny). 7. Podpora osvetly a vzdelávania: energetická legislatíva a povinnosti z nej vyplývajúce pre jednotlivé cieľové subjekty, podpora zvyšovania energetickej gramotnosti 8. Administrácia dobrovoľných dohôd 9. Podpora spoločného obstarávania pri nákupe energie a iných tovarov a služieb súvisiacich so znižovaním energetickej náročnosti. 10. Podpora implementácie inteligentných meracích systémov (IMS).“ Odôvodnenie: Oprávnené činnosti a aktivity krajských energetických agentúr sú upravené tak, aby boli komplementárne k úlohám definovaným pre regionálne centrá udržateľnej energetiky v rámci nového opatrenia 3.29. K bodu 1: okrem spotreby je dôležité evidovať aj údaje o energetickej potrebe a tieto dva základné parametre porovnávať. K bodom 2 a 3: prax potvrdila potrebu a veľký význam dodržiavania kritérií udržateľnosti pri využívaní OZE, najmä biomasy, vodnej, veternej a geotermálnej energie. K bodu 5: Krajské energetické agentúry musia podporovať energetické plánovanie a implementáciu na nižších úrovniach a tak prispievať k transpozícii národných cieľov do regionálnej a lokálnej praxe (komplementárnosť k novému opatreniu 3.29). K bodu 6: previazanie centrálného integrovaného informačného systému s regionálnymi informačnými systémami zabezpečí účinný prenos údajov oboma smermi, čo bude praktické a využiteľné pri plánovaní na rôznych úrovniach. Str. 194: • V časti „Monitorovanie a overovanie“ nahradiť pôvodný 4. odsek textom: „Nepredpokladá sa kontrola na mieste ani výkon externého expertného posúdenia, nakoľko pracovníci krajských energetických agentúr budú vyškolení prevádzkovateľom monitorovacieho systému energetickej efektívnosti a znalí metodiky verifikácie.“ Odôvodnenie: Ide o zjednotenie terminológie v prípade zmeny pôvodného názvu opatrenia. • V prvej aj druhej vete posledného odseku nahradiť slová „regionálneho energetického manažéra“ slovami: „krajskej energetickej agentúry“. Odôvodnenie: Ide o zjednotenie terminológie v prípade zmeny pôvodného názvu opatrenia. V Ponickej Hute, 08.11.2019 Juraj Zamkovský, výkonný riaditeľ a štatutár Priatelja Zeme-CEPA Ponická Huta 65 976 33 Poniky – Ponická Huta</p>			
Verejnosť	<p>Pripomienka č. 2 k Prílohe č. 2 Opatrenia na podporu energetickej efektívnosti návrhu integrovaného národného energetického a klimatického plánu na roky 2021 – 2030, časť „Rámcové definovanie opatrenia“ (Vzhľadom na to, že systém Slov-Lex neumožňuje presné kopírovanie/zobrazovanie formátovania, je možné kompletne pripomienky 1 a 2 k Prílohe č. 2 stiahnuť aj na adrese: https://drive.google.com/file/d/1DGWM3710KZlds3mui9NDk5wHQ_gXv8c5/view) Za opatrenie „Regionálny energetický manažér“ (str. 294) žiadame vložiť nové opatrenie s kódom 3.29 nasledovne: Názov opatrenia Regionálne centrá udržateľnej energetiky (RCUE) Kód opatrenia 3.29 Stručný opis</p>	Z	A	Text upravený

<p>opatrenia vrátane hlavných vlastností Opatrenie je komplementárne ku opatreniu 3.28, lebo pokrýva úroveň miestnej územnej samosprávy a je zamerané na podporu plánovacích a implementačných kapacít samospráv pre rozvoj udržateľnej energetiky v rámci okresov, resp. strategicko-plánovacích regiónov v súlade s návrhom Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030. Poslaním RCUE je optimalizovať energetickú potrebu a spotrebu na danom území, zvyšovať mieru jeho energetickej sebestačnosti na báze OZE pri dôslednom rešpektovaní kritérií environmentálnej udržateľnosti, zvyšovať miestnu kontrolu nad rozvojom regionálnej energetiky a tým prispievať k plneniu záväzkov SR voči klimatickej, energetickej a environmentálnej politike EÚ a zároveň k stabilizácii miestnej ekonomiky. Odporúčanou právnou formou RCUE je nezisková organizácia, musí mať však písomný mandát od všetkých samospráv, ktorých katastrálne územie zasahuje do cieľového územia. Keďže ide o nové štruktúry, uvažuje sa s podporou 2 RCUE v každom kraji, t. j. spolu 16 RCUE. Očakávaný celkový kumulatívny a ročný objem úspor a/alebo objem úspor energie vo vzťahu k akémukoľvek prechodnému obdobiu Cieľom opatrenia je najmä odstrániť živelnosť pri rozhodovaní o investíciách a projektoch ovplyvňujúcich spotrebu palív a energie, zabezpečiť systematické energetické plánovanie v regiónoch a harmonizáciu zámerov najmä samospráv tak, aby sa zefektívnila príprava a realizácia konkrétnych prioritných projektov smerujúca k optimalizácii energetickej potreby a rastu energetickej efektívnosti a podielu OZE. RCUE poskytne samosprávam informačný a poradenský servis zameraný na znižovanie energetickej náročnosti, tvorbu miestnych regulatívov pri využívaní OZE, uplatňovaní inovácií a transfer dobrej energetickej praxe. Úspory budú pre účely plnenia čl. 7 započítavané prostredníctvom iných opatrení notifikovaných v tomto Pláne (najmä opatrenia 3.28), prostredníctvom ktorých budú deklarované úspory energie z už realizovaných opatrení akými sú napr. obnova budov, výmena zariadení resp. technológií za energeticky účinnejšie, ale aj organizačno-logistické opatrenia v rôznych prevádzkach, doprave, uplatňovaní technických inovácií, opatrení SMART a pod. Celková predpokladaná výška finančných prostriedkov (2021 – 2030) Keďže opatrenia 3.28 a 3.29 sú navrhnuté ako komplementárne, odhadované spoločné úspory dosiahnutých nákladov u cieľových subjektov týchto opatrení by mali prevyšovať výdavky spojené s implementáciou obidvoch opatrení. Predpokladané náklady na opatrenie 3.29: 31,83 M€ (3,18 M€ ročne). Finančný mechanizmus / spôsob financovania EŠIF/Štátny rozpočet Vykonávajúce orgány verejnej moci, zúčastňujúce sa alebo poverené subjekty a ich zodpovednosť za vykonávanie opatrenia Zodpovedné orgány: okresné mestá, resp. mestá-centrá strategicko-plánovacích regiónov, ktoré budú mať mandát od všetkých samospráv na území okresu, resp. strategicko-plánovacieho regiónu v zmysle §20 o medziobecnej spolupráci zákona č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. Výkonné orgány: RCUE (novozriadené subjekty), ktoré budú mať poverenie od okresného mesta, resp. mesta-centra strategicko-plánovacieho regiónu (zodpovedného orgánu). Cieľové odvetvia Prioritne verejná správa (obce, okresy a štátna správa vrátane organizácií v ich zriaďovateľskej pôsobnosti) a nasledujúce sektory: • budovy • doprava • energetický priemysel • verejné osvetlenie Sekundárne súkromný sektor a ďalšie sektory podieľajúce sa na spotrebe energie a palív (napr. odpadové hospodárstvo, sanitačná infraštruktúra atď.). Oprávnené činnosti a aktivity • Tvorba a aktualizácia nízkouhlíkových stratégií pre cieľové územie a poskytovanie súčinnosti v rámci plánovania rozvoja udržateľnej energetiky na úrovni kraja • Podpora samospráv pri implementácii nízkouhlíkových stratégií (vrátane harmonizácie projektových zámerov,</p>			
--	--	--	--

<p>klastrovanie, príprava pilotných zámerov atď.) • Poskytovanie podporných služieb samosprávam vrátane informačného servisu • Prevádzka regionálneho energetického informačného systému a spolupráca s krajskými energetickými agentúrami pri výmene údajov a informácií • Transfer skúseností a informácií v rámci regiónu aj mimo neho • Podpora osvetu a vzdelávania • Príprava projektov a odborná spolupráca pri implementácii úsporných opatrení a opatrení na zvýšenie podielu OZE Poslaním RCUE však nie je zabezpečovať energetický manažment konkrétnym samosprávam (energeticky efektívnu správu majetku). Metodika výpočtu Použité metódy výpočtu podľa § 3 vyhlášky 325/2015 a prílohy V smernice 2018/2002 Metóda vyjadrenia úspor energie Konečná energetická spotreba Životnosť opatrení, miera poklesu úspor v čase Priemerná životnosť opatrení sa predpokladá na 20 rokov. Miera poklesu úspor v čase nebude zohľadňovaná nakoľko sa nejedná o investíciu do technológie. Stručný opis metodiky výpočtu vrátane spôsobu akým sa zabezpečuje doplnkovosť a miera podstatnosti úspor a ktoré metodiky a referenčné hodnoty sa používajú pre predpokladané a pomerné úspory Podstatnosť – Bez implementácie opatrenia nie je možné zabezpečiť, aby bol proces znižovania energetickej náročnosti efektívne riadeným procesom ako na národnej tak na regionálnej úrovni. Doplnkovosť – nie je relevantná Informácie o riešení možného prekryvania opatrení a individuálnych činností s cieľom predísť dvojitému započítaniu úspor Opatrenie alebo skupina opatrení bude mať priradený jedinečný kód, prostredníctvom ktorého zamedzí dvojitému započítaniu úspor v systéme monitorovania energetickej efektívnosti. Overovanie údajov v prípade pochybností bude konzultované s príslušným zúčastneným subjektom Ak je to relevantné, klimatické odchýlky a použitý prístup Nie je relevantné Monitorovanie a overovanie Vid' Všeobecný rámec pre metodiku výpočtu, monitorovanie a overovanie úspor energie. Ostatné relevantné informácie: Hlavný merateľný ukazovateľ bude počet zmonitorovaných subjektov definovaných v cieľových odvetviach z hľadiska možnosti implementácie opatrení energetickej efektívnosti alebo OZE. Predpokladá sa súčinnosť s odbornými pracovníkmi krajských energetických agentúr pri kontrole na mieste a verifikácii. Štatistická vzorka je 100% navrhovaných ako aj 100% zrealizovaných opatrení v objektoch zahrnutých pod pôsobnosť RCUE. Povinnosť poskytnúť údaje do monitorovacieho systému energetickej efektívnosti priamo alebo prostredníctvom RCUE treba novelizovať v príslušnom zákone. Podobne vzťahy pre proces medzi subjektami verejnej správy a kompetenciami RCUE. Vloženie uvedeného opatrenia si vyžiada prečíslovanie kódov následných opatrení v pôvodnom materiáli. Odôvodnenie pripomienky č. 2: Opatrenie je v súlade s návrhom Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030, ktoré uvádza medzi prioritami aj potrebu vybudovať kapacity pre kvalitné energetické plánovanie na úrovni strategicko-plánovacích regiónov. Zatiaľ čo opatrenie 3.28 (vytvorenie centrálne koordinovaných krajských energetických agentúr) pripraví podmienky pre účinnú transpozíciu národných klimaticko-energetických cieľov v rámci jednotlivých krajov a skvalitní priebežný monitoring plnenia národných záväzkov na strane štátu, navrhované opatrenie 3.29 (vytvorenie regionálnych centier udržateľnej energetiky) vytvorí kapacity pre systematický rozvoj udržateľnej energetiky na strane miestnych samospráv v rámci okresov, resp. strategicko-plánovacích regiónov. Tým sa vytvoria podmienky pre tvorbu kvalitných a účinných zámerov na zvyšovanie energetickej efektívnosti a využívania OZE na lokálnej úrovni. Obe opatrenia (3.28 a 3.29) sú vzájomne kompatibilné – neprekývajú sa, ale dopĺňajú. Individuálne by samy osebe nedosiahli potenciál, ktorý predstavujú, keď sa zrealizujú súčasne v rámci</p>			
--	--	--	--

	<p>uceleného systému. Spolu by mali ukončiť doterajší živelný vývoj v oblasti regionálnej a lokálnej energetiky, ktorého smer určovali centrálné programované dotácie namiesto individuálnych potrieb. Mali by zásadným spôsobom skvalitniť regionálne a lokálne plánovanie a implementáciu opatrení, ktoré budú nielen účinne prispievať k plneniu národných klimatických a energetických záväzkov, ale zároveň budú posilňovať regionálnu ekonomiku a adaptovať ju na očakávané globálne destabilizačné výzvy. Navrhovaný systém vytvorí podmienky aj pre kvalitné monitorovanie a hodnotenie účinnosti rôznych podporných nástrojov financovaných z verejných fondov na zvyšovanie energetickej efektívnosti, využívanie OZE a rozvoj perspektívnej nízkouhlíkovej energetiky v SR. Očakávaný kumulovaný ekonomický prínos opatrení 3.28 a 3.29 by mal prevýšiť ich predpokladané náklady. Treba ešte upozorniť, že opatrenie 3.29 nemá suplovať poslanie lokálnych energetických manažérov ani správcov majetku konkrétnych samospráv. Tento posledný dôležitý – lokálny – článok celého systému regionálnej koordinácie udržateľnej energetiky si perspektívne musia zabezpečiť mestá a obce. Všetky články systému (na úrovni kraja: krajské energetické agentúry spolu s analytickými jednotkami VÚC; na úrovni subregiónov: RCUE; na lokálnej úrovni: lokálni energetickí manažéri) však musia pracovať v úzkej súčinnosti, komunikovať a vzájomne sa podporovať. Tým, že systém prepája štátnu správu a regionálnu a miestnu samosprávu, sa vytvárajú podmienky aj pre poskytovanie koordinovanej technickej asistencie pre jeho jednotlivé články (najmä vytvorenie štandardizovaných postupov a jednotných metodík uplatňovaných v energetickom plánovaní, monitoringu, hodnotení, zabezpečenie priebežného vzdelávania personálu na jednotlivých úrovniach, zabezpečenie komplexného prístupu k energetickým informáciám atď.). Tieto úlohy by v rámci takéhoto systému mala zabezpečiť SIEA ako odborná štátna príspevková organizácia MH SR. V Ponickej Hute, 08.11.2019 Juraj Zamkovský, výkonný riaditeľ a štatutár Priatel'ia Zeme-CEPA Námestie Pod krížom 65 976 33 Poniky – Ponická Huta</p>			
Verejnost'	<p>Pripomienka k bodu 1.1.i (str. 6) Pôvodné znenie: „S ohľadom na súčasné technológie a cenové hladiny je široké využívanie geotermálnej energie v období 2020 – 2022 nepravdepodobné.“ Navrhované znenie: „S ohľadom na súčasné technológie a cenové hladiny je široké využívanie geotermálnej energie v období 2020 – 2025 nepravdepodobné.“ Odôvodnenie: Vzhľadom na trhové signály nepredpokladáme výraznejší rozvoj geotermálnej energie pred rokom 2025</p>	Z	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený.
Verejnost'	<p>Pripomienka k bodu 1.1.i (str. 6) Pôvodné znenie: „V sektore výroby elektriny z OZE v návrhu NECP z roku 2018 bol stanovený indikatívny cieľ 25 % pre rok 2030, pre cieľ 19,2 % tomu zodpovedá 27,3 %, čo je na hranici technických možností elektrizačnej sústavy SR. Jediná alternatíva zvýšenia celkového podielu OZE v roku 2030 z 19,2 % na 20 % je v oblasti výroby tepla. To by znamenalo vyššie využitie biomasy vrátane výroby bioplynu, tepelných čerpadiel, solárnych panelov a geotermálnej energie v CZT. Proti vyššiemu využitiu OZE v sektore tepla pôsobí vysoká úroveň plošnej plynofikácie, pri ktorej má prístup k zemnému plynu viac ako 90% obyvateľov. ...“ Navrhované znenie: „V sektore výroby elektriny z OZE v návrhu NECP z roku 2018 bol stanovený indikatívny cieľ 25 % pre rok 2030, pre cieľ 19,2 % tomu zodpovedá 27,3 %, čo je na hranici technických možností elektrizačnej sústavy SR. Jediná alternatíva zvýšenia celkového podielu OZE v roku 2030 z 19,2 % na 20 % je v oblasti</p>	Z	A	Text upravený

	výroby tepla. To by znamenalo vyššie využitie biomasy vrátane výroby bioplynu, tepelných čerpadiel, solárnych panelov a geotermálnej energie v CZT. K dosiahnutiu stanoveného cieľa môže značným spôsobom prispieť aj rozvoj energetického zhodnocovania odpadov. Proti vyššiemu využitiu OZE v sektore tepla pôsobí vysoká úroveň plošnej plynofikácie, pri ktorej má prístup k zemnému plynu viac ako 90% obyvateľov. ...“ Odôvodnenie: Pre dosiahnutie cieľov v oblasti OZE je nevyhnutné využiť všetky dostupné možnosti, pričom jeden z najväčších potenciálov vidíme v rozvoji energetického zhodnocovania odpadov.			
Verejnoscť	Pripomienka k bodu 1.1.ii (str. 7) Za bod „primeranými a cielenými regulačnými opatreniami prispieť k dosiahnutiu environmentálnej udržateľnosti stanovených cieľov“ doplniť nový bod: „Energetické zhodnocovanie odpadov“ Odôvodnenie: Pre dosiahnutie cieľov v oblasti OZE je nevyhnutné využiť všetky dostupné možnosti, pričom jeden z najväčších potenciálov vidíme v rozvoji energetického zhodnocovania odpadov.	Z	A	Text upravený
Verejnoscť	Pripomienka k bodu 1.1.ii (str. 8) Pôvodné znenie: „SR má vzhľadom na vysoký podiel jadrových zdrojov na výrobe elektriny a vysoký podiel zemného plynu v teplárenstve jednu z najnižšie emisných energetík v EÚ. Istý priestor na dekarbonizáciu energetiky je už iba v náhrade uhlia nízko-emisným zdrojmi, v opatreniach energetickej efektívnosti a v dekarbonizácii dopravy.“ Navrhované znenie: „SR má vzhľadom na vysoký podiel jadrových zdrojov na výrobe elektriny a vysoký podiel zemného plynu v teplárenstve jednu z najnižšie emisných energetík v EÚ. Istý priestor na dekarbonizáciu energetiky je už iba v náhrade uhlia nízko-emisným zdrojmi resp. zdrojmi na alternatívne zdroje paliva, v opatreniach energetickej efektívnosti a v dekarbonizácii dopravy.“ Odôvodnenie: Dôležitú úlohu pri dekarbonizácii energetiky v nasledujúcej dekáde zohrajú okrem nízko-emisných zdrojov aj zdroje s alternatívnymi zdrojmi paliva, ktoré by nahradili vysoko-emisné fosílné zdroje.	Z	A	text upravený
Verejnoscť	Pripomienka k bodu 1.2.i (str. 31) Pôvodné znenie: „V súvislosti s transformáciou regiónu hornej Nitry je dôležité hľadať moderné riešenie s vysokoúčinnou výrobou tepla a elektriny s využitím existujúcej infraštruktúry s minimálnym vplyvom na životné prostredie, ktoré bude dlhodobo udržateľné, cenovo konkurencieschopné a teda schopné podporiť transformáciu a rast regiónu.“ Navrhované znenie: „V súvislosti s transformáciou regiónu hornej Nitry a zachovaním kontinuity dodávky tepla v tomto regióne je nevyhnutné využiť existujúcu infraštruktúru s napojením na existujúci centrálny zdroj KVET, ktorý bude po jeho transformácii založený na kombinácii obnoviteľných zdrojov a vysokoúčinnej výroby tepla a elektriny s minimálnym vplyvom na životné prostredie, zabezpečí cenovú konkurencieschopnosť a bude teda schopný podporiť celkovú transformáciu a dlhodobo udržateľný rast daného regiónu.“ Odôvodnenie: Navrhujeme zmenu formulácie tohto odstavca vzhľadom na pokrok v oblasti budovania nového centrálneho zdroja tepla v súlade s Akčným plánom transformácie hornej Nitry.	Z	A	Text upravený
Verejnoscť	Pripomienka k bodu 1.2.i (str. 32) Pôvodné znenie: „Zmluva EURATOM (European Atomic Energy Community) bola vytvorená, aby napomáhala koordinovať výskumné programy členských krajín v oblasti mierového využívania jadrovej energie. ...“ Navrhované znenie: „Zmluva EURATOM	Z	A	Text upravený

	(European Atomic Energy Community) bola vytvorená, aby sa zriadila celá Európska atómová komunita, ktorá okrem iného napomáha koordinovať výskumné programy členských krajín v oblasti mierového využívania jadrovej energie.“ Odôvodnenie: Spresnenie významu vzniku zmluvy o EURATOM.			
Verejnost	Pripomienka k bodu 2.1.2.ii (str. 42, posledný odstavec) Pôvodné znenie: „Pre cieľ 20 % sú predpokladané investičné náklady 5 mld. eur (zvýšenie o 0,8 percentuálneho bodu znamená vyššie investičné náklady o 700 mil. eur). Podpora bude preto musieť byť oveľa intenzívnejšia, aby sa viac motivoval sektor vykurovania, najmä sektor CZT. Potenciál geotermálnej energie pre výrobu tepla je síce dostatočný, ale jej využívanie musí byť primerane podporované, čo si bude vyžadovať celkové zvýšenie pomoci. Príkladom nevyužitého potenciálu je Geoterm Košice, kde už Akčný plán OZE pre roky 2011-2020 vypracovaný v roku 2009 predpokladal využívanie geotermálnej energie pri výrobe tepla.“ Navrhované znenie: „Pre cieľ 20% sú predpokladané investičné náklady 5 mld. eur (zvýšenie o 0,8 percentuálneho bodu znamená vyššie investičné náklady o 700 mil. eur). Podpora bude preto musieť byť oveľa intenzívnejšia, aby sa viac motivoval sektor vykurovania, najmä sektor CZT.“ Odôvodnenie: Máme za to, že nie je potrebné preferovať a vyzdvihovať konkrétnu technológiu v prípade modernizácie CZT.	Z	A	Text upravený
Verejnost	Pripomienka k bodu 2.3.iv (str. 66) Pôvodné znenie: „V sektore teplárenstva budú podporované účinné systémy CZT s dodávkou tepla z OZE, odpadového tepla z priemyselných procesov na ekonomicky nákladovom využívaní OZE, najmä lokálne dostupnej biomasy/biometánu a odpadov vrátane podpory viacpalivových systémov. ...“ Navrhované znenie: „V sektore teplárenstva budú podporované účinné systémy CZT s dodávkou tepla z OZE, odpadového tepla z priemyselných procesov na ekonomicky nákladovom využívaní OZE, najmä lokálne dostupnej biomasy/biometánu a odpadov vrátane podpory viacpalivových systémov, ako aj tepelné čerpadlá (predovšetkým typu voda-voda), ktoré ako forma OZE umožňujú značnú úsporu nákladov na výrobu tepla. ...“ Odôvodnenie: Pre zabezpečenie národných cieľov v oblasti teplárenstva je nevyhnutné zamerať sa aj na podporu tepelných čerpadiel, ktoré umožňujú značné zníženie nákladov na výrobu tepla, ako aj chladu.	Z	A	Text upravený
Verejnost	Pripomienka k bodu 3.1. (str. 98) „Opatrenie 2: Povinné pripojenie k vykurovaniu z OZE Opatrením na zvyšovanie podielu OZE v odvetví vykurovania a chladenia bude aj opatrenie v podobe pripájania nových budov a existujúcich budov, u ktorých sa uskutočňuje významná obnova k systémom diaľkového vykurovania a chladenia, ktoré spĺňajú podmienku účinného centralizovaného zásobovania teplom a využívajú OZE, ak sa v príslušnej lokalite vyskytuje takýto systém diaľkového vykurovania a chladenia a má dostatočnú kapacitu umožňujúcu pripojenie budovy a jej zásobovanie teplom alebo chladom. To nebude vylučovať právo vlastníka budovy inštalovať si vlastné zariadenie na výrobu tepla ako samospotrebitel'a alebo komunity vyrábajúcej teplo z OZE za podmienok vzťahujúcich sa na samospotrebitel'ov a energetické komunity.“ Dané opatrenie požadujeme vypustiť. Odôvodnenie: Ak by toto opatrenie bolo implementované, tak bytové domy, nemocnice, administratívne budovy, školy/škôlky, hotely, športové haly, by po rekonštrukcii museli zrušiť svoju nízkoemisnú kotolňu na	Z	A	text upravený

	zemný plyn a pripojiť sa k CZT (ak je v dosahu a je „účinné“) a to aj v prípadoch, ak príslušná vykurovacia technika je ešte moderná a ďaleko od konca svojej životnosti. Navyše, implementácia tohto opatrenia zabráni poskytovať energetickú službu na báze moderných zariadení na zemný plyn a to najmä v prípadoch, keď je to technicky (existujúce plynové rozvody, kotolňa, ľahko prispôsobiteľný vykurovací systém) a ekonomicky (porovnanie ekonomickej výhodnosti rôznych technológií pre danú konkrétnu inštaláciu) najefektívnejšie.			
Verejnosť	Pripomienka k bodu 3.1.1.i (str. 88) Pôvodné znenie: „Vyradňovanie elektrární na fosílné palivá - Predčasné vyradenie elektrární na tuhé fosílné palivá z prevádzky. Predpokladá sa, že elektrárne Vojany a Nováky budú vyradené z prevádzky po roku 2023.“ Navrhované znenie: „Transformácia elektrární na tuhé fosílné palivá – Ukončenie výroby elektriny v Novákoch vo VHZ po r. 2023 a transformácia palivovej základne v elektrárni Vojany. Elektrárňou Nováky zostane po jej transformácii z tuhých fosilných palív ako primárny zdroj tepla pre daný región založený na kombinácii obnoviteľných zdrojov a vysokoúčinnnej výroby tepla a elektriny. V prípade elektrárne Vojany sa uvažuje o jej transformácii na zariadenie využívajúce druhotné palivá s cieľom zbaviť sa závislosti od dovážaných primárnych zdrojov energie, ako aj podporiť obehovú ekonomiku v danom regióne.“ Odôvodnenie: Zmena formulácie odstavca s podrobnejšími informáciami o predpokladanej prevádzke elektrárne Vojany a Nováky.	Z	A	Text upravený
Verejnosť	Pripomienka k bodu 3.1.1.i (str. 88, Zvýšenie podielu jadrovej energie) Pôvodné znenie: „Stav: odhadované po roku 2035“ Navrhované znenie: „Stav: odhadované po roku 2025“ Odôvodnenie: Potrebné zosúladiť obdobie v texte (2020 – 2025) s odhadom stavu (2035).	Z	A	Text upravený
Verejnosť	Pripomienka k bodu 3.1.1.vi (str. 105) Pôvodné znenie: „Výzvou je aj budovanie infraštruktúry pre výrobu a dodávku chladu s využitím novej alebo existujúcej infraštruktúry diaľkového vykurovania a technológiou absorbného chladenia. ...“ Navrhované znenie: „Výzvou je aj budovanie infraštruktúry pre výrobu a dodávku chladu s využitím novej alebo existujúcej infraštruktúry diaľkového vykurovania, technológiou absorbného chladenia, ako aj tepelných čerpadiel, ktoré predstavujú jeden z najefektívnejších systémov na výboru tepla a chladu.“ Odôvodnenie: Pre zabezpečenie národných cieľov v oblasti teplárstva je nevyhnutné zamerať sa aj na podporu tepelných čerpadiel, ktoré umožňujú značné zníženie nákladov na výrobu tepla, ako aj chladu.	Z	A	Text upravený
Verejnosť	Pripomienka k bodu 3.1.2.iii (str. 101) Pôvodné znenie: „Za účelom implementácie opatrení zameraných na zvýšenie podielu OZE v odvetví vykurovania a chladenia sa navrhuje využívať aj nástroje investičnej podpory.“ Navrhované znenie: „Za účelom implementácie opatrení zameraných na zvýšenie podielu OZE, zvýšeniu energetickej efektívnosti, znižovaniu spotreby primárnych zdrojov energie, náhrady fosilných palív obnoviteľnými zdrojmi energie a zavádzaniu najlepšie dostupných technológií vedúcich k znižovaniu emisií skleníkových plynov a znečisťujúcich látok v odvetví vykurovania a chladenia a v odvetví výroby elektrickej energie sa navrhuje využívať aj nástroje investičnej podpory.“ Odôvodnenie: Je nevyhnutné zabezpečiť zvyšovanie podielu OZE, znižovanie	Z	A	Text upravený

	emisií skleníkových plynov a zvyšovanie energetickej efektívnosti nielen v odvetví vykurovania a chladenia, ale aj v odvetví výroby elektrickej energie.			
Verejnost'	Pripomienka k bodu 3.1.2.iii (str. 102) Pôvodné znenie: „- zvýšenie energetickej efektívnosti a využívania OZE v podnikoch a zníženie energetickej náročnosti budov,“ Navrhované znenie: „- zvýšenie energetickej efektívnosti a využívania OZE v podnikoch vrátane elektroenergetického sektora a zníženie energetickej náročnosti budov,“ Odôvodnenie: Na dosiahnutie národných cieľov v oblasti zvýšenia energetickej efektívnosti, podpory OZE a zníženia emisií skleníkových plynov je nevyhnutné zapojenie elektroenergetického sektora v čo možno najväčšej miere.	Z	A	Text upravený
Verejnost'	Pripomienka k bodu 3.2.1.i (str. 110) Doplniť nový bod v tabuľke 30: Opatrenie: „Podpora tzv. ESCO spoločností, ako poskytovateľov energetických služieb s garantovanou úsporou pre verejný sektor“ Zdroj financovanie: „Munseff“ Odôvodnenie: Máme za to, že medzi opatrenia na zabezpečenie energetickej efektívnosti je nevyhnutné zaradiť aj prínos tzv. ESCO spoločností, ktoré umožňujú zabezpečenie plnenia cieľov v oblasti energetickej efektívnosti verejného, ako aj súkromného sektora.	Z	A	Text upravený
Verejnost'	Pripomienka k bodu 3.2.vi (str. 127) Doplniť nový odstavec na koniec kapitoly „Elektroenergetika“: „Pri zohľadňovaní opatrení na znižovanie primárnej energetickej spotreby je navyše potrebné, aby sa zohľadnili všetky články energetického reťazca vrátane samotných výrobcov elektrickej energie. Samotný výpočet „Primárnej energetickej spotreby“ zahŕňa energetickú spotrebu konečných spotrebiteľov v sektore priemyslu, dopravy, služieb a poľnohospodárstva, spolu s energetickou spotrebou samotného energetického sektora potrebnou pri výrobe a transformácii energie, na pokrytie strát vznikajúcich pri výrobe, prenose a distribúcii energie. Zvýšenie energetickej účinnosti pri výrobe energie preto jednoznačne prispieva k naplneniu cieľov Únie v oblasti energetickej efektívnosti do roku 2030. Je preto potrebné zamerať všetky podporné opatrenia a mechanizmy aj pre túto oblasť.“ Odôvodnenie: Pre dosiahnutie cieľov v oblasti energetickej efektívnosti resp. znižovania primárnej energetickej spotreby je nevyhnutné zapojenie sektora výroby energie v maximálnej možnej miere.	Z	A	Text upravený
Verejnost'	Pripomienka k bodu 3.2.vi (str. 6) Doplniť nový odstavec: „Pre zabezpečenie energetickej efektívnosti pri sieťových tarifikách a sieťovej regulácii je nevyhnutné zabezpečiť, aby akákoľvek národná legislatíva bola v súlade s nadradenou európskou legislatívou. Z uvedených dôvodov je nevyhnutné zapracovanie princípov v oblasti sieťových poplatkov za prístup do sústavy a tým zabezpečiť nediskriminačné zaobchádzanie medzi jednotlivými výrobcami elektriny v rámci daného členského štátu, ako aj zabezpečenie plnej harmonizácie poplatkov medzi výrobcami v danej krajine a v okolitých krajinách v súvislosti s prístupom do sústavy pre výrobcov elektriny ako aj relevantnými platbami za tento prístup.“ Odôvodnenie: Pre zabezpečenie efektívnosti systému, sieťových taríf a sieťovej regulácii je nevyhnutné zabezpečiť nediskriminačné zaobchádzanie medzi jednotlivými výrobcami elektriny.	Z	N	Celý text pripomienky aj s kontextom bol prerokovaný a vysvetlený.
Verejnost'	Pripomienka k bodu 3.3.ii (str. 133) Pôvodné znenie: „Diverzifikácia jadrového paliva patrí na základe článku 2d) zmluvy Euratom do kompetencie Spoločenstva. Za účelom vykonávania tohto článku bola zriadená Zásobovacia agentúra Euratom (Euratom Supply Agency), ktorá dohliada nad tým, aby	Z	A	Text upravený

	<p>členské štáty neboli neprimerane závislé na jednom dodávateľovi z tretích krajín. Slovenské elektrárne, a.s., a spoločnosť TVEL podpísali v júni 2019 zmluvu na dodávku jadrového paliva pre jadrové elektrárne na Slovensku. Zmluva s TVEL je výsledkom medzinárodného tendra a platí na obdobie rokov 2022 až 2026 s možnosťou jej predĺženia do roku 2030. Palivo bude používané v prevádzkovaných blokoch v Mochovciach aj Bohuniciach, vrátane dvoch dokončovaných blokov v Mochovciach. Medzinárodný tender, do ktorého sa prihlásili všetci relevantní dodávateľia na svete, prebiehal od polovice roka 2018 pod dohľadom Zásobovacej agentúry Euratom.“ Navrhované znenie: „Diverzifikácia jadrového paliva patrí na základe článku 2d) zmluvy Euratom do kompetencie Spoločenstva. Za účelom vykonávania tohto článku bola zriadená Zásobovacia agentúra Euratom (Euratom Supply Agency), ktorá dohliada nad tým, aby členské štáty neboli neprimerane závislé na jednom dodávateľovi z tretích krajín a boli zabezpečené pravidelné a spravodlivé dodávky jadrového paliva. Slovenské elektrárne, a.s., uskutočnili v roku 2018 pod dohľadom Euratom Supply Agency medzinárodný tender na dodávku jadrového paliva, do ktorého sa prihlásili všetci relevantní dodávateľia na svete. Na základe výsledkov medzinárodného tendra podpísali Slovenské elektrárne, a.s., spoločnosť TVEL a Euratom Supply Agency v roku 2019 zmluvu na dodávku jadrového paliva pre jadrové elektrárne na Slovensku. Palivo bude používané v prevádzkovaných blokoch v Mochovciach aj Bohuniciach, vrátane dvoch dokončovaných blokov v Mochovciach. Zmluva platí na obdobie rokov 2022 až 2026 s opciou jej predĺženia do roku 2030 a umožňuje vykonanie programov zavedenia jadrového paliva od alternatívnych dodávateľov.“ Odôvodnenie: Upravené znenie na základe uzatvorenej zmluvy na dodávku jadrového paliva medzi spoločnosťou Slovenské elektrárne, a.s., spoločnosťou TVEL a Euratom Supply Agency.</p>			
Verejnosť	<p>Pripomienka k bodu 3.4.3.i (str. 136) Doplniť nový posledný odstavec: „Je nevyhnutné zabezpečiť, aby akékoľvek regulačné opatrenia boli v súlade s nadradenou európskou legislatívou, ktorej cieľom je okrem iného aj podpora fungovania maloobchodného trhu s dôrazom na ochranu spotrebiteľa, posilnenie princípu rovnakého zaobchádzania a podmienok pre všetkých účastníkov trhu a taktiež zabezpečenie, aby trh vysielal korektné cenové signály zabezpečujúce prijímanie nákladovo-efektívnych a nedeformovaných prevádzkových a investičných rozhodnutí. Takéto regulačné opatrenia by mali zamedziť nerovnakému zaobchádzaniu s jednotlivými výrobcami elektriny na Slovensku, ako aj zamedzeniu diskriminácii slovenských výrobcov elektriny voči konkurentom zo zahraničia, umožniť rozvoj a investície do obnoviteľných zdrojov energie.“ Odôvodnenie: Máme za to, že je nevyhnutné, aby akákoľvek národná legislatíva bola v súlade s nadradenou európskou legislatívou, čo by malo byť zohľadnené aj v oblasti integrácie trhov.</p>	Z	A	Text upravený
Verejnosť	<p>Pripomienka k bodu 3.4.3.iii (str. 137) Doplniť nový posledný odstavec: „Je nevyhnutné zabezpečiť, aby akékoľvek regulačné opatrenia nediskriminovali výrobcov energie z OZE na trhu s elektrinou, čím sa zabezpečí rovnaké zaobchádzanie s jednotlivými výrobcami elektriny na Slovensku, ako aj zamedzí diskriminácii slovenských výrobcov elektriny voči konkurentom zo zahraničia, umožní rozvoj a investície do obnoviteľných zdrojov energie.“ Odôvodnenie: Je nevyhnutné zabezpečiť nediskriminačné zapojenie energie z obnoviteľných zdrojov.</p>	Z	A	Text upravený

Verejnosť	Pripomienka k bodu 4.3.iii (str. 191) Doplniť nový posledný odstavec: „Akčný plán transformácie hornej Nitry – nový centrálny zdroj tepla V súvislosti s transformáciou regiónu hornej Nitry a zachovaním kontinuity dodávky tepla v tomto regióne je nevyhnutné využiť existujúcu infraštruktúru s napojením na existujúci centrálny zdroj KVE, ktorý bude po jeho transformácii založený na kombinácii obnoviteľných zdrojov a vysokoúčinnnej výroby tepla a elektriny s minimálnym vplyvom na životné prostredie, zabezpečí cenovú konkurencieschopnosť a bude teda schopný podporiť celkovú transformáciu a dlhodobu udržateľný rast daného regiónu.“ Odôvodnenie: V otázke teplárstva v regióne hornej Nitry je nevyhnutné zabezpečiť kontinuitu dodávok tepla aj po ukončení výroby elektrickej energie vo VHZ v elektrárni Nováky, preto je nevyhnutné zabezpečiť cenovo konkurencieschopné dodávky tepla s minimálnym vplyvom na životné prostredie, ktoré zabezpečia celkovú transformáciu a dlhodobú udržateľnosť daného regiónu.	Z	A	Text upravený
Verejnosť	Pripomienka k bodu 4.4.i (str. 197) Pôvodné znenie: „Z uhľových elektrární sú aktuálne v prevádzke 2 bloky elektrárne Nováky a 2 bloky elektrárne Vojany. Elektráreň Nováky s ročnou hrubou výrobou elektriny na úrovni približne 1650 GWh pozostáva z bloku ENO A s výkonom 46 MWe, v ktorom sa s uhlím spoluspaľuje drevná štiepka, a ktorý zabezpečuje dodávku tepla pre región Hornej Nitry, a bloku ENO B s výkonom 2x110 MWe. Elektráreň Vojany EVO 1 s výkonom 2x110 MW a ročnou hrubou výrobou elektriny približne 460 GWh je nasadzovaná operatívne na základe vývoja dopytu a ceny elektriny na trhu. Celkový podiel týchto elektrární na výrobe elektriny v rámci SR je 7,5 percenta (ENO – 5,9%, EVO 1 – 1,6 %).“ Navrhované znenie: „Z uhľových elektrární sú aktuálne v prevádzke 2 bloky elektrárne Nováky a 2 bloky elektrárne Vojany. Elektráreň Nováky s ročnou hrubou výrobou elektriny na úrovni približne 870 – 1100 GWh pozostáva z bloku ENO A s výkonom 46 MWe, ktorý zabezpečuje dodávku tepla pre región Hornej Nitry, a bloku ENO B s výkonom 2x110 MWe. Elektráreň Vojany EVO 1 s výkonom 2x110 MW a ročnou hrubou výrobou elektriny približne 460 GWh je nasadzovaná operatívne na základe vývoja dopytu a ceny elektriny na trhu. Celkový podiel týchto elektrární na výrobe elektriny v rámci SR je 7,5 percenta (ENO – 5,9%, EVO 1 – 1,6 %). Elektráreň Nováky po ukončení výroby elektriny vo VHZ zostane po jej transformácii z tuhých fosílnych palív ako primárny zdroj tepla pre daný región založený na kombinácii obnoviteľných zdrojov a vysokoúčinnnej výroby tepla a elektriny. V prípade elektrárne Vojany sa uvažuje o jej transformácii na zariadenie využívajúce druhotné palivá s cieľom zbaviť sa závislosti od dovážaných primárnych zdrojov energie, ako aj podporiť obehovú ekonomiku v danom regióne.“ Odôvodnenie: Aktualizácia údajov na základe súčasného stavu a plánovanej prevádzky elektrární Nováky a Vojany.	Z	A	Text upravený
ZDE	NAVRHUJEME VYPUSTIŤ nasledovné opatrenie: „Opatrenie 2: Povinné pripojenie k vykurovaniu z OZE. Opatrením na zvyšovanie podielu OZE v odvetví vykurovania a chladenia bude aj opatrenie v podobe pripájania nových budov a existujúcich budov, u ktorých sa uskutočňuje významná obnova k systémom diaľkového vykurovania a chladenia, ktoré spĺňajú podmienku účinného centralizovaného zásobovania teplom a využívajú OZE, ak sa v príslušnej lokalite vyskytuje takýto systém diaľkového vykurovania a chladenia a má dostatočnú kapacitu umožňujúcu pripojenie budovy a jej zásobovanie teplom alebo chladom. To nebude vylučovať právo vlastníka budovy inštalovať si vlastné zariadenie na	Z	A	Text upravený.

	výrobu tepla ako samospotrebitel'a alebo komunity vyrábajúcej teplo z OZE za podmienok vzťahujúcich sa na samospotrebitel'ov a energetické komunity.“ ODOVODNENIE: Ak by toto opatrenie bolo implementované, tak bytové domy, nemocnice, administratívne budovy, školy/škôlky, hotely, športové haly, by po rekonštrukcii museli zrušiť svoju nízkoemisnú kotolňu na zemný plyn a pripojiť sa k CZT (ak je v dosahu a je „účinné“) a to aj v prípadoch, ak príslušná vykurovací technika je ešte moderná a ďaleko od konca svojej životnosti. Navyše, implementácia tohto opatrenia zabráni poskytovať energetickú službu na báze moderných zariadení na zemný plyn a to najmä v prípadoch, keď je to technicky (existujúce plynové rozvody, kotolňa, ľahko prispôsobiteľný vykurovací systém) a ekonomicky (porovnanie ekonomickej výhodnosti rôznych technológií pre danú konkrétnu inštaláciu) najefektívnejšie.			
ZVVB	1. K tabuľke č. 14 – zásadná pripomienka V treťom riadku tabuľky navrhujeme hodnotu pre rok 2030: „35“, upraviť na hodnotu: „17,5“. V piatom riadku tabuľky navrhujeme hodnotu pre rok 2030: „44“, upraviť na hodnotu „22“. V šiestom riadku tabuľky navrhujeme hodnotu pre rok 2030: „5“, upraviť na hodnotu „17“, zároveň navrhujeme cieľové hodnoty pre rok 2030 adekvátne rozvrhnúť aj na predchádzajúce roky nábehovej trajektórie, tak aby boli splnené povinné medzicieľe v rokoch 2022, 2025 a 2027. Odôvodnenie: Momentálne sú v predmetnej tabuľke č. 14 uvedené množstvá 2G biopalív pred dvojitém započítaním ich energie. Ak zoberieme do úvahy, že v r. 2030 bude na trhu 500 ktoe benzínu a 1520 ktoe nafty (informácia z Ministerstva hospodárstva Slovenskej), tak príspevok 2G biopalív do cieľa 14% bude 7%, čiže 2x viac ako je min. požadovaná hodnota 3,5%. Takýto záväzok považujeme za nadštandardný a ťažko dosiahnuteľný, preto navrhujeme zrealizovať množstvo 2G biopalív na úrovni 3,5% po uplatnení double countingu, čiže fyzicky 1,75%, čo zodpovedá hodnote 39,5 ktoe (17,5 ktoe 2G bioetanol + 22 ktoe 2G biodiesel). Chýbajúcu energiu v obnoviteľných zdrojoch energie do cieľa 14% (cca 3,6%) navrhujeme doplniť navýšením v týchto technologických možnostiach: 1G bioetanol 35 ktoe, 1G bionafta 125 ktoe, IXB biopalivá 15 ktoe, fosilne palivá vyrobené z odpadu (RCF – recycled carbon fuels) 17 ktoe. Na základe vyššie uvedeného sa teda domnievame, že z hľadiska pravidiel a mandátov uvedených v Smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov existuje vhodnejší palivový mix, ktorým sa dá dosiahnuť stanovený cieľ OZE 14% v roku 2030 z hľadiska dostupnosti technológií a vynaložených nákladov.	Z	A	Text upravený
ZVVB	2. K tabuľke č. 27, 2. bodu opatrenia (zvýšenie príspevku pokročilých biopalív) – zásadná pripomienka Navrhujeme ponechať nábehovú trajektóriu členenú na roky. Odôvodnenie: Pre reálnosť dosiahnutia cieľov je podstatné pre štátnu správu aj priemysel poznať každoročné cieľe a navrhovať a realizovať opatrenia na ich plnenie počas celého obdobia.	Z	A	Text upravený.
ZVVB	K tabuľke č. 27 návrhu plánu (opatrenia v sektore dopravy) – zásadná pripomienka Tabuľku č. 27 (opatrenia v sektore dopravy) navrhujeme doplniť novým posledným riadkom v znení v 1. stĺpci: "3. zvýšenie podielu biopalív v doprave", v 2. stĺpci: "Vypracovanie analýzy potreby zavedenia vysokobiopalivových zmesí pre účely plnenia cieľov OZE v doprave", v 3. stĺpci: "Dosiahnutie cieľa 14 % OZE v doprave", v 4. stĺpci: "dodávatelia palív", v 5. stĺpci: "2022". Odôvodnenie: V súčasnosti	Z	A	Text upravený.

	<p>biopalivá primiešavané do fosílnych palív predstavujú zásadný zdroj úspor emisií skleníkových plynov v doprave. Biopalivá sa primiešavajú do nafty a do benzínu. V prípade benzínu to bude od 1. 1. 2020 9% obj. Vzhľadom na ciele obnoviteľných zdrojov energie v doprave, ktoré musí Slovenská republika splniť (10% v r. 2020 a 14% v r. 2030) je potrebné začať diskusiu o využití biopalív nad úroveň dnes platných technických noriem. Z uvedeného dôvodu je potrebné zároveň vypracovať do konca roku 2022 analýzu akými konkrétnymi a dostupnými technológiami Slovenská republika dosiahne ciele obsahu obnoviteľných zdrojov energie v doprave v r. 2030. V Oznámení Komisie z 24. januára 2013 pod názvom „Ekologická energia pre dopravu: Európska stratégia pre alternatívne palivá“ sú biopalivá (popri iných alternatívnych palivách) zaradené medzi hlavné alternatívne palivá s potenciálom dlhodobej náhrady ropy (a to aj vzhľadom na ich možné súbežné a kombinované použitie prostredníctvom napr. systémov dvojpalivových technológií). Vzhľadom na ciele obnoviteľných zdrojov energie v doprave považujeme za potrebné preskúmať všetky možnosti ako tieto ciele splniť.</p>			
--	---	--	--	--